

**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ
DÖVLƏT NEFT ŞİRKƏTİ (SOCAR)**

**SOCAR-in 2015-ci il üçün
İLLİK**

HESABATI

BAKI 2016

I. SOCAR STRATEJİ LAYİHƏLƏRİNİ ARDICIL VƏ MƏQSƏDYÖNLÜ ŞƏKİLDƏ HƏYATA KEÇİRƏCƏKDİR

Azərbaycan hazırda iqtisadi yüksəliş tempinə görə dünyanın aparıcı dövlətləri ilə bir sırada dayanır. Uğurla gerçəkləşdirilən iqtisadi islahatların bəhrələri xalqımızın gündəlik həyatında, məişətində, maddi rifah halında bilavasitə hiss olunur. Müstəqil dövlətçiliyimizin memarı, Ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi cəsarətinin, müdrik uzaqgörənliyinin nəticəsi olan yeni enerji strategiyasının tarixi əhəmiyyəti zaman keçdikcə daha aydın görünür. Ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin, beynəlxalq nüfuzunun, xalqımızın rifahının qarantı olan bu qalibiyyətli konsepsiya Azərbaycanın dinamik inkişafı ilə paralel irəliləyərək, bir-birindən parlaq qələbələrə yol açır, neft sənayemiz daha yüksək zirvələr fəth edir.

Xalqımızın işıqlı sabahı naminə davamlı inkişaf və tərəqqi konsepsiyasına çevrilmiş bu strateji kursun tarixi artıq üçüncü onilliyini irəliləməkdədir. 1994-cü il sentyabrın 20-də Bakıda dünyanın aparıcı neft şirkətləri ilə imzalanmış “Əsrin müqaviləsi” - “Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda “Azəri”, “Çıraq” yataqlarının və “Günəşli” yatağının dərinlikdə yerləşən hissəsinin birgə işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında” saziş, zəngin təbii sərvətlərimizdən xalqın rifahı üçün daha səmərəli istifadə olunması prinsipi üzərində qurulmuş və əsrlərdən bəri qədim neft diyarı kimi tanınan ölkəmizin şanlı ənənələrinə əsaslanmışdır. Məlum olduğu kimi, neftin, qazın kəşfiyyatı, hasilatı, emalı və nəqli sahələrində bir sıra mütərəqqi yeniliklər ilk dəfə məhz Azərbaycanda tətbiq olunmuş, neftçilərimizin fədakar əməyi sayəsində təkmilləşdirilərək, dünya praktikasında yayılmışdır. Dövlət müstəqilliyimizin ilk illərində, xarici təcavüzlə, daxili siyasi-iqtisadi böhranla üz bəz qaldığımız dövrdə ölkənin xilasını naminə xalqın təkidi ilə hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev dərin zəkası, müdrik siyasəti, zəngin idarəçilik təcrübəsi ilə qısa bir zamanda sabitlik yaratmağa müvəffəq oldu və ölkənin davamlı inkişaf yoluna qədəm qoyması, xalqın rifahının yüksəlməsi üçün neft sənayemiz yenə təməl daşı rolunu oynadı. Ölkə iqtisadiyyatının gücləndirilməsi, Xəzərin dərininsulu hissələrində kəşf edilmiş yataqlarda istismara başlanılması, nüfuzlu xarici neft şirkətləri ilə milli maraqlara söykənən səmərəli əməkdaşlıq qurulması, müasir texnologiyaların, yeni nəsill avadanlıqların tətbiq edilməsi xətti götürüldü. Beləliklə, XX əsrin ən möhtəşəm global enerji layihələrindən birinə start verildi.

Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanın sürətli inkişafına yönəlmiş hərtərəfli, müdrik siyasəti möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev cənabları tərəfindən uğurla davam etdirilir. Azərbaycan artıq bütün dünyada etibarlı tərəfdaş, global enerji təhlükəsizliyi sistemində əvəzolunmaz yeri olan bir ölkə kimi tanınır. Dünya iqtisadiyyatına sürətlə inteqrasiya olunan respublikamız bu gün də Xəzərin enerji daşıyıcılarının beynəlxalq bazarlara nəql edilməsi istiqamətində möhtəşəm layihələr həyata keçirir. Azərbaycanda

həyata keçirilən enerji strategiyasının ötən müddətdə qazandığı misilsiz nailiyyətlər ölkə iqtisadiyyatının əsas inkişaf xəttini təşkil edir. Strategiyanın aparıcı qüvvəsi olan SOCAR İndiyə qədər görülmüş işlərin məntiqi davamı olaraq 2011-ci ildə 2025-ci ilə kimi uzunmüddətli strateji inkişafa dair Kompleks Planını tərtib etmişdir. Planda Şirkətin bütün fəaliyyət sahələri, o cümlədən, axtarış-kəşfiyyat, işlənmə və hasilat (Upstream), xammalın nəqli və satışı (Midstream), emal və emal məhsullarının satışı (Downstream) və digər xidməti fəaliyyət növləri üzrə inkişaf trendləri müəyyən edilib və məqsədyönlü şəkildə icra olunur. Bu gün artıq deyə bilərik ki, SOCAR 2015-ci ildə qarşıya qoyduğu bütün aktual vəzifələrin öhdəsindən uğurla gəlmişdir və fəaliyyətinin bütün istiqamətlərində mühüm nailiyyətlər qazanmışdır.

Həyata keçirdiyimiz ən böyük layihə olan Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının 29 fevral 2016-cı il tarixində keçirilmiş ikinci iclasında da vurğulandığı kimi, bu layihə üzrə planlaşdırılmış bütün işlər qrafikə uyğun və bəzi hallarda qrafiki qabaqlamaqla icra olunmuşdur. 45 milyard ABŞ dolları dəyərində sərmayə qoyulması planlaşdırılan Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinə dünyanın 7 ölkəsi, 12 nüfuzlu şirkəti və 12 qaz alıcısı cəlb olunmuşdur ki, bu da layihənin mühüm regional və global əhəmiyyətini nümayiş etdirir. Məlum olduğu kimi, Dəhlizin reallaşdırılması məqsədi ilə 4 layihə üzrə işlər aparılır: Şahdəniz yatağının tammiqyaslı işlənməsi, Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin genişləndirilməsi, TANAP və TAP boru kəmərlərinin inşası. Bu layihələrin Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynaması yüksək səviyyədə dəfələrlə qeyd olunmuşdur. Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının 2-ci iclasında bir daha bildirilmişdir ki, dünya enerji bazarlarında qiymətlərin kəskin aşağı düşməsinə baxmayaraq, iştirakçı ölkələr bu layihəyə sərmayələrini davam etdirəcəkdir.

Şahdəniz yatağının tam işlənməsindən əldə olunacaq qazın Gürcüstan üzərindən Türkiyəyə 2018-ci ildə, Avropaya isə 2020-ci ildə çatdırılması planlaşdırılır. Qeyd etmək lazımdır ki, Balkan regionu ölkələri bu layihənin daha da inkişaf etdirilməsi üçün böyük maraq göstərirlər. Hazırda Şahdəniz-2 layihəsi üzrə işlər 50% tamamlanıb və ilk qazın 2018-ci ildə əldə edilməsi planına uyğundur. Ölkədəki bütün tikinti-quraşdırma və istehsalat sahələrində - həm dənizdə, həm də quruda, o cümlədən Səngəçal Terminalında, Bakı Dərin Özüllər Zavodunda və boru kəməri marşrutu boyunca irimiqyaslı işlər davam etdirilir. Azərbaycanda 18000-dən çox insan artıq bütün əsas müqavilələr üzrə tikinti işlərinə cəlb olunmuşdur. Bu isə həyata keçirilən layihələrin Azərbaycan iqtisadiyyatına verdiyi töhfələrin bir nümunəsidir.

CQBK-nin genişləndirilməsi üzrə işlər Azərbaycan və Gürcüstanda boru kəməri marşrutu boyunca uğurla davam edir. Azərbaycan hissəsi üçün lazım olan boruların artıq yarıdan çoxu sahələrə çatdırılmışdır. Tikinti işlərinin 2015-ci ildə başlanmasına baxmayaraq, proses böyük sürət götürmüşdür.

Bir sıra landşaft və hava şəraiti ilə əlaqəli olan çətinliklərə baxmayaraq, TANAP layihəsi üzrə işlər də cədvələ uyğun şəkildə davam etdirilir. 2016-cı il ərzində də işlər cədvələ uyğun aparılacaqdır.

TAP layihəsinin demək olar ki, bütün əsas müqavilələri 2015-ci il ərzində imzalanmışdır. Məşvərət Şurasının ikinci iclasında əldə olunan razılığa əsasən, bu il tikinti işlərinə başlanılması planlaşdırılır.

Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi regionumuzun və Avropa ölkələrinin enerji təhlükəsizliyində, Azərbaycan iqtisadiyyatının davamlı inkişafında müstəsna rol oynayacaq, dünyanın enerji xəritəsini dəyişəcəkdir.

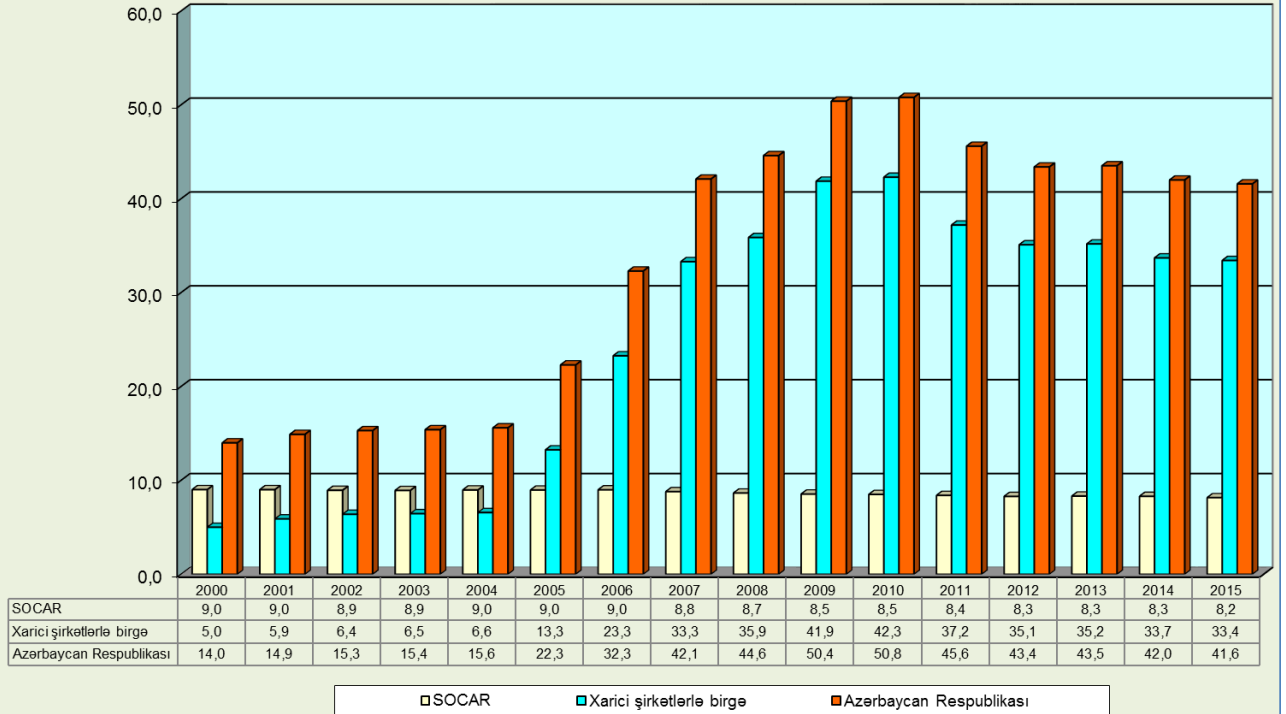
Ötən il mühüm daunstrim layihələrindən olan Heydər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodunun və "Azərikimya" İstehsalat Birliyi müəssisələrinin rekonstruksiya və modernizasiya işlərinə start verilmişdir. Habelə Türkiyədə, Əliağa yarımadasında inşa olunan SOCAR Turkey Aegean Refinery (STAR) zavodu layihəsi üzrə işlərin 50%-i tamamlanmışdır. Bu və digər layihələrimiz 2016-cı və sonrakı illərdə davam etdiriləcəkdir.

Bu il SOCAR həyata keçirdiyi 6-cı nəsil yeni üzən qazma qurğusunun inşası layihəsinin başa çatdırılmasını planlaşdırır. Bu qurğu vasitəsilə Xəzər dənizində Azərbaycan sektorunun dərinisulu hissəsində yerləşən "Abşeron", "Ümid" yataqlarında və digər yeni neft-qaz strukturlarında dərinliyi 12 min metrə kimi olan quyuların qazma işləri proqramının həyata keçirilməsi mümkün olacaqdır. Qurğunun tikintisi SOCAR və SOFAZ-ın birgə təsis etdiyi "Azerbaijan Rigs" MMC tərəfindən uğurla davam etdirilir. İstər ölkə daxilində, istərsə də Türkiyədə həyata keçirilən daunstrim layihələrinin inkişafı nəzərdə tutulur. Bu sıradan Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun və "Azərikimiya" İB müəssisələrinin modernləşdirilməsi layihələri, polietilen və polipropilen, habelə mineral gübrə istehsalı zavodlarının yaradılması, Türkiyədəki aktivimiz olan "Petkim Petrokimya Holding A.Ş." kompleksinin müasirləşdirilməsi layihəsi, kompleksin nəzdində həyata keçirilən konteyner limanı və elektrik stansiyası layihələri, eləcə də STAR zavodunun tikintisi layihəsi prioritet təşkil edəcəkdir.

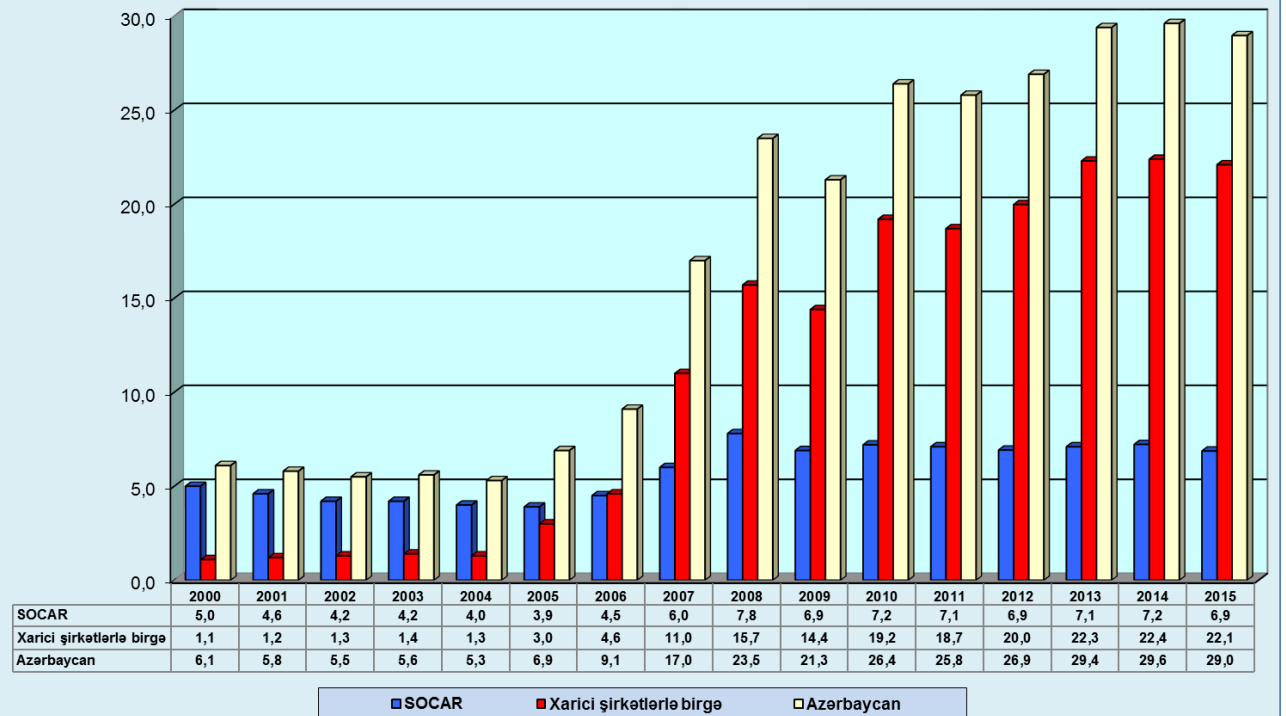
Gürcüstan, Ukrayna, Rumıniya və İsveçrədə SOCAR-ın neft məhsulları satışı şəbəkəsinin genişləndirilməsi və baş qərargahı İsveçrədə yerləşən "SOCAR-Trading" şirkətinin Azərbaycan mənşəli və üçüncü tərəflərin neft və neft məhsullarının satış şəbəkəsinin şaxələndirilməsi məsələləri də diqqət mərkəzindədir. SOCAR dünya enerji bazarlarında gedən prosesləri daim izləyərək öz strateji layihələrini ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə həyata keçirmək niyyətindədir.

Rövnəq Abdullayev
SOCAR-ın prezidenti

Azərbaycan Respublikası üzrə neftin hasilatı (mln.t)

Azərbaycan Respublikası üzrə qaz hasilatı (mlrd.m3)

II. SOCAR-ın TƏŞKİLATI STRUKTURU

31 dekabr 2015-ci il tarixinə SOCAR-ın tərkibinə daxil olan müəssisələr:

SOCAR-ın Şurası	P R E Z İ D E N T	SOCAR-ın Baş ofisi
"Azneft" İB		"Azəriqaz" İB
"Azərkimya" İB		"Geofizika və Geologiya" İdarəsi
H.Əliyev adına Neft Emalı Zavodu		"Qaz Emalı" Zavodu
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu		"Neftqaztikinti" Trestı
"Kompleks Qazma İşləri" Trestı		"Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar" İdarəsi
"Qaz İxrac" İdarəsi		"Təhlükəsizlik" İdarəsi
"Sosial İnkişaf" İdarəsi		"İnf. Texnologiyaları və Rabitə" İdarəsi
"Neftqazəlmütədqiqatlayihə" institutu		"Ekologiya" İdarəsi
"Neft Kəmərləri" İdarəsi		Karbamid Zavodu
Sərmayələr İdarəsi		Neft-qaz emalı və neft-kimya kompleksi
Bakı Ali Neft Məktəbi		Dalğıc və Qəzaxilasetmə İşləri İdarəsi
Nəqliyyat İdarəsi		Fontana qarşı dağmədənxilasetmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi*
Əmək şəraiti normalarının işlənməsi İdarəsi*		Azərbaycan Neft Təsərrüfatı jurnalı*
Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi*		

* SOCAR-ın birbaşa tabeliyində hüquqi şəxs statusuna malik olmayan qurumlar

III. SOCAR və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə yaradılmış Törəmə, Birgə və Asılı Müəssisələr, Əməliyyat Şirkətləri və Alyanslar haqqında

2015-ci il ərzində SOCAR-ın və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə aşağıdakı birgə layihələr üzrə işlər həyata keçirilmişdir:

TÖRƏMƏ MÜƏSSİSƏLƏR:

Azərbaycan (AÇG) Ltd.
Azərbaycan (Şah Dəniz) Ltd.
Əlibayramlıneft MMC
Salyanneft MMC
Qobustanneft MMC
Azərbaycan (CQBK) Ltd.
SOCAR Assets Kompani
SOCAR Türkiyə Enerji A.Ş.
SOCAR Enerji Gürcüstan MMC
Kaspian Drilling Kompani (CDC)
Kooperativ Menkent U.A.
Hojaire
SOCAR Oversis MMC
Azərbaycan (BTC) Ltd.
SOCAR Qas İdxal-İxrac Ltd.
Blue Skyline Holdingş
SOCAR Enerji Holdingş AG
Loads of work 1 B.V.
SOCAR Treyding Holdingş
Super Beton Ltd.
Merkuri Invest&Holdingş Ltd.

Bosşelf MMC
SOCAR Polimer MMC
Polimer Konstrakşn MMC
SOCAR Petroleum QSC
SOCAR İnterneyşnal DMCC
STAR Gulf
SOCAR Enerji Ukrayna
SOCAR Oil&Gas İnterneyşnel Holdingş
SOCAR Balkans Sarl (SOCAR Enerji Yunanıstan)
SOCAR Upstream Menecment İnterneyşnl MMC
SOCAR Midstream Opereyşns MMC
EKOL Mühəndislik Xidmətləri Servises QSC
Sərmayə İntvestment Ltd.
SOCAR-Abşeron MMC
SOCAR İntest MMC
SOCAR STQ (Sıxımış Təbii Qaz) MMC
AAS - EKOL Ltd.
SOCAR Aurora Terminal
SOCAR Rusiya MMC
Kooperativ Saiph Holdingş
Bakı Gəmiqayırma Zavodu

BİRGƏ MÜƏSSİSƏLƏR:

Azgerneft MMC
AZFEN
Azəri M.İ. Drilling Fluids
Oil and Gas ProServ MMC
Kaspian Şipyar Kompani
SOCAR KPS Ltd
SOCAR Konstrakşn MMC
SOCAR Ümid MMC
Sarmatia MMC
SOCAR Bağlan MMC
SOCAR-Azəri Drilling Kompani
AGRI LNG Procekt Kompany
SOCAR CAPE MMC

SOCAR Türkiyə Yatırım A.Ş.
Azərbaycan Riqs MMC
SOCAR Foster Viller Mühəndislik Xidmətləri
SOCAR KBR MMC
SOCAR Dalğıc MMC
SOCAR Fuqro MMC
Cənub Qaz Dəhlizi QSC
Kaspian Geofizikal Kompani MMC
AzLAB MMC
Kross Kaspian Oil and Gas Logistics MMC
İnterfaks Azərbaycan
Atəşgah Sığorta Şirkəti
Caspian Pipe Coatings MMC

ASILI MÜƏSSİSƏLƏR:

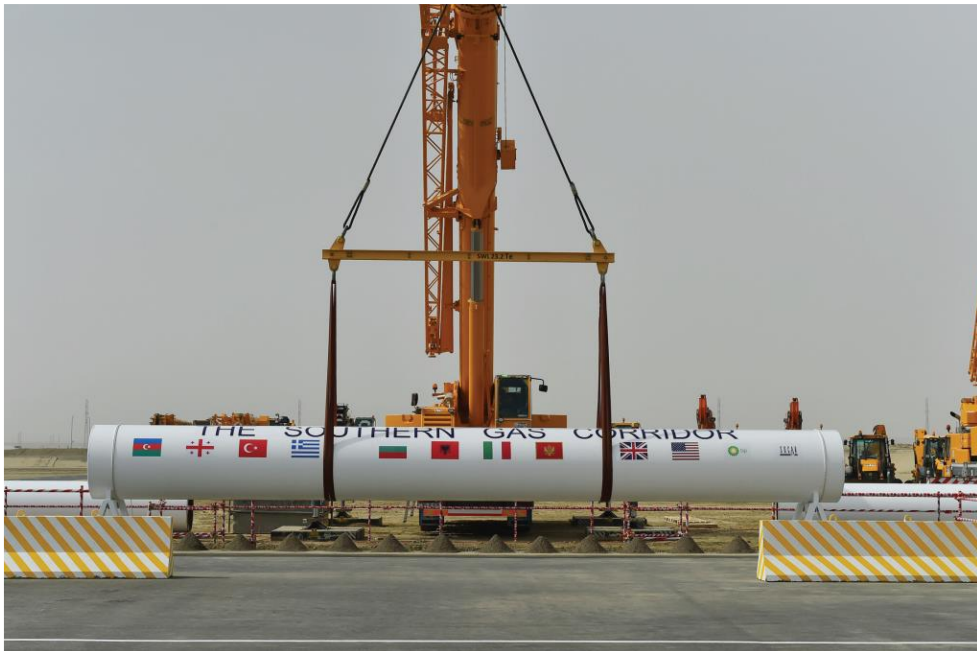
Azərbaycan Qaz Təchizatı Şirkəti
Cənub Qaz Kəməri Şirkəti
Cənub Qaz Kəməri Şirkəti Hold Co.
BTC Co.

BTC İnterneyşnal Investment Co.
BTC Holdings B.V.
SOCAR Qaz Opereytiq Kompani
Elektroqaz Malta
SOCAR İsveçrə və digər müəssisələr

ƏMƏLİYYAT ŞİRKƏTLƏRİ:

Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkəti
BP Exploreyşn (Şah Dəniz) Ltd
Qobustan Əməliyyat Şirkəti Ltd
SalyanOyl Əməliyyat Şirkəti Ltd
Qarasu Əməliyyat Şirkəti Ltd
Petro-HonKonq-Pirsaat Oyl Ltd
Binəqədi Əməliyyat Şirkəti
SuraxanıOyl Əməliyyat Şirkəti

Abşeron Əməliyyat Şirkəti Ltd
ŞirvanOyl Əməliyyat Şirkəti Ltd
Neftçala Əməliyyat Şirkəti
Total E&P Abşeron B.V.
Bahar Enerci Əməliyyat Şirkəti Ltd
Balaxanı Əməliyyat Şirkəti Ltd
BP Exploreyşn (Şəfəq-Asiman) Ltd
BP Exploreyşn Dayaz Sulu Abşeron Ltd

IV. GEOFİZİKİ VƏ GEOLOJİ İŞLƏR

1. Geofiziki işlər.

Geofiziki və mühəndisi-geoloji işlər 2015-ci il ərzində SOCAR-ın Geofizika və geologiya idarəsi tərəfindən dəniz və quru sahələrində yerinə yetirilmişdir.

1.1. Kəşfiyyat geofiziki işlər. İl ərzində GGI-nin “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən – 216,5 km² 3D seysmik, 29,2 xətti km (600 f.n.) 2D, 345 xətti km (3450 f.n.) qravimetrik, 345 xətti km (3450 f.n.) maqnitometrik, 1 quyuda 1940 metr (386 f.n.) həcmində Seysmik karotaj - Şaquli seysmik profillemə (SK-ŞSP), 22 quyuda 1233 f.n. həcmində Mikroseymsmik karotaj (MSK) işləri aparılmışdır.

3D seysmik çöl işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən dənizdə - Abşeron NQR-nin Qoşadaş sahəsində 38 km² (5567 f.n.) və quruda – Yevlax-Ağcabədi NQR-nin Zərdab-Şıxbağı-Qışlaq sahəsində 178,5 km² (10834 f.n.) həcmində aparılmışdır.

2D seysmik çöl işləri: “Azneft” İB-nin sifarişi ilə “Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən quruda – Gəncə NQR-nin Ziyadxan-Çaylı sahəsində 29,2 xətti km (600 f.n.) həcmində aparılmışdır.

Qravimaqnitometrik işlər: Yevlax-Ağcabədi NQR-nin Zərdab-Şıxbağı-Qışlaq sahəsində 345 xətti km həcmində aparılmışdır.

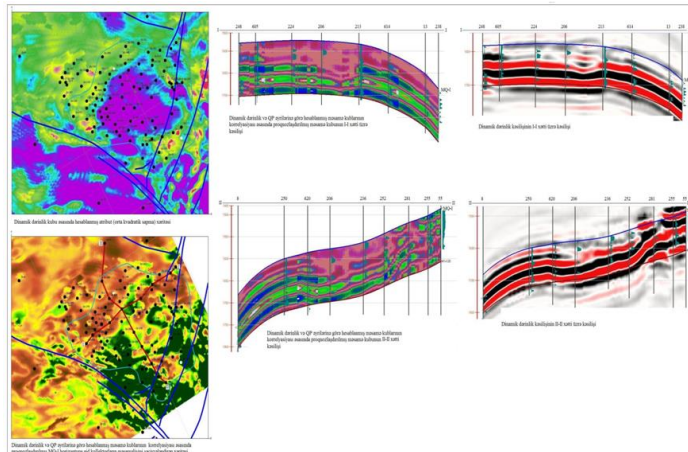
SK-ŞSP işləri: Kompleks Qazma İşləri Trestinin sifarişi əsasında Eldaroyuğu sahəsində qazılmış 1 saylı quyuda 1940 metr (386 f.n.) həcmində SK-ŞSP işləri yerinə yetirilmişdir.

MSK işləri: SOCAR-ın Sosial İnkişaf İdarəsinin sifarişi əsasında “Neftçi” MTK üçün ayrılmış Lökbatan, Bibiheybət və Yeni Yasamal sahələrində qazılmış 22 ədəd mühəndisi geoloji quyuda (MGQ) 1233 f.n. həcmində MSK işləri aparılmışdır.

1.2. Emal və interpretasiya işləri: “Azneft” İB-nin və xarici şirkətlərin sifarişləri əsasında ümumilikdə 178,5 km² həcmində 3D, 5326,2 xətti km həcmində 2D, 345 xətti km qravimetrik, 345 xətti km maqnitometrik, 1940 metr (386f.n) SK-ŞSP məlumatlar, 22 ədəd MGQ-da 1233 f.n. həcmində MSK işləri emal olunmuşdur.

103 km² həcmində 3D, 5485,2 xətti km həcmində 2D, 165 xətti km qravimetrik, 170 xətti km maqnitometrik məlumatlar interpretasiya edilmişdir.

Emal işləri: “Azneft” İB-nin və xarici şirkətlərin sifarişləri əsasında Yevlax-Ağcabədi NQR-nin Zərdab-Şıxbağı-Qışlaq sahəsində 178,5 km² (10834 f.n.) həcmində 3D seysmik işlər, Çeyilaxtarma-Nardaranaxtarma sahəsində 167 xətti km, Ziyadxan-Çaylı sahəsində 29,2 xətti km, Yevlax-Ağcabədi NQR-da 5130 x.km 2D seysmik işlər, Zərdab-Şıxbağı-Qışlaq sahəsində 345 xətti km qravimetrik, 345 xətti km maqnitometrik işlər, Kompleks Qazma İşləri Trestinin sifarişi əsasında Eldaroyuğu sahəsində qazılmış 1 saylı quyuda 1940 metr (386 f.n.) həcmində SK-ŞSP işləri, 22 ədəd MGQ-da 1233 f.n. həcmində MSK işləri nəticəsində alınmış məlumatlar emal olunmuşdur.

İnterpretasiya işləri: “Azneft” İB-nin və xarici şirkətlərin sifarişləri əsasında Qazanbulaq-Ziyadxan sahəsində 103 km² həcmində 3D seysmik işlər, “Azneft” İB-nin sifarişi əsasında Çeyilaxtarma-Nardaranaxtarma sahəsində 167 xətti km, Ziyadxan-Çaylı sahəsində 29,2 xətti km, Yevlax-Ağcabədi NQR-da 5130 xətti km, BP şirkətinin sifarişi əsasında Abşeron yarımadasının dayaz sulu hissələrində işlənmiş 159 xətti km həcmində 2D seysmik işlər, Çeyilaxtarma-Nardaranaxtarma sahəsində 165 xətti km qravimetrik, 170 xətti km maqnitometrik məlumatlar, Kompleks Qazma İşləri Trestinin sifarişi əsasında Eldaroyuğu sahəsində qazılmış 1 sayılı quyuda 1940 metr (386 f.n.) həcmində SK-ŞSP işləri, 22 ədəd MGQ-da 1233 f.n. həcmində MSK işləri nəticəsində alınmış məlumatlar interpretasiya edilmişdir.

Yerinə yetirilmiş geofiziki kəşfiyyat işləri əsasında aşağıdakı geoloji nəticələr alınmışdır:

Çeyilaxtarma-Nardaranaxtarma sahəsində alınmış məlumatların kompleks təhlili əsasında ərazinin geoloji quruluşu dəqiqləşdirilmiş, müxtəlif horizontlar üzrə struktur xəritələr qurulmuş və qeyri-antiklinal tələlərin formalaşması üçün əlverişli şəraitin mövcudluğu müəyyənləşdirilmişdir.

Eldaroyuğu sahəsində kəsilişin sürət xarakteristikası öyrənilmiş, interval və sürətləri təyin edilmiş, seysmik dalğa sürətinin dərinlikdən asılı dəyişmə meyarları qiymətləndirilmişdir.

Qazanbulaq-Ziyadxan sahəsinin üçölçülü modeli qurulmuş, seysmik və quyu məlumatları əsasında müxtəlif horizontları üzrə struktur xəritələr tərtib edilmiş, Orta Eosen çöküntüləri daxilində litoloji-stratigrafiya tələlərin ola biləcəyi proqnozlaşdırılmış, sahə üzrə petrofiziki parametrlərin dəyişməsi proqnozlaşdırılmış, kəşfiyyat quyularının qazılması tövsiyə olunmuşdur.

Yevlax-Ağcabədi çökəkliyi üzrə alınmış geoloji-geofiziki işlərin məlumatlarının təhlili və ümümləşdirilməsi nəticəsində Mezozoy, Orta Eosen çöküntü komplekslərinin səthi və Maykopun aşağılarında yerləşən qumlu horizontlar üzrə struktur xəritələr, çökəkliyi müxtəlif istiqamətlərdə kəsən, dərin quyulardan keçən geoloji-geofiziki profillər tərtib edilmişdir. Alınmış məlumatlar əsasında strukturların perspektivliyi qiymətləndirilmiş, geofiziki kəşfiyyat işlərinin aparılması üçün tövsiyələr verilmişdir.

2015-ci ildə Kəşfiyyatgeofizika İstehsalat Bölümünün “Məlumatların korporativ bazası” qrupu tərəfindən 53 ədəd hesabat, 173 xəritə, 805 operator vərəqi və 1373 zaman kəsilişi rəqəmləşdirilmişdir.

1.3. Mədən geofizika işləri. Hesabat ili ərzində GGİ-nin “Mədəngeofizika İstehsalat Bölümü” tərəfindən, “Azneft” İB-nin, Kompleks Qazma İşləri Trestinin, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən əməliyyat şirkətlərinin, birgə müəssisələrin və kənar təşkilatların sifarişlərinə əsasən Azərbaycanın quru ərazilərində və Xəzər dənizinin Azərbaycan sektorunda qazmada və istismarda olan neft-qaz quyularında aparılmışdır.

Quyuların geofiziki tədqiqat (QGT) və perforasiya (partlayış-atma) işləri 43 sahədə aparılmışdır. Dənizdə 12 sahədə (Abşeron küpəsi, Bulla-dəniz, Çilov adası, Darwin küpəsi, Duvanni-dəniz, Günəşli, Qərbi Abşeron, Neft Daşları, Palçıq Pilpələsi, Pirallahı, Şimal-qırışıqı və Ümid), quruda isə 31 sahədə (Atəşgah, Balaxanı, Bibiheybət, Buzovna, Buzovna-Maştağa, Candahar-Zarat, Duvanni, Eldaroyuğu, Əmirxanlı, Xıllı, Korgöz, Kürovdağ, Qala, Qalmaz, Qarabağlı, Qaradağ, Qaraçuxur, Quşxana, Lökbatan, Muradxanlı, Neftçala, Puta, Ramana, Sədan, Siyəzən-Nardaran, Şubanı, Suraxanı, Tərstəllər, Umbakı, Yasamal və Zağlı) qazmada və istismarda olan quyularda yerinə yetirilmişdir.

Quyuların geofiziki tədqiqat (QGT) işləri üzrə yerinə yetirilmiş sifarişlərin sayı 3545 (928 quyu üzrə) olmuşdur. Bu işlərin 1366-sı (143 quyu) açıq lülədə, 2179-u (917 quyu) isə kəmərlə buraxılmış quyularda yerinə yetirilmişdir. Karotaj işləri üzrə yerinə yetirilmiş sifarişlərin ümumi miqdarı 2368 (432 quyuda-ölçülmüş diaqramların sayı 9841 olmuşdur), perforasiya işləri üzrə yerinə yetirilmiş sifarişlərin ümumi miqdarı 1177 (792 quyuda -

laylarda 144652 dəlik açılmışdır) olmuşdur. O cümlədən qazmadan qurtarmış 125 quyuda kompleks QGT işləri yerinə yetirilmiş, bunlardan 69 quyunun tikintisi qurtarıb təhvil verilmişdir.

2015-ci ildə yerinə yetirilmiş kompleks QGT işlərinə əsasən 6773 lay dəyərləndirilmişdir. Bunlardan 2506 lay sənaye əhəmiyyətli neftli-qazlı, 10 lay qeyri-müəyyən, 4257 lay isə sulu kimi dəyərləndirilmişdir. İl ərzində qiymətləndirilmiş 6773 laydan 134 layda perforasiya işləri aparılmışdır. Neftli-qazlı kimi qiymətləndirilmiş 114 laydan sınaq zamanı 110 laydan neft, 4 laydan su, sulu kimi qiymətləndirilmiş 20 laydan sınaq zamanı hamısından su alınmışdır.

Hesabat ilində 23 quyuda – (Bulla-dəniz 124, 125, Eldaroyuğu 1, Günəşli 30, 34, 35, 344, 345, 353, Qərbi Abşeron 22, 24, 28, Qaradağ 482, 483, 485, 486, 487, Neft Daşları 2593, 2594, 2598, 2603, 2604 və Ümid 14) qazmaya geoloji-texnoloji nəzarət və qaz karotaj işləri yerinə yetirilmişdir.

2015-ci ildə yataqların işlənməsinə geofiziki üsullarla nəzarət məqsədi ilə 256 quyuda 416 sifariş yerinə yetirilib. Günəşli, Neft Daşları, Darvin Küpəsi, Pirallahı, Bibiheybət, Buzovna, Qala, Qaradağ, Quşxana, Kürovdağ sahələrində 42 quyuda İNNK (impuls-neytron-neytron karotaj) işləri aparılmışdır.

2015-ci ildə Mədəngeofizika İstehsalat Bölümü tərəfindən korporativ baza üçün və digər sifarişlər əsasında 1124 quyu üzrə, 7498-dən çox karotaj əyriləri PDF formatına çevirilmiş, 233682 inklinometr nöqtəsi və 8292465 metr karotaj əyrisi rəqəmləşdirilmişdir.

2.Mühəndisi-geoloji işlər. İl ərzində GGI-nin “Kompleks Mühəndisi Axtarış İstehsalat Bölümü” (KMAİB) tərəfindən – cəmi 9455 metr mühəndisi-geoloji qazma, o cümlədən 8540 metr dənizdə və 915 metr quruda; 1460,3 km fasiləsiz seysmoakustik profillemə (FSAP), 1979,5 km sonar planaalma, 2677,5 km hidroqrafiya (batimetriya) və 44 km multibimlə (dəniz dibinin 3D formatda ölçüsü) tədqiqat işləri aparılmışdır.

2.1.Mühəndisi-geoloji qazma işləri. 2015-ci ildə ümumilikdə, quru və dəniz sahələrində 9455 metr (plan üzrə 7000 metr və müqavilələr əsasında 2455 metr) mühəndisi-geoloji qazma işləri yerinə yetirilmişdir. Bu işlər dənizdə - Abşeron küpəsi, Atəşgah, Darvin küpəsi, Qərbi Abşeron və Neft Daşları sahələrində cəmi 8540 metr və quruda - Sosial İnkişaf İdarəsinin sifarişi ilə Bakı şəhərinin müxtəlif rayonlarında “Araz” MTK-nın yaşayış binaları tikəcəyi sahələrdə (Bibi-Heybət sahəsində və Nizami rayonu Keşlə qəsəbəsi Nizami Abdullayev küçəsində yük anbarları, nasosxana, su anbarı və 2 (iki) mərtəbəli ofis binasının tikiləcəyi ərazidə, Lökbatan-Xocahəsən yolunun şimal hissəsində, Bakı-Salyan şosesinin 18-ci km şimal hissəsində ərazidə) ümumi keçidi 915 metr olan qazma işləri aparılmışdır.

Qazma işləri Xəzər dənizi akvatoriyasında “Zöhrab Vəliyev” gəmisi ilə, quru sahələrdə isə “Kamaz LBU-50”, “Kamaz URB-2,5 A”, Kamaz UQB-5 və s. qazma qurğuları vasitəsilə yerinə yetirilmişdir.

Mühəndisi-geoloji qazıma işləri zamanı götürülmüş bütün süxur nümunələrinin fiziki-mexaniki xüsusiyyətləri KMAİB-nin Mərkəzi mühəndisi laboratoriyasında tədqiq olunmuşdur.

Bundan əlavə müxtəlif təşkilatların sifarişləri ilə quyuların layihə vəziyyətindən naturaya, naturadan plana keçirilməsi, onların dəqiq yerlərinin təyini, naviqasiya təminatı işləri aparılmışdır.

2.2. FSAP, sonar planaalma və batimetriya işləri. Cari ildə ümumilikdə 1460,3 km (plan üzrə 1411 km və müqavilələr əsasında 49,3 km) fasiləsiz seysmoakustik profillemə, 1979,5 km (plan üzrə 1331 km və müqavilələr əsasında 648,5 km) sonar planaalma, 2677,5 km (plan üzrə 1389 km və müqavilələr əsasında 1288,5 km) batimetriya işləri yerinə yetirilmişdir. Bu işlər Atəşgah, Qərbi Abşeron, Neft Daşları, Darvin küpəsi, Abşeron küpəsi sahələrində, Günəşli yatağında DDÖ-8 dən Neft Daşlarında yerləşən İŞQ məntəqəsinə çəkiləcək sualtı neft kəmərinin layihəsi üzrə, Neft Daşları 425 sayılı özül xətti üzrə, Bulla dəniz QYM-1 və 15 sayılı özül arası sahə, Neft Daşları-Çilov arası 35 kv-lıq kabel xətti üzrə, 8 Mart 558 sayılı özül və Səngəçal 627 EYM arası sahə, Səngəçal dəniz 533 sayılı özül və 298 sayılı meydança arası sahə, Atəşgah, Darvin küpəsi, Qoşadaş, Ağburun, Günəşli, Neft Daşları-Günəşli arası, Bulla-dəniz, Pirallahı yeni neft yığım parkından Dübəndi terminalınadək, Dərin Özüllər Zavodunun ərazisində və Günəşli yatağında DDÖ-8, Bulla-dəniz yatağındakı QYM-2A-Daşgil arası layihəsi üzrə və digər sahələrdə yerinə yetirilmişdir.

Sonar planaalma, batimetriya, fasiləsiz seysmik akustik profillemə və multibim işləri "Məmməd Süleymanov" gəmisi ilə yerinə yetirilmişdir.

2.3. Multibimlə (dəniz dibinin 3D formatda ölçüsü) tədqiqat və uzaqdan idarə olunan video sistemlə çəkiliş işləri. "Azneft" İB-nin sifarişi ilə Qərbi Abşeron sahəsi 10 və 54 sayılı nöqtələrdə dənizin dərinliyini daha dəqiq ölçmək və dənizdibi relyefin üçölçülü modelini qurmaq, eləcə də hidrotexniki qurğuların, estakadaların, kommunikasiyaların yerləşdiyi əraziləri vizual şəkildə öyrənmək məqsədilə 44 km həcmində multibimləmə işləri yerinə yetirilib.

"Azneft" İB-nin sifarişi ilə Çilov- Neft Daşları arası sualtı 35 kv-lıq kabel xətti ilə 21,7 km həcmində uzaqdan idarə olunan video sistemlə çəkiliş işləri aparılmışdır.

3. Struktur-axtarış və axtarış-kəşfiyyat qazma işləri.

2015-ci ildə struktur-axtarış və axtarış-kəşfiyyat qazma işləri Azərbaycan Respublikasının quru sahəsində (neft və qaz yataqlarında və perspektivli strukturlarda) SOCAR-ın öz daxili imkanları hesabına və xarici şirkətlərlə birlikdə aparılmışdır.

3.1. Struktur-axtarış qazma işləri. 2015-ci ildə «Azneft» İB-nin sifarişi ilə, quruda Eldaroyuğu sahəsində 1000 m həcmində qazma işləri yerinə yetirilmişdir.

Eldaroyuğu 1№-li struktur-axtarış quyusu.

Quyunun layihə dərinliyi 2000 m, layihə horizontu Miosen (Üst Sarmat). Quyu sahənin geoloji quruluşunu, litologiyasını, stratigrafiyasını və neft-qazlılığını dəqiqləşdirmək üçün layihələndirilmişdir. 1 №li struktur-axtarış quyusunun qazılmasına 21.10.2014-cü il tarixində başlanılmışdır. Quyu 2015-ci ilə 1000 m dərinliklə qazma ilə keçmişdir. İl ərzində 1000 m həcmində qazma işləri görülmüş və quyu layihələndirilən dərinliyə qədər qazılmışdır. 2000 m dərinliyə qədər müxtəlif intervallardan götürülmüş şlam və süxur nümunələrinin laboratoriyada stratigrafik vəziyyəti və mikrofaunası öyrənilmişdir. Aparılmış kompleks mədən-geofiziki tədqiqatların nəticələrinə görə neftlilik-qazlılıq baxımından müsbət səciyyələndirilən intervallarda sınaq işləri aparılmışdır. Sınaq zamanı müsbət nəticə alınmadığından quyu geoloji səbəbdən ləğv edilmişdir.

3.2. Axtarış-kəşfiyyat qazma işləri. 2015-ci ildə xarici şirkətlərlə birlikdə 767 m həcmində axtarış-kəşfiyyat qazma işləri aparılmışdır. Axtarış-kəşfiyyat qazma işləri bir sahədə - quruda Hövsan yatağında (operator Apşeron ƏŞ №1870) aparılmışdır. SOCAR-ın öz gücü ilə axtarış-kəşfiyyat qazma işləri aparılmamışdır.

Hövsan yatağı 1870 №-li axtarış quyusu. Abşeron Əməliyyat Şirkəti tərəfindən Hövsan yatağında Miosen çöküntülərinin neftlilik-qazlılığını müəyyənləşdirmək üçün

layihə dərinliyi 4863 m, layihə horizontu Miosen olan 1870 sayılı maili-istiqlalətlanmış axtarış quyusunun qazılmasına 30.09.2014-cü il tarixdə başlanılmışdır. Quyu 2015-ci ilə 3961m dərinliklə qazma ilə keçmişdir. İl ərzində 767 m həcmində qazma işləri həyata keçirilmişdir. 20.05.2015-ci il tarixində 4728 m dərinlikdə qazma zamanı quyu lüləsində yaranmış mürəkkəbləşmələrlə əlaqədar olaraq qazma işləri dayandırılmışdır. Quyuda aparılan mədən geofiziki tədqiqat işləri nəticəsində üst Miosen çöküntülərinin açıldığı müəyyənləşdirilmişdir. Sınaq-mənimsəmə işləri nəticəsində üst Miosen çöküntülərindən sənaye əhəmiyyətli qaz və kondensat (ilkin orta gündəlik qaz hasilatı 450 min m³, kondensat hasilatı 80 ton) alınmışdır. Bu nəticə Abşeron yarımadasında Miosen çöküntülərinin neftlilik-qazlılığını bir daha təsdiq etdi. Bu da gələcəkdə yarımada axtarış-kəşfiyyat işlərinin genişləndirilməsinə və əlavə yeni quyuların qazılmasına təkan verəcəkdir.

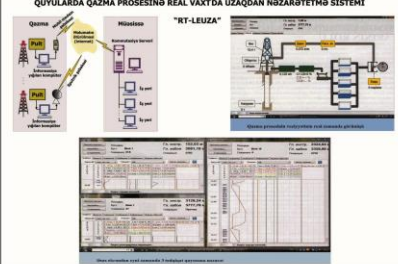
2015-ci ildə aparılmış axtarış-kəşfiyyat qazma işlərinin nəticəsində sahələrin geoloji quruluşu və neft-qazlılıq perspektivliyi öyrənilmişdir.

"LEUZA-2"
2006-cı il

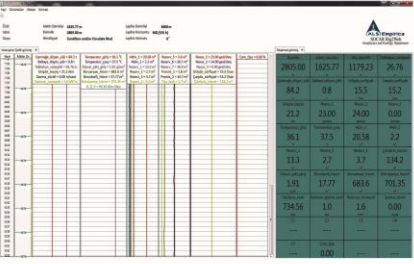

QUYULARDA QAZMA PROSESİNİ REAL VAXTDAN UZAQDAN NƏZARƏTƏMƏ SİSTEMİ

"RT-LEUZA"

"EMPRİGA"
2013-cü il

Məhsul			
№	Adı	Qatılığı	Qatılığı
1	Qaz	2865,00	1628,77
2	Kondensat	64,2	0,8
3	Qaz	23,2	23,00
4	Kondensat	6,1	9,75
5	Qaz	13,3	2,7
6	Kondensat	1,91	17,77
7	Qaz	194,96	1,0
8	Kondensat	0,00	1,6
9	Qaz	0,00	0,00
10	Kondensat	0,00	0,00

V. NEFT VƏ QAZ YATAQLARININ İŞLƏNMƏSİ

01.01.2016-cı il tarixinə Azərbaycan Respublikası ərazisində 81 neft-qaz yatağı aşkar edilmişdir. Hazırda 61 yataqdan karbohidrogen hasil edilir, 20 yataq isə bu və ya digər səbəbdən işlənməyə cəlb olunmamış və yaxud işlənməsi dayandırılmışdır. İşlənmədə olan 41 yataq Azərbaycanın quru (o c. 17 yataq "Azneft", 24 yataq MM və ƏŞ-ləri tərəfindən istismar olunur), 20 yataq isə dəniz (o c. 14 yataq "Azneft", 6 yataq - MM və ƏŞ-ləri) ərazisində yerləşir.

01.01.2016-cı il tarixinə Respublika üzrə istismarda olmuş yataqlardan işlənmənin əvvəlindən 1926,8 mln.ton neft-kondensat və 740,2 mlrd.m³ qaz hasil olunmuşdur, o cümlədən, quruda yerləşən yataqlardan 973,6 mln.ton neft-kondensat, 138,4 mlrd.m³ qaz, dəniz yataqlarından 953,1 mln.ton neft-kondensat, 601,8 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir.

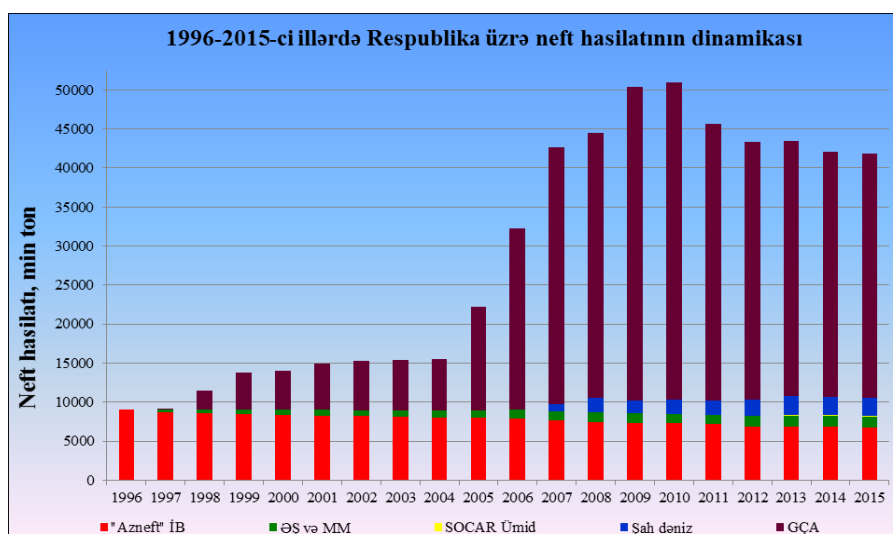
ABƏŞ tərəfindən Günəşli-Çıraq-Azəri yatağında işlənmənin əvvəlindən (1997-ci ildən) 385,3 mln.ton neft, 115,7 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir. 2000-ci ilin may ayından etibarən lay təzyiqlərinin saxlanması məqsədilə yataqda Fasilə lay dəstəsinə su və qaz vurmasına başlanılmış, təsirin əvvəlindən laya 295,5 mln. m³ su və 62,1 mlrd. m³ qaz vurulmuşdur.

Şah-dəniz yatağında işlənmənin əvvəlindən (2006-cı ildən) 17,7 mln. ton kondensat və 67,9 mlrd.m³ qaz hasil edilmişdir.

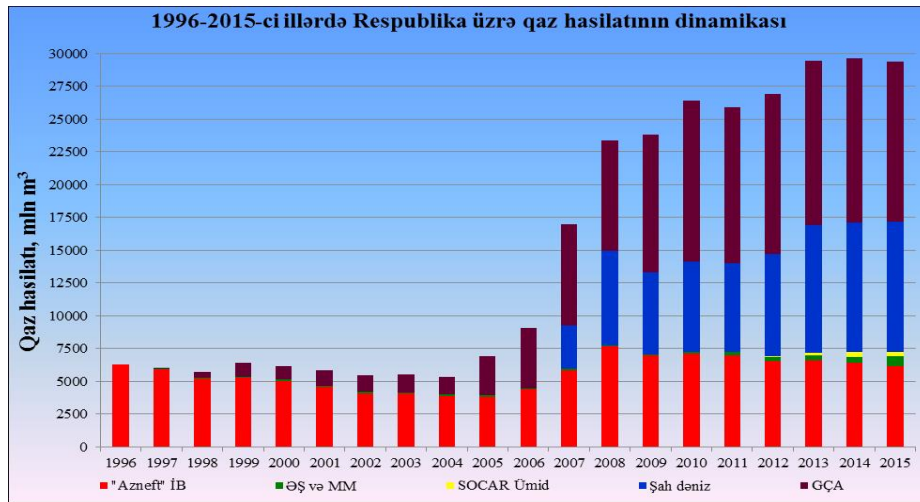
cədvəl V.1

		Neft, min ton		Qaz, mln m ³	
		İllik	İşl. əvvəlindən	İllik	İşl. əvvəlindən
Azneft IB	dəniz	6446,4	503775	6116,2	260187
	Quru	335,3	331700	70,1	81376
	Cəmi	6781,7	835475	6186,3	341563
MM+ƏŞ	dəniz	119,1	46353	576	158059
	Quru	1264,4	641926	149,8	57050
	Cəmi	1383,5	688279	725,8	215109
AÇG	dəniz	31159	385335	12217	115691
Şahdəniz	dəniz	2266,4	17669	9910	67853
Cəmi	dəniz	40199	953132	28820	601790
	Quru	1599,7	973626	219,9	138426
	Cəmi	41799	1926758	29040	740216

2012-ci ildə Ümid qaz-kondensat yatağı sənaye işlənməsinə daxil edilmişdir. 01.01.2016-cı il tarixinə yataqdan 153 mln.ton kondensat və 955 mln.m³ qaz hasil edilmişdir. Yataqda 2 istismar quyusu fəaliyyət göstərir və bu quyulardan 900 min m³/gün qaz, 150 ton/gün kondensat hasil edilir. Hazırda Ümid yatağında 14 №-li quyuda qazma işləri davam etdirilir. İl ərzində yataqda 2601 m qazma işi aparılmışdır.

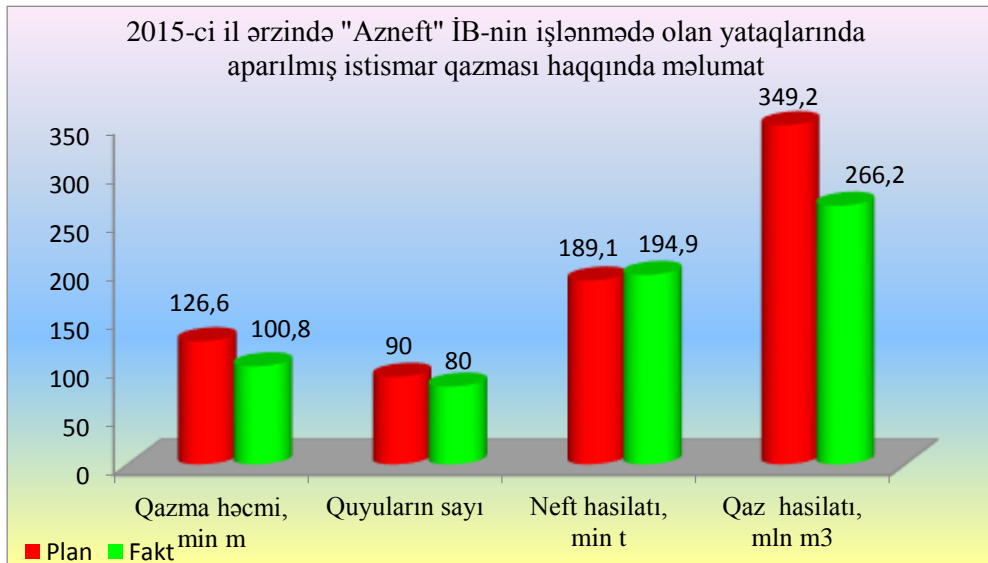

Diaqram V.1

Diaqram V.2

2015-ci il ərzində "Azneft" İB-nin istismar etdiyi yataqlarda 100,8 min metr istismar qazması aparılmış, 80 quyu istismara daxil olunmuş (o c. 5 qazurma quyusu) və bu quyulardan 195 min ton neft, 266,2 mln m³ qaz hasil edilmişdir. Quru yataqlarında qazılmış 15 yeni quyudan 4,1 min ton, dəniz yataqlarında qazılmış 65 yeni quyudan isə 190,8 min ton neft hasil olunmuşdur.

Diaqram V.3

MM və ƏŞ-lər tərəfindən istismar olunan yataqlarda 2015-ci il ərzində qazmadan istismara 28 quyu daxil edilmişdir.

2014-cü ildən başlayaraq Abşeronneft NQÇİ-nin istismar etdiyi Qərbi Abşeron yatağında 20 №-li özüldən horizontal quyuların qazılmasına başlanılmışdır. Özüldə 10 quyunun qazılması nəzərdə tutulub. Bu günədək üç (22, 24 və 28 №-li) horizontal quyu qazılıb və 20 m³/gün hasilatla istismara daxil edilmişdir. Hazırda özüldə 20 №-li növbəti quyunun qazmasına başlanılmışdır.

Son illər aparılan qazma işlərinin nəticələrinin təhlili göstərir ki, yeni quyuların qazılıb istismara verilməsi yataqlar üzrə hasilatın sabitləşməsi və qismən artırılması istiqamətində həyata keçirilən əsas tədbirlərdən biridir. İstismar qazması hesabına işlənmədə olan obyektlərdə quyu şəbəkəsi qismən bərpa edilir, texniki səbəbdən sıradan çıxmış köhnə

quyular yeniləri ilə əvəz olunur və yatağın lazımi texnoloji rejimdə istismarı üçün şərait yaranır.

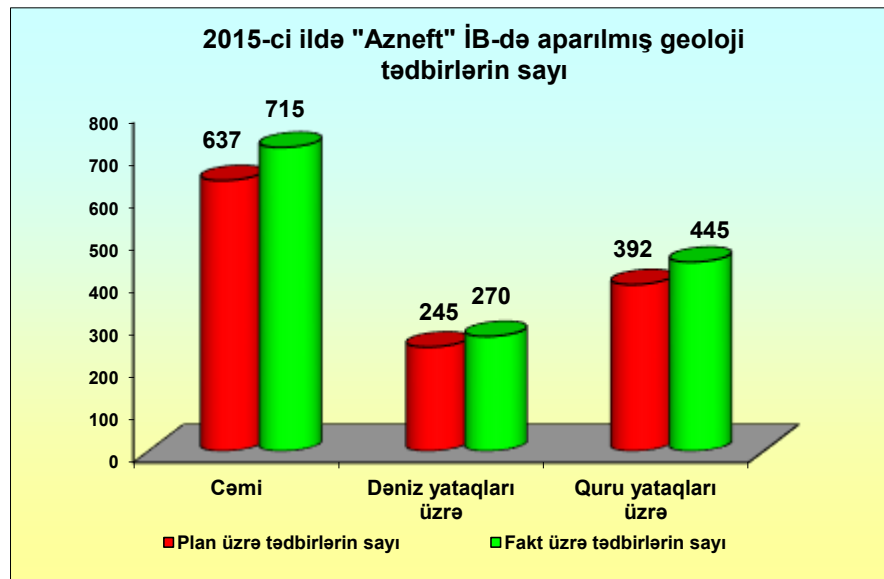
2015-ci ildə işlənmədə olan yataqlarda lay təzyiqinin saxlanması və işlənmə obyektlərin neftveriminin artırılması məqsədilə laylara su ilə təsir prosesi yaxşılaşdırılması, neftvermənin artırılması məqsədilə yeni mütlərəqqi üsulların tətbiqi və genişləndirilməsi istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirilmişdir.

"Azneft" İB-nin NQÇİ-ləri üzrə yataqların lay təzyiqlərinin düşməsinin qarşısının alınması üçün laylara 3726,4 min m³ su vurulmuş və 104,2 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqlarında laylara süni təsir məqsədilə 3096,1 min m³ su vurulmuş, nəticədə 88,1 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Həmçinin quruda yerləşən yataqlarda laylara süni təsir məqsədilə 630,3 min m³ su vurulmuş, nəticədə 16,2 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

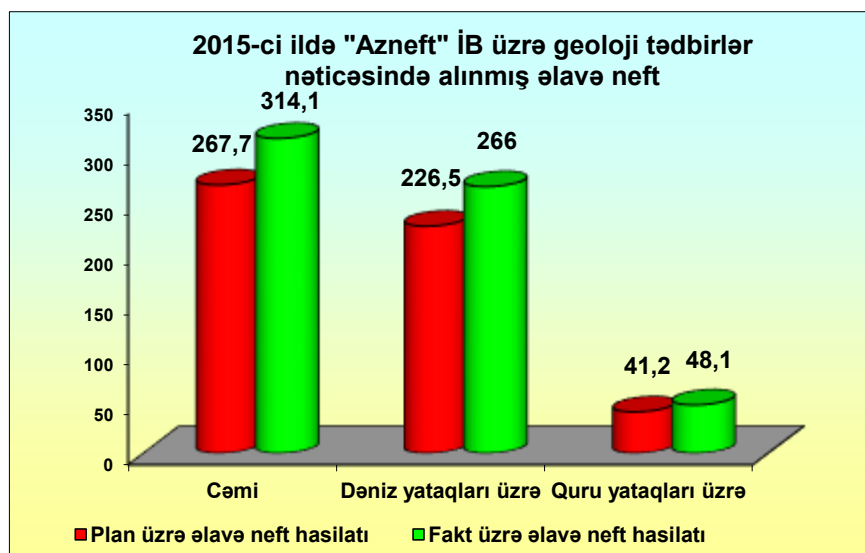
2015-ci ildə MM və ƏŞ-nin istismar etdikləri yataqlara lay təzyiqlərinin saxlanması məqsədilə 8234,5 min m³ su vurulmuşdur.

Layların neft veriminin artırılmasının digər üsulları vasitəsilə (III təsir üsulları) «Azneft» İB üzrə 8,0 min ton (o cümlədən dənizdə 7,6 min ton, quruda 0,4 min ton) əlavə neft hasil edilmişdir.

2015-ci il ərzində «Azneft» İB 715 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bu tədbirlər hesabına 314,1 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Dəniz yataqları üzrə 270 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bu tədbirlər hesabına 266 min ton əlavə neft hasil edilmişdir. Quruda yerləşən yataqlar üzrə isə 445 geoloji tədbir həyata keçirmiş və bunun nəticəsində 48,1 min ton əlavə neft hasil edilmişdir.

Diaqram V.4

Diaqram V.5

2015-ci il ərzində "Qaradağ" yeraltı qaz anbarlarında 9265 m qazma işi aparılmış, 5 qazvurma quyusu qazılıb istismara verilmişdir. Mövsüm ərzində "Qalmaz" yatağına 920,7 mln m³, "Qaradağ" yatağına 886,8 mln m³ qaz vurulmuş (cəmi 1807,5 mln m³) və qaz anbarları üzrə aktiv qaz həcmi 2694,6 mln m³ çatdırılmışdır.

2015-ci il üzrə nəzərdə tutulmuş plan və tapşırıqlara müvafiq olaraq neft və qaz yataqlarında işlənməyə nəzarət məqsədilə müxtəlif təyinatlı hidrodinamik mədən-geofiziki tədqiqat işləri yerinə yetirilmiş, dərinlikdən və quyulardan su, neft və qaz nümunələri götürülərək laboratoriya şəraitində analiz edilmişdir.

Hesabat ilində 520 quyuda lay təzyiqi, 501 quyuda quyudibi təzyiq, 1546 quyuda statik, 1278 quyuda dinamik səviyyə, 5861 quyuda dövrü olaraq hasilat ölçülmüş, 4082 neft, 197 qaz və 3621 su nümunəsinin fiziki-kimyəvi analizi həyata keçirilmişdir. Yataqların işlənməsinə nəzarət məqsədilə 27 quyuda İNNK, 28 quyuda AKS ölçü işləri aparılmış, 16 quyuda axın profili, 9 quyuda sulaşma intervalı, 11 quyuda udulma profili təyin edilmiş, 510 quyuda lay temperaturu ölçülmüş, 30 quyuda isə geofiziki üsulla kəmərin texniki vəziyyəti yoxlanılmış, 180 quyuda (o c.19 suvurucu quyuda) qərarlaşmış rejimdə, 13 quyuda lay təzyiqinin bərpası üsulu ilə, 3 quyuda hidroəlaqənin təyini məqsədilə tədqiqat işləri aparılmışdır. O cümlədən, "Qaradağ" və "Qalmaz" yeraltı qaz anbarlarında 151 quyuda maye səviyyəsi təyin edilmiş, 71 quyuda lay və quyudibi təzyiq, 75 quyuda lay temperaturu, 16 quyuda axın profili, 3 quyuda QK-NQK, 3 quyuda İNNK, 2 quyuda AKS ölçülmüş, 3 quyuda təzyiqin bərpası üsulu ilə tədqiqat işi aparılmışdır.

Neft-qaz hasilatının sabitləşdirilməsi, və SOCAR-ın istehsal-maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılması məqsədilə növbəti illərdə aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur:

- "Günəşli" yatağında 7 №-li DDÖ-nün tikintisinin başa çatdırılması və 20 yeni quyunun qazılması, nəticədən asılı olaraq özülün genişləndirilməsi, yataq üzrə suvurma sisteminin təkmilləşdirilməsi;
- "Çilov" yatağında tikilmiş 112 özüldən əlavə 6 istismar quyusunun qazılması;
- "Neft daşları" yatağında 2585 №-li özülün genişləndirilməsi və əlavə 6 quyunun qazılması, 1954a №-li özüldən əlavə 9 istismar quyusunun qazılması, 1637a, 602a, 620 №-li özüllərin tikintisinin başa çatdırılması və 36 yeni quyunun qazılması, 14 quyuluq 1541a, və hər biri 10 yeni quyuluq 331, 1646, 1779, 363, 360, 750 №-li, özüllərin quraşdırılması və bu özüllərdə qazma işlərinə başlanılması;
- "Palçıq pilpilesi" yatağında 1351, 1352, 1353, 1354, 1355 №-li özüllərin tikintisi və bu özüllərdən 50 istismar quyusunun qazılması;

- “Bulla-dəniz” yatağında 122 №-li özöldə qazma işlərinin başa çatdırılması, 6 №-li özülün tikintisinin başa çatdırılması və bu özöldən 4 istismar quyusunun qazılması;
- “Pirallahı” yatağında 1150 №-li özöldən 15 istismar quyusunun qazılması;
- “Darvin bankası” yatağında 700, 730, 790, 750, 760 №-li, özüllərin tikintisi və bu özüllərdən 66 istismar quyusunun qazılması;
- “Qərbi Abşeron” yatağında 20 №-li özöldən horizontal quyuların qazılmasının davam etdirilməsi, 10, 54 №-li, özüllərin tikintisi və bu özüllərin hər birindən 10 yeni quyunun qazılması;
- “Abşeron bankası” yatağında 90 №-li özülün tikintisi və bu özöldən 8 istismar quyusunun qazılması;
- “Ümid” yatağında 1 №-li özöldə qazma işlərinin davam etdirilməsi, 12 istismar quyusunun qazılması nəzərdə tutulan 2 №-li özülün layihələndirilməsi;
- “Babək”, “Abşeron”, “Qarabağ” və “Əşrəfi” yataqlarının işlənməyə cəlb edilməsinin texniki-iqtisadi qiymətləndirilməsi.

VI. QAZMA

2015-ci ildə SOCAR-ın qazma təşkilatları tərəfindən 138 569 m plana qarşı 104 411 m qazma işi görülmüş, hər iki məqsəd üzrə plan 75,3% yerinə yetirilmişdir. İstismar qazması planı 78,3% yeni, 132069 m plana qarşı 103411 m yerinə yetirilmişdir. Tikinti ilə qurtarması planlaşdırılan 89 quyu əvəzinə 73 quyu təhvil verilmiş, bunların da hamısı istismar quyuları olmuşdur. Kəşfiyyat qazması üzrə plan 15,4% yerinə yetirilmişdir, yeni 6500 m plana qarşı 1000m qazma işi görülmüşdür.

Dəniz sahələrində ümumilikdə 97519m plana qarşı 65397m qazma işi görülməklə plana 67,1% əməl edilmişdir, o cümlədən istismar qazması planı 70,3% yeni, 93019 plana qarşı 65397m yerinə yetirilmişdir. 2015-ci ildə dənizdə tikinti ilə qurtaran 53 quyu planı qarşılığında 39 (-14 quyu) istismar quyusu sifarişçiyə təhvil verilmişdir. Kəşfiyyat qazması üzrə planlaşdırılan 4500m-yə qarşı isə qazma işi aparılmamışdır.

Quru sahələri üzrə 39014 m qazma işi (plan 41050m) aparılmaqla plan 95,0%, o cümlədən istismar qazması üzrə 38 014 m qazma işi (plan 39 050 m) aparılmaqla plan 97,3% , kəşfiyyat qazması üzrə isə 1000 m qazma işi (plan 2000 m) aparmaqla plan 50,0% yerinə yetirilmişdir. 2015-ci ildə quruda tikinti ilə qurtaran 36 quyu planı qarşılığında 34 (-2 quyu) istismar quyusu sifarişçiyə təhvil verilmişdir.

Dənizdə - Bulla-Dəniz, Ümid, Günəşli, Çilov, Neft Daşları, Darwin bankası və Qərbi Abşeron yataqlarında istismar qazması aparılmışdır.

Quruda – Qaradağ, Pirallahı, Səadan, Zarat yataqlarında istismar qazması, Eldaroyuğu yatağında isə kəşfiyyat qazma işləri aparılmışdır.

“Kompleks Qazma İşləri” Tresti üzrə nəzərdə tutulan 108869m əvəzinə 91091m qazma işi görülmüşdür. Hər iki məqsəd üzrə plan 83,7% yerinə yetirilmişdir, istismar qazması planı 84,3 % yerinə yetirilmiş, 106869m plana qarşı 90091m qazma işi aparılmışdır. Kəşfiyyat qazması planı il ərzində 50% yerinə yetirilmişdir. Belə ki, 2000m plana qarşı 1000m qazma işi aparılmışdır. Trest üzrə tikintisi qurtaran quyular üzrə plan 86,3% yerinə yetirilmişdir, 80 quyu əvəzinə 69 quyu (-11) təhvil verilmişdir. “Neft Daşları” İstehsalat Bölümü üzrə nəzərdə tutulan 34 quyu əvəzinə 28 quyu (-6), Abşeron İstehsalat Bölümü üzrə 23 quyu əvəzinə 19 quyu (-4), “Günəşli” İstehsalat Bölümü üzrə 9 quyu əvəzinə 6 quyu (-3), “Qaradağ” İstehsalat Bölümü üzrə 6 quyu əvəzinə 5 quyu (-1), “Siyəzən” İstehsalat Bölümü üzrə 7 quyu əvəzinə 10 quyu (+3), Bulla-8 Mart, Ümid İstehsalat Bölümü üzrə isə planlaşdırıldığı kimi 1 quyu istismara təhvil verilmişdir.

“SOCAR-AQŞ” MMC 2015-ci ildə qazma gedişi planını 44,8% yerinə yetirmişdir. 29 700 m əvəzinə faktiki 13 320 m həcmində qazma işi aparılmış, tikintisi ilə qurtarması planlaşdırılan 9 quyu əvəzinə 4 quyu (-5), istismara təhvil verilmişdir.

2015-ci ildə SOCAR-da qazma işlərinin inkişafına dair texniki vasitələrin müasirləşdirilməsi, yeni və müasir texnologiyalardan istifadə edilməsi istiqamətində işlər davam etdirilmişdir.

Qazma işlərinin aparılması, müasir standartlara cavab verən qazma qurğuları Top-drayverlə quraşdırılaraq karbohidrogen və su əsaslı “polimer” məhlulların tətbiqi miqyasının genişləndirilməsi istiqamətində konkret addımlar atılır. Bir sıra quyuların qazılmasında yüksək - iqtisadi göstəricilərə nail olmaq məqsədilə yeni texnika və texnologiyaların tətbiqinin vacibliyini nəzərə alaraq “Schlumberger” şirkətinin dünya standartlarına cavab verən LWD, MWD, PWD telemetrik ölçü sistemlərindən, karbohidrogen əsaslı qazma məhlulundan, hidravlik genişləndiricilərdən, quyu dibi mühərriklərdən, Yass-Akselatorlardan və s. tərtibatlardan istifadə olunmuş, qazma işlərinin aparılmasına nəzarət, elektronikaya əsaslanaraq yerinə yetirilən əməliyyatlar avtomatlaşdırılmışdır. Dərin quyuların qazılmasında məsafədən idarəetmə nəzarət sistemindən istifadə olunmaqdadır. 2015-ci ildə qazma məhlulunun keyfiyyətli təmizlənməsi məqsədilə müasir tipli qazma qurğularının istifadəsinə geniş yer verilmişdir. “Bulla-dəniz” sahəsindəki 124, 125, “Neft Daşları” sahəsindəki 2604, 2593,

2594, 2598 sayılı quyularda su əsaslı “polimer” və karbohidrogen əsaslı məhlulların tətbiqi qazmada yüksək texniki-iqtisadi göstəricilərin əldə olunmasına səbəb olmuşdur. “Qaradağ” sahəsindəki 486, 485 və 487 sayılı quyularda “Base-oil” əsaslı məhluldan daha ucuz dizel yanacağı əsaslı “Invermul” tipli qazma məhlulunun tətbiqi ilə qazma işləri müvəffəqiyyətlə başa çatdırılmışdır. 2015-ci ildə “SWACO” tipli təmizləyici qurğuların geniş istifadəsi planlaşdırılmış və “Bulla-dəniz” sahəsindəki 124,125 sayılı quyularda, habelə, “Neft Daşları” sahəsindəki 2604, 2598, 2603, 2680, 2688 sayılı quyularda, “Qaradağ” sahəsindəki və “Pirallahı” sahəsindəki quyularda həyata keçirilmişdir. 2015-ci ildə qazma zamanı “nanotexnologiya”nın (“Nanomay” tipli reagentin) tətbiqi davam etdirilmişdir. 2015-ci ildə 3 quyuda - “Darvin Küpəsi” sahəsində (771, 772 və 773 sayılı quyularda) tətbiq olunmuşdur. “Nanotexnologiya”nın tətbiqi nəticəsində məhlulun reoloji parametrləri uzun müddət stabil qalmışdır.

“Günəşli” yatağının tam miqyaslı işlənməsi üçün bu sahədə 2 ədəd müasir qazma qurğusu vasitəsi ilə qazılması planlaşdırılmış 32 quyuluq 7 sayılı özülün tikintisi, Bulla-dəniz sahəsindəki karbohidrogen ehtiyatlarının tam istismarının təmin olunması üçün isə 4 quyuluq 6 sayılı özülün tikintisi başa çatdırılmış, hidrodinamik qurğuların quraşdırılması işlərinə başlanmışdır.

“Qərbi Abşeron” yatağında 20 sayılı özüldən süzgəc endirməsi ilə mənimsənilən horizontal quyuların qazılmasına başlanmış və ilin sonuna 2 belə quyu artıq sifarişçiyə təhvil verilmişdir.

Xəzər dənizinin dərin sahələrində kəşfiyyat və qazma işləri aparılması məqsədi ilə yeni, dünya standartlarına tam cavab verən DSS 38E yarım dalma üzən qazma qurğusunun qəbul olunmuş layihəsi üzrə tikinti işləri davam etdirilmişdir. SOCAR tərəfindən dəniz və quru sahələrində dərin neft və qaz quyularının qazılmasında uzun müddət istifadə olunmuş qazma qurğularının dünya standartlarına cavab verən müasir qazma qurğuları ilə əvəz olunması prosesi davam etdirilmişdir. 2015-ci ildə qazma işlərinin aparılmasında müasir tələblərə cavab verən xaricdə istehsal olunmuş, çevik idarə olunan, yüksək yükötürmə qabiliyyətinə malik 2 ədəd ZJ-50 qazma qurğusu alınmışdır və “Günəşli” sahəsində yeni quyuların qazılmasında istifadə edilməsi planlaşdırılır.

Quyularda yeni və müasir texnologiyaların istifadəsi (yüksək hidromonitor effektiv PDC, eləcə də bisentrik baltalar, quyudibi motorlar, MWD cihazlar, stabilizatorlar, YASS-lar, qalın divarlı qazma boruları, polimer və karbohidrogen əsaslı qazma məhlullarının tətbiqi, quyruq kəmərlərinin “liner hanger” vasitəsi ilə endirilməsi və s.) qazmanın sürətinin artması, istehsal prosesində risk və qəzaların qarşısını alınması baxımından əhəmiyyətli olmuşdur.

Həmin avadanlıqların istifadəsi qazma işlərinin keyfiyyətinin, texniki-iqtisadi göstəricilərinin artırılmasına müsbət təsir göstərmişdir. Eləcə də SOCAR tərəfindən 2013-cü ildən başlayaraq köhnəlmiş qazma qurğuları parkının dəyişdirilməsinə başlanmış və 2013÷2014-cü illərdə ümumilikdə 8 ədəd (4 ədəd ZJ-50, 2 ədəd ZJ-70 və 2 ədəd ZJ-40) müasir qazma qurğusu alınmışdır.

SOCAR tərəfindən quyuların qazılmasına texnoloji nəzarətin artırılması, qazma rejimi parametrlərini birbaşa vizual nəzarətdə saxlanmasını həyata keçirmək məqsədi ilə bir sıra proqram paketləri alınaraq istehsalat obyektlərində istifadəyə verilmişdir. Bu isə quyuların qazılmasına öz müsbət təsirini göstərməkdədir.

SOCAR üzrə 2016-cı ildə 143928m qazma işləri görülməsi və bunun müqabilində 87 quyunun təhvil verilməsi proqnozlaşdırılmışdır.

SOCAR-ın istehsalat-maliyyə vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına dair qazma sahəsi üzrə təkliflər:

Qazma işlərinin beynəlxalq standartlara uyğun təşkili, müasir texnika və texnologiyaların geniş istifadəsi ilə təhlükəsiz və səmərəli həyata keçirilməsi üçün aşağıdakı tədbirlərin həyata keçirilməsi planlaşdırılmışdır:

- Müasir mobil qazma qurğularının tətbiqinin genişləndirilməsi ilə quyuların daha keyfiyyətli qazılmasına nail olmaq.
- Ən son texnika və texnologiyalardan istifadə etməklə səriştəli xidmət göstərən subpodratçılarının xidmətlərindən istifadə etməklə qazma göstəricilərinin yaxşılaşdırılmasına nail olmalı.
- İllik neft və qaz hasilatının sabit saxlanması üçün Ümid, Bulla-dəniz, Günəşli, Neft Daşları, Darvin küpəsi, Qərbi Abşeron və Çilov yataqlarındakı mövcud dəniz qazma qurğuları vasitəsilə, eləcə də tikilməsi nəzərdə tutulan yeni özüllərdən istismar quyularının qazılmasının davam etdirilməsi;
- Qazma işlərinin aparılması zamanı ekoloji təmizliyin qorunub-saxlanması, eləcə də layların çirklənməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə istifadə olunan yeni növ məhlulların tətbiqi;
- Quyuların tikintisində kəmərlərin asılmasına və arxasında təzyiqin olmaması üçün "liner – hanger" sistemlərindən istifadə olunması və kəmərin arxasının keyfiyyətli sementlənməsinə nail olmaq.
- İstismar kəmərinin perforasiyası üçün müasir, layın çirklənməsini azaldan perforatorlardan istifadə və bu işlərin duzlu məhlullarda aparılması;
- Quyuların istismar kəməri və perforasiya ilə tamamlanmasına alternativ texnologiyaların- süzgəc borunun, yaxud süzgəc - arxasına çınqıl pərçimlənməsi, genişlənən süzgəcin endirilməsi ilə tamamlamaya və seçilmiş hər bir metoda uyğun sementləmə aparılmasına nail olmaq;
- Bulla-dəniz strukturunda axtarış-kəşfiyyat işlərini davam etdirmək, Babək və digər strukturlar üzrə işə hazırlıq işlərinə başlamaq;

VII. NEFT-QAZ HASILATI

2015-ci ildə ölkədə 41,6 mln ton neft və 29 mlrd kub metr qaz hasil olunmuşdur. 2014-cü il ilə müqayisədə neft hasilatı 0,437 mln ton az, qaz hasilatı isə 0,64 mlrd kub metr az olmuşdur.

2015-ci ildə AÇG yatağından – 31159 min ton, Şah dəniz üzrə 2266,4 min ton kondensat hasil edilmişdir.

SOCAR üzrə neft hasilatı

cədvəl VII.1

	2015-ci il				2014-cü il faktiki	2015/2014 müqayisədə +/-
	proqnoz	faktiki	+/-	faiz		
SOCAR	8300,0	8160,6	-139,4	98,3	8320,4	-159,8
- "Azneft" İB	6810,0	6777,8	-32,2	99,5	6817,1	-39,3
- ƏŞ/ MM	1430,0	1327,8	-102,2	92,9	1448,4	-120,6
- SOCAR Ümid MMC	60,0	55,0	-5,0	91,7	54,9	0,1

2015-ci ildə SOCAR-ın istismar etdiyi yataqlardan 8160,6 min ton neft hasil edilmişdir ki, nəticədə proqnoz 139,4 min ton az olmaqla 98,3 % yerinə yetirilmişdir. 2014-cü il ilə müqayisədə 2015-ci ildə 159,8 min ton az neft hasil edilmişdir.

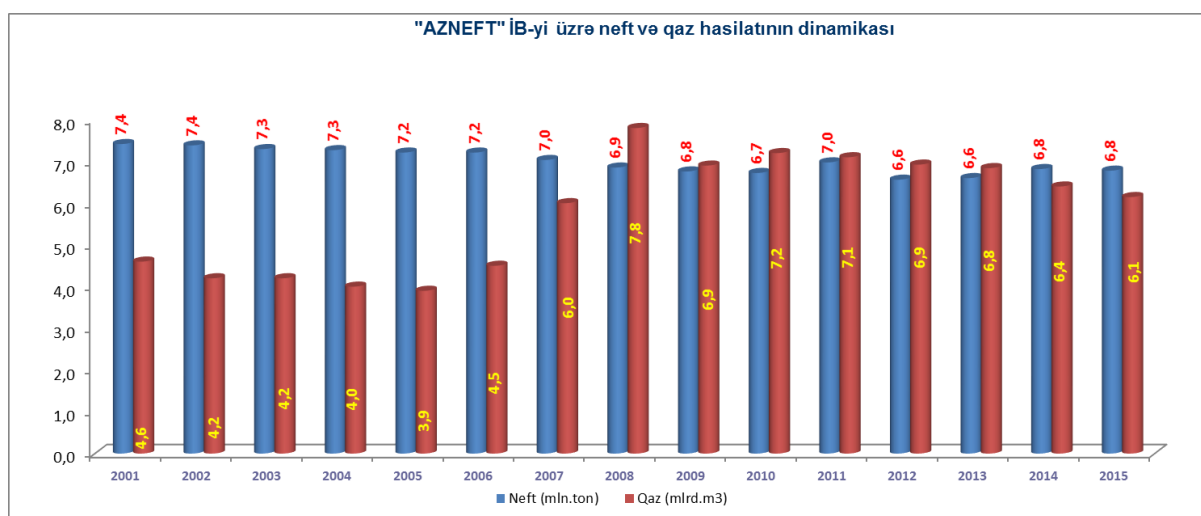
SOCAR üzrə qaz hasilatı

cədvəl VII.2

	2015-ci il				2014-cü il faktiki	2015/2014 müqayisədə +/-
	proqnoz	faktiki	+/-	faiz		
SOCAR	6510,0	6871,5	361,5	105,6	7222,8	-351,3
- "Azneft" İB	5710,0	6146,2	436,2	107,6	6399,3	-253,1
- ƏŞ/ MM	450,0	387,5	-62,5	86,1	466,3	-78,8
-SOCAR Ümid MMC	350,0	337,8	-12,2	96,5	357,2	-19,4

2015-ci ildə SOCAR üzrə **qaz hasilatı** proqnozu 105,6 % yerinə yetirilərək 6871,5 mln m³ olmuşdur. Bu da 2014-cü il ilə müqayisədə 351,3 mln. m³ azdır.

Hesabat dövründə SOCAR tərəfindən AÇG-dən 3259,0 mln.m³, Şahdəniz yatağından isə 3073,4 mln.m³ qaz qəbul edilmişdir.

2015-ci ildə hasil edilmiş neftin 96,1%-i keçici fond quyularının, 2,9%-i yeni quyuların, 0,96%-i isə fəaliyyətsiz fondan alınan quyuların payına düşür:

cədvəl VII.3

	Neft hasilatı, min ton	o cümlədən:					
		Keçici fond quyuları üzrə		Fəaliyyətsiz fondan alınan quyular üzrə		Yeni quyular üzrə	
		Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %
SOCAR	8160,6*	7840,8	96,1	78,7	0,96	239,1	2,9
- "Azneft" İB	6775,8	6494,0	95,8	58,3	0,86	223,5	3,3
- ƏŞ/MM	1327,8	1291,8	97,3	20,4	1,5	15,6	1,2
-SOCAR Ümid MMC	55,0	55,0	100,0				

* YQA-dan alınan 1,98 min ton kondensat əlavə olunur.

Ümumi neft hasilatının 18,5%-i fontan, 61%-i qazlift, 20,5%-i dərinlik nasosu üsulunun payına düşür:

cədvəl VII.4

	Neft hasilatı, min ton	o cümlədən:					
		Fontan		Qazlift (erlift)		Dərinlik nasosları və svablama	
		Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %	Hasilat, min ton	Ümumi hasilatda payı, %
SOCAR	8160,6*	1508,2	18,5	4979,9	61,0	1670,1	20,5
- "Azneft" İB	6777,8	1407,0	20,7	4872,3	71,9	496,1	7,3
- ƏŞ/MM	1327,8	46,2	3,5	107,6	8,1	1174	88,4
-SOCAR Ümid MMC	55,0	55,0	100,0				

* YQA-dan alınan 1,98 min ton kondensat əlavə olunur.

01.01.2016-ci il tarixinə SOCAR üzrə quyu fondu aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir: istismarda olan quyu fondu 8638 quyu (o c. 174 qaz quyusu), fəaliyyətdə olan quyu fondu 6311 quyu (o c. 117 qaz quyusu) təşkil etmişdir:

cədvəl VII.5

	İstismar quyu fondu		Fəaliyyətdə olan quyu fondu		Fəaliyyətsiz quyu fondu		Qazmadan sonra mənimsəmədə olan quyular	
	01.01.15	01.01.16	01.01.15	01.01.16	01.01.15	01.01.16	01.01.15	01.01.16
SOCAR	8769	8638	6560	6310	2176	2302	33	26
"Azneft" İB	3342	3279	3068	3038	256	230	18	11
ƏŞ/MM-lər	5425	5357	3490	3270	1920	2072	15	15
-SOCAR Ümid MMC	2	2	2	2				
YQA	161	142	151	132	10	10	0	0

SOCAR üzrə neft və qaz hasilatı sahəsində 2015-ci ildə aşağıdakı istiqamətlərdə kompleks tədbirlər işlənilib həyata keçirilmişdir:

-yataqların işlənmə layihələrinin optimallaşdırılması və qalıq neft-qaz ehtiyatları baxımından perspektivli sahələrin intensiv işlənməyə cəlb edilməsi məqsədilə əlavə tədqiqatlar aparılmış, yeni hidrotexniki qurğuların layihələndirilməsi və tikintisi hesabına infrastruktur genişləndirilmişdir. Cari il ərzində "Neft Daşları" yatağında 1887, 2521, 2585, 2150, 418a və 1954a sayılı meydançalarda qazmanın müvəffəqiyyətlə davam etdirilməsi nəticəsində 310 min ton neft hasil edilmişdir. O cümlədən, 4 meydançanın tikintisi üzrə 2015-ci ildə aşağıda qeyd olunan işlər həyata keçirilmişdir.

"Neft Daşları" yatağı üzrə:

- 10 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 1954a sayılı meydançanın tikintisi başa çatdırılmış, bir quyu qazılaraq istismara verilmiş və ikinci istismar quyusunun qazılmasına başlanılmışdır;
- 14 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 1637a sayılı meydançanın tikintisi obyekt üzrə 14 ədəd quyu şaxtası vurulub, qazma avadanlığının quraşdırılması işləri aparılır;
- 8 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 620a sayılı SDÖ-nün tikintisi obyekt üzrə 7 ədəd dayaq bloku, 6 ədəd aralıq seksiyalar, 2 ədəd piyada körpüsü quraşdırılmış, dayaq bloklarının bərkidilməsi üçün 42 ədəd svay vurulmuş və işlər davam etdirilir;
- 14 quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 602a sayılı SDÖ tikintisi obyekt üzrə 14 ədəd quyu şaxtaları vurulmuş, qazma avadanlıqlarının quraşdırılması üçün hazırlıq işləri aparılır;
- 2a sayılı İrəlşdirilmiş neft yığım məntəqəsinin tikintisi obyekt üzrə tikinti işləri davam etdirilir. 2016-cı ilin I rübündə lay sularının utilizasiya qurğularının quraşdırılması və obyektin birinci mərhələ üzrə istismara verilməsi nəzərdə tutulmuşdur;
- quyulardan mexaniki qarışıqların çıxarılması üçün boruarxası fəzaya yeni tərkibli maddələrin vurulması, polimer tərkibli (Laprol) tamponaj məhlulu ilə QDZ-nin bərkidilməsi texnologiyasının, "PADUS-2" parafinkəsici qurğuların, tıxac təmizləyən qurğuların tətbiqi, istismar quyularında su təzahürünün elastik-bərk kütlə ilə tənzimlənməsi, laydan gələn qum təzahürünün qarşısının alınması, QDZ-nin keçiriciliyini artırmaq üçün yeni maye tərkibi (NSA-1) reagentinin vurulması və digər tədbirlər nəticədə 13773 ton əlavə neft alınmışdır.

"Qərbi Abşeron" yatağı üzrə:

- Mövcud obyektlərin təmir-bərpası və yeni obyektlərin tikintisi nəticəsində neft hasilatının artırılmasına nail olunmuşdur;
- 10 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 20 sayılı özüldə tikinti başa çatdırılmış, 2 ədəd quyu qazılaraq istismara təhvil verilmişdir. Hazırda 3-cü quyunun qazılmasına başlanılıb;
- Hər birində 10 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulan 10 və 54 sayılı SDÖ-lərin tikintisi üçün hazırlanmış dayaq bloklarının dənizə nəqli üçün hazırlıq işləri aparılır;
- 33 quyuda qazlaşmış tamponaj məhlulu ilə quyudibi ətrafının bərkidilməsi, nanosistemin tətbiqi ilə lift borularında qum çökməsinin qarşısının alınması, tıxac təmizləyən qurğuların, polimer tərkibli (Laprol) tamponaj materialı ilə QDZ-nin bərkidilməsi texnologiyasının, müxtəlif çıxar məhsullardan (Fəal lil, melas, süd zərdabı, şampan zavodunun çıxar məhsulu və s.) istifadə etməklə laylara mikrobioloji təsir texnologiyasının, laydan gələn qum təzahürünün qarşısının alınması məqsədilə bərkidici nanosistemin, kənar və lay sularının təcrid edilməsində nanosistemlərin, A-4 reagenti ilə quyudibi zonanın işlənməsi, sulaşmış neftçixarma quyularının korroziyadan mühafizəsi üçün KƏB-2014 reagentinin, qazımadan qurtaran quyularda məftilli süzgec kompleksinin tətbiqi nəticəsində 658, 7 ton əlavə neft alınmışdır.

"Gunəşli" yatağı üzrə:

- "7 sayılı DDÖ-nün tikintisi" obyekt üzrə tikinti-quraşdırma işləri yekunlaşmış, avadanlıqların quraşdırılması yekunlaşmaq üzrədir, qazma işlərinə başlanılması gözlənilir.

"Bulla-dəniz" yatağı üzrə:

- 4 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 6 sayılı SDÖ-nün tikintisi layihəsi üzrə tikinti işləri yekunlaşmış, "SOCAR AQŞ" MMC tərəfindən qazma avadanlıqlarının quraşdırılmasına başlanılmışdır;
- 5 ədəd quyunun qazılması üçün nəzərdə tutulmuş 12 sayılı özülün tikintisi layihəsi üzrə Zığ sahəsində dayaq bloklarının tikintisinə başlanılmışdır;
- Quyularda asfalten-qatran-parafin çöküntülərinə qarşı mübarizə məqsədilə SNPX-2005 adlı kimyəvi reagentdən və "PADUS" tipli parafin kəsici qurğusundan istifadə nəticəsində 32910 ton əlavə neft hasil olunmuşdur;
- "Günəşli", "Neft Daşları", "Bulla-dəniz", "Abşeron bankası" və s. yataqlar üzrə neft-qaz hasilatının sabitləşdirilməsi məqsədilə kompleks tədbirlər proqramı işlənilib həyata keçirilmişdir;

"Neft Daşları" NQÇİ-də alçaq təzyiqli qazların yığılması üçün meydançalarda vakuum kompressorlarının quraşdırılması işləri davam etdirilmiş, ümumi kompressorların sayı 85-ə çatdırılaraq, gündəlik orta hesabla 1100 min kub metr qazın yığılıb nəql edilməsinə və ətraf mühitin sağlamlaşdırılmasına nail olunmuşdur.

2015-ci il ərzində Qaz anbarları istismarı idarəsi üzrə 5 quyu qazılıb istismara təhvil verilmişdir. Qaradağ YQA-da yeni qazpaylama məntəqəsinin genişləndirilməsi obyektini 2 kompleksə bölünmüşdür. I kompleks üzrə texnoloji avadanlıqların quraşdırılması, şleyf boru xətlərinin və meydança daxili boruların çəkilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Uyğun olaraq Qaradağ YQA-nın yenidən qurulması obyektinin I kompleks üzrə 12 quyuluq manifold bloku tikilmiş və 12 ədəd quyu üçün 114 mm-lik polad borudan 19983 metr şleyf xətləri çəkilərək istismara təhvil verilmişdir. II kompleks üzrə nəzərdə tutulan metanol nasosxanasının tikintisi, istilik şəbəkəsinin quraşdırılması, elektrik və avtomatika təsərrüfatının təkmilləşdirilməsi və abadlaşdırma işləri üzrə ölçüləri 15,0x15,0 m olan nasosxana binası tikilərək 46 ədəd dozator nasosu quraşdırılmış, ölçüləri 9,0x9,0 m olan qazanxana binası və ölçüləri 3,0x4,5 olan 0,4KV-luq şitxana binası tikilmişdir. Hazırda obyektə tikinti-quraşdırma işləri davam edir. Obyektin II kompleksinin 2016-cı ilin sonuna qədər istismara verilməsi planlaşdırılır.

Qaradağ sahəsində köhnə və təzə qazpaylama məntəqələrinin (QPM) boru xətlərinin əlaqələndirilməsi məqsədilə 1998 metr uzunluğunda 426 mm-lik xətt çəkilmişdir. Qaradağ köhnə QPM-də 5 quyu üçün 13400 metr uzunluğunda şleyf xətti çəkilmişdir.

Ümumilikdə neft-qazçıxarma proseslərini texnoloji və iqtisadi cəhətdən optimallaşdırmaq məqsədilə elmi-tədqiqat, layihə-konstruktor işləri genişləndirilmiş, müasir texnika və texnologiyalar sınaqdan keçirilərək istehsalatda tətbiq olunmuşdur. O cümlədən, müxtəlif konstruksiyalı dərinlik nasoslarının, kimyəvi kompozisiyalarının, nanotexnologiyaların, yeni təmir və istismar avadanlıqlarının tətbiqindən müsbət nəticələr alınmış və bu işlər uğurla davam etdirilir.

VIII. QAZIN YIĞILMASI VƏ NƏQLİ

Qazın yığılması və nəqli sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər:

- “Neft Daşları” NQÇİ-də alçaq təzyiqli qazların yığılması üçün meydançalarda quraşdırılmış NQK tipli vakuum kompressorlarının sayı 85 ədədə çatdırılmışdır. Bu kompressorlar vasitəsi ilə quyulardan gündəlik 1,0 - 1,1 mln m³ səmt qazı yığılaraq sistmə qaytarılır.
- “28 May” NQÇİ-də DDÖ-4 qazlift kompressor stansiyası istismara verilmişdir;
- Yeraltı qaz anbarları üzrə 2014-2015-ci illərdə görülmüş işlər barədə məlumat:
 - 2014-cü ildə 6 quyu qazılmışdır. Bunlardan Qalmaz YQA-da 3 quyu (627, 630, 636), Qaradağ YQA-da 3 quyu (469, 478, 480) ;
 - 2015-ci ildə 5 quyu qazılmışdır (Qaradağ YQA-da 5 quyu 482, 483, 485, 486, 487);
- Qaradağ YQA-nın yeni QPM-də 12 quyuluq manifold sistemi tikilmişdir, işlər yekunlaşmaq üzrədir;
- Qaradağ YQA-nın köhnə QPM-də 5 quyuluq manifold sistemi tikilmiş və istismara verilmişdir;
- Qaradağ YQA-nın köhnə QPM-də 2 ədəd 5 milyonluq yeni toztutucular quraşdırılmış və istismara verilmişdir;
- Qaradağ YQA-da yeni QPM-də 2 ədəd 10 milyonluq separator quraşdırılmış və istismara verilmişdir;
- Qaradağ QKS-də 2 sayılı KS-nın gücünün artırılaraq 7 mln m³/gündən 10 mln m³/günə çatdırılması layihə tapşırığı üzrə işlər yekunlaşmış və obyekt istismara verilmişdir;
- Qalmaz QKS-də 2 ədəd 10 milyonluq toztutucu quraşdırılmış və istismara verilmişdir;
- Qaradağ QKS-nin 2 sayılı KS-də fərdi su soyutma sistemindən ümumi su sisteminə keçilməsi üçün tikinti quraşdırma işləri tamamlanmış və obyekt istismara verilmişdir;

2015-ci ildə qaz-nəql sistemində həyata keçirilmiş tədbirlər:

- I Buraxılış kompleksi olan 114-138 km hissədə 24 km qaz kəmərinin tikinti quraşdırma işləri və Fibro-optik kabelin çəkilməsi sona çatdırılmış və mövcud kəməre qoşulmuşdur. Obyektdə 11.11.2015-ci il tarixdə Dövlət Qəbul Komissiyası keçirilmişdir, obyekt istismara verilmişdir;
- II Buraxılış kompleksi olan 138-148 km hissədə 9.2 km qaz kəmərinin tikinti quraşdırma işləri və Fibro-optik kabelin çəkilməsi sona çatdırılmış və mövcud kəməre qoşulmuşdur. Obyektdə 11.11.2015-ci il tarixdə Dövlət Qəbul Komissiyası keçirilmişdir, obyekt istismara verilmişdir;

- III Buraxılış kompleksi olan 170-210 km hissədə 27.5 km qaz kəmərinin tikinti quraşdırma işləri yerinə yetirilmişdir və 13.2 km Fibro-optik kabel çəkilmişdir. Obyektdə tikinti-quraşdırma işlər davam etdirilir;
- “Kürsəngi-Şirvan QPS” magistral qaz kəmərinin korroziyaya uğramış 14 646 p/m hissəsi istifadə olunmuş yararlı Dş 530 mm-lik borulardan istifadə etməklə təmir olunmuşdur;
- Dş 720 mm-lik Şirvan İES qol qaz kəməri L=5450 p/m yenidən qurularaq mövcud sistemə qoşulması üçün hazırlıq işləri gedir;
- Dş 530 mm-lik “Duvannı-Qaradağ” magistral qaz kəmərinin 22-24-cü km-lər arası L=1584 p/m hissəsi yenidən qurulmuşdur;
- “Dş530mm-lik Göyçay-Ucar” magistral qaz kəmərinin 15-17.4-cü km-də yeni çəkilmiş 2074 p/m boru istismarda olan qaz kəmərinə qoşulmuşdur;
- Dş325 mm-lik Goranboy QPS qaz kəməri qolunun L=4856 p/m hissəsi əsaslı təmir olunmuş, işlər davam edir;
- “Yevlax-Şəki-Balakən” magistral qaz kəmərinin 129-131.2 km hissəsində Dş325 mm-lik 1702 p/m və 49-50-ci km-lər arası isə Dş325x8mm-lik 1036 p/m boru əsaslı təmir olunaraq istismara verilmişdir;
- “Dş700mm-lik “Yevlax-Naxçıvan” magistral qaz kəmərinin 26-48-ci km hissəsinin əsaslı təmiri ilə əlaqədar olaraq yeni çəkilmiş Dş325x8mm-lik 13 083 p/m hissəsi boru əsaslı təmir olunaraq istismara verilmişdir;
- Dş1020 mm-lik “Qazıməmməd-Qazax” qaz kəmərlərinin Gəncə çay keçidləri (I və II xətt), Zəyəm çay keçidi (II xətt) Quşqara çay keçidi (I və II xətt), Cəyir çay keçidi (I xətt), Şəmkir çay keçidi (I xətt), Ağstafa çay keçidi (I xətt) və Dş1020x16mm-lik betonlu borularla əsaslı təmir olunmuşdur;
- “Azadkənd-İmişli” magistral qaz kəmərinin 32-46-cı km-lər arası 4953 p/m və 62-99-cu km-lər arası 6028 p/m əsaslı təmir olunaraq istismara verilmişdir;
- 2015-ci ildə 21 ədəd QPS-in və 3 ədəd qaz ölçü qovşaqlarının texnoloji hissələri yenidən qurulmuş 5-ci siyirtmə, Maştağa və Mehdiabad QPS-də yeni modul stansiya quraşdırılaraq istismara verilmişdir;
- MQKS-lərin tabeliyində olan QPS-lərdə 34 ədəd odarizə qurğuları və 44 ədəd odarizə qurğularının yeraltı çənləri alınıb quraşdırılaraq istismara verilmişdir;
- Magistral qaz kəmərlərinin korroziyadan mühafizə olunması üçün yeni 31 ədəd katod mühafizə qurğuları, 1 ədəd drenaj qurğusu quraşdırılaraq istismara verilmişdir;
- 2015-ci il ərzində QPS-lərin giriş və çıxış xətləri üzərində 252 dəst izoləedici flanslar quraşdırılmışdır;
- Qazın fiziki-kimyəvi xassələrinin təyin edilməsi məqsədilə “Qaz İxrac” idarəsinə məxsus MQKS-lərin xidməti ərazilərində, o cümlədən Dövlətlərarası qaz ölçmə stansiyalarında 1 ədəd qaz axın xromotoqrafları quraşdırılmışdır;
- Balaxanı ƏŞ tərəfindən işlənən yataqlardan hasil olunan aşağı təzyiqli səmt qazının yığılıb təhvil verilməsi üçün yenidənqurma işləri obyektində tikinti işləri yekunlaşmışdır.

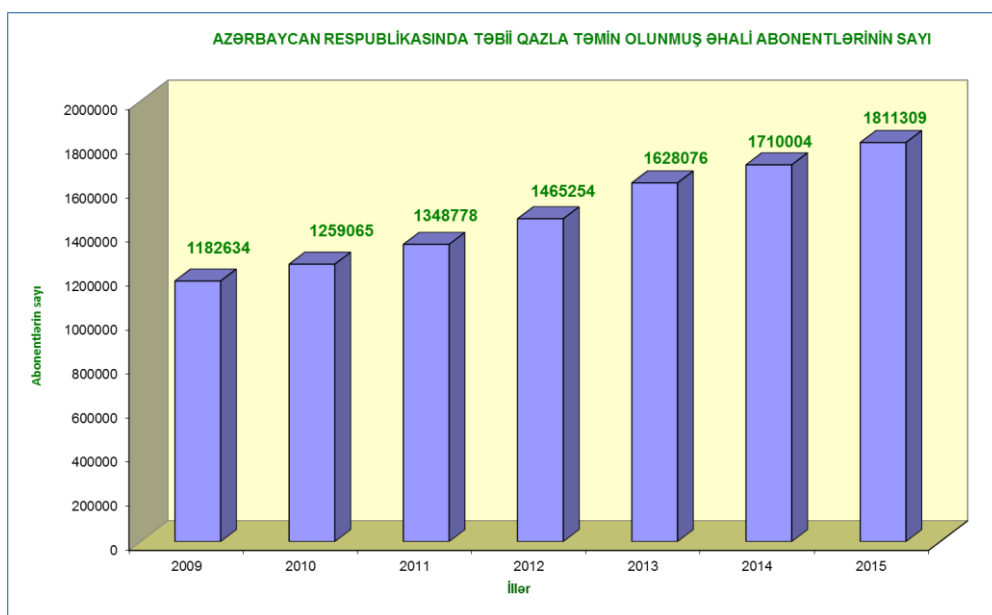
Beləliklə, 2015-ci ildə magistral qaz kəmərləri sahəsi üzrə quraşdırılmış yeni qaz kəmərlərinin uzunluğu 44.4 km, əsaslı təmir edilmiş qaz kəmərlərinin uzunluğu isə 42.3 km-dir.

2015-ci ildə yeni quraşdırılmış qazpaylayıcı və tənzimləyici məntəqələrin sayı 3 ədəd , təmir edilmiş qazpaylayıcı və tənzimləyici məntəqələrin sayı 21 ədəd olmuşdur.

2015-ci ildə qaz təchizatı sahəsində həyata keçirilmiş tədbirlər:

- “Azəriqaz” İB üzrə 2015-ci ildə cəmi 518,5 km qaz kəmərləri əsaslı təmir edilmişdir, o cümlədən Bakı şəhərinin qaz təchizatı şəbəkəsində - 255,4 km, regionların qaz təchizatı şəbəkəsində - 263,1 km qaz kəməri;

- 2015-ci ildə cəmi 12224,8 km uzunluğunda yeni qaz kəmərləri quraşdırılmışdır, o cümlədən Bakı şəhərinin qaz təchizatı şəbəkəsində - 41,8 km, regionların qaz təchizatı şəbəkəsində - 12183,0 km qaz kəməri;
- Əhali abunəçilərinin mənzillərində 2015-ci ildə cəmi 197172 ədəd məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəz olunmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 56791 ədəd, regionlarda - 140381 ədəd. Ümumən, respublika üzrə təbii qazla təmin olunan əhali abunəçilərində sayğaclaşma səviyyəsi 100 faizə çatdırılmışdır.
- Əhali abunəçilərində 90866 ədəd “smart-kart” tipli məişət qaz sayğacı quraşdırılmış və əvəz olunmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 55785 ədəd, regionlarda - 35081 ədəd;
- “Azəriqaz” İB tərəfindən 2015-ci ildə 430 yaşayış məntəqəsi qazlaşdırılaraq təbii qaz verilmişdir;
- Yeni quraşdırılmış qaz paylayıcı və tənzimləyici məntəqələrin sayı 5 ədəd;
- 2015-ci ildə qazla təmin olunmuş yeni əhali abunəçilərinin sayı 104309 abunəçi olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində - 23609 abunəçi, regionlarda - 80700 abunəçi;
- 01.01.2016-cı il tarixinə təbii qazdan istifadə edən əhali abunəçilərinin sayı 1811309 olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 742949 abunəçi, regionlarda - 1068360 abunəçi;
- 01.01.2016-cı il tarixinə sayğaclaşdırılmış əhali abunəçilərinin sayı 1811309 olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 742949 abunəçi, regionlarda 1068360 abunəçi;
- 01.01.2016-cı il tarixinə “smart-kart” sayğacı ilə təmin olunmuş abunəçilərinin sayı 952704 olmuşdur, o cümlədən Bakı şəhərində 698203 abunəçi, regionlarda 254501 abunəçi.

Diaqram VIII.1

IX. NEFTİN EMALI

Neft emalı. Hər il olduğu kimi 2015-ci ildə də Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) neft emalı kompleksinin əməkçiləri ölkəmizin neft məhsullarına olan tələbatını və şirkətin neft məhsullarının ixrac olunması ilə əlaqədar öhdəliklərini yerinə yetirməsi üçün uğurla çalışmışlar. SOCAR-ın Emal kompleksinin neft emalı zavodlarında 2015-ci ildə 6478,9 min ton xam neft emal olunmuşdur. Hesabat ilində emal olunmuş xammaldan 1223,9 min ton avtomobil benzini, 688,3 min ton reaktiv mühərrik yanacağı, 2053,4 min ton dizel yanacağı, 157,6 min ton maye qazlar, 171,8 min ton bitum, 24,6 min ton sürtkü yağları, 254,8 min ton koks və sair məhsullar istehsal edilmişdir. 2015-ci ildə həyata keçirilmiş tədbirlərin nəticəsində neft emalının dərinliyi 91,4% təşkil etmişdir (cədvəl IX.1).

2014-2015-ci illərdə neftin emalı və neft məhsullarının istehsalı

Cədvəl IX.1 (min ton)

	2015-ci il			2014-cü il	
	Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Neft emalı-cəmi	6551,8	6478,9	98,9	6740,5	96,1
Benzinlər- cəmi	1576,5	1419,2	90,0	1442,2	98,4
o c. avtomobil benzini	1305,0	1223,9	93,8	1238,2	98,8
kimya üçün benzin fraksiyası	271,5	195,3	71,9	204,0	95,7
Reaktiv mühərrik yanacağı	641,6	688,3	107,3	709,0	97,1
Dizel yanacağı	2189,7	2053,4	93,8	2264,9	90,7
Açıq rəngli məhsullar	4407,8	4160,9	94,4	4416,1	94,2
Maye qazlar, cəmi	261,2	157,6	60,3	184,2	85,6
Təmizlənmiş quru qaz	74,0	64,9	87,7	57,2	113,5
Mühərrik yanacağı DT	303,7	63,6	20,9	106,1	59,9
Sürtgü yağları	61,3	24,6	40,1	53,1	46,3
Soba mazutu	403,6	313,0	77,6	205,4	152,4
Neft bitumu	297,5	171,8	57,7	262,9	65,3
Neft koksu	216,2	254,8	117,9	260,1	98,0
Vakuum qazoyl	0,0	689,4		578,5	119,2
Emal dərinliyi, %	89,9	91,4	101,7	93,2	98,1

İl ərzində istehsal olunmuş neft məhsullarının 62%-i daxili bazara, qalan 38%-i isə ixrac olunmuşdur. İxrac olunmuş məhsulların 55%-ni dizel və neft koksu təşkil etmişdir.

Neft məhsullarının istehsalı emal zavodlarında istismar edilən texnoloji qurğuların xammal ilə yüklənməsindən asılılığını nəzərə alaraq həmin məlumatlar cədvəl IX.2-də nəzərdən keçirilmişdir.

SOCAR-ın emal kompleksində texnoloji qurğuların xammal ilə yüklənməsi haqqında məlumat

cədvəl IX.2 (min ton)

Qurğular	2015-ci il			2014-cü il	
	Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
İlkin emal qurğusu (21 №-li)	4477,10	5040,06	112,6	4790,47	105,2
İlkin emal qurğusu (202 №-li)	1000,00	907,73	90,8	1136,78	79,9
İlkin emal qurğusu (305 №-li)	1100,00	645,62	58,7	891,80	72,4
Cəmi ilkin emal	6577,10	6593,41	100,2	6819,05	96,7
Katalitik riforminq qurğusu	583,36	600,32	102,9	589,12	101,9
Tədrici koklaşma qurğusu	1207,57	1122,26	92,9	1333,88	84,1
Katalitik krekinq qurğusu	1865,55	1608,91	86,2	1593,56	101,0
Hidrotəmizləmə bölməsi (100-cü bölmə)	2299,54	2013,03	87,5	2147,11	93,8
Bitum istehsalı qurğusu	299,00	172,54	57,7	264,02	65,4
Hidrotəmizləmə qurğusu (501 № -li)	812,15	191,58	23,6	225,27	85,0

Bəzi texnoloji qurğularda emal proqnozunun tam icra olunmamasının səbəbi texnoloji qurğularda planla nəzərdə tutulmayan əsaslı təmir işlərinin aparılması və həmin qurğularda istehsal olunan məhsullara tələbatın az olması ilə əlaqədar olmuşdur.

Zavodlarda xammalın səmərəli emal olunmasını və məqsədli məhsullara xammalın sərfini xarakterizə edən göstəricilərdən olan, texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri haqqında məlumatlar cədvəl IX.3-də nəzərdən keçirilmişdir.

Texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri haqqında məlumat (%)

cədvəl IX.3

Texnoloji qurğular	2015-ci il			2014-cü il	
	proqnoz	fakt	fərq	fakt	Fərq
İlkin emal qurğusu (21 №-li)	48,3	45,3	-3,0	45,1	0,2
İlkin emal qurğusu (202 №-li)	54,8	52,8	-2,0	54,8	-2,0
İlkin emal qurğusu (305 №-li)	52,5	47,5	-5,0	50,7	-3,2
Cəmi ilkin emal	50,0	46,6	-3,4	47,2	-0,6
Katalitik riforminq qurğusu	83,0	83,0	0,0	83,0	0,0
Tədrici koklaşma qurğusu	67,7	69,4	1,7	67,7	1,7
Katalitik krekinq qurğusu	58,0	53,3	-4,7	56,0	-2,7
Bitum istehsalı qurğusu	99,5	99,6	0,1	99,5	0,1

Cədvəldən görünür ki, 2015-ci ildə neftin ilkin emalı üzrə və katalitik krekinq qurğularından başqa, bütün texnoloji qurğularda məqsədli məhsulların çıxım faizləri üzrə plan yerinə yetirilmişdir. Hesabat dövründə məqsədli məhsulların istehsalı cəmi ilkin emal üzrə 3,4%, katalitik krekinq qurğusunda isə 4,7% kəsirlə icra edilmişdir.

Neft və neft məhsullarının itkiləri haqqında. Neft emalı kompleksində istismar edilən hər bir texnoloji qurğunun layihə və reqlament sənədlərində həmin proses zamanı əmələ gələn itki normaları haqqında məlumatlar göstərilir. Buna görə zavodlarda itkilər emal qurğularında reqlamentə görə nəzərdə tutulmuş itki normalarından və emal olunmuş xammalın həcmindən asılı olaraq formalaşır. Zavodların kollektivi itkilərin aşağı salınması istiqamətində ardıcıl iş aparmışlar. Bunun nəticəsində 2015-ci ildə Heydər Əliyev adına NEZ-də neft və neft məhsullarının itkiləri faktiki emal olunmuş xammal üçün normalarla gözlənilən miqdardan 10,31 min ton və yaxud 0,16% aşağı olmuşdur.

Katalizator və reagentlərin sərfi haqqında. Zavodlarda istismar edilən texnoloji qurğularda hər bir prosesin reqlamentə uyğun normal fəaliyyəti üçün müxtəlif katalizator

və reagentlərdən istifadə olunur. Hesabat ilində neft emalı zavodlarında 2,0 min ton müxtəlif katalizator və reagentlərə qənaət olunmuşdur.

Yanacaq və enerji resurslarının sərfi haqqında. Neft məhsullarının istehsalına aid olan xərclərin formalaşmasında yanacaq və enerji resurslarının sərfinin xüsusi əhəmiyyət daşımalarını nəzərə alaraq, hesabat ilində onların sərfi ilə əlaqədar məlumatlar nəzərdən keçirilmişdir (cədvəl IX.4).

2015-ci ildə neft emalı kompleksində yanacaq, istilik və elektrik enerjisinin sərfi haqqında

cədvəl IX.4

Göstəricilər	Ölçü vahidi	Norma üzrə sərf	Faktiki sərf	Qənaət (-) artıq sərf (+)
Yanacaq	tşyan *	610030	556445	-53585
Elektrik enerjisi	min kVtsaat	484856	406032	-78824
İstilik enerjisi	Hkal	813579	651086	-162493

* tşyan – ton şərti yanacaq

Yanacaq və enerji resurslarının sərfi ilə bağlı məlumatların təhlili göstərir ki, bütün növ enerji resurslarından qənaətlə istifadə olunmuşdur. Neft emalı zavodlarında enerji resurslarının aşağı salınması istiqamətində aparılmış müxtəlif təşkilatı-texniki tədbirlər nəticəsində 53,6 min ton şərti yanacaq texnoloji yanacağa, 78,8 milyon kVt.saat elektrik enerjisinə və 162,5 min Hkal istilik enerjisinə qənaət edilmişdir.

Qazın emalı və qaz emalından alınan məhsullar. 2015-ci ildə Qaz emalı zavodu üzrə təbii qazın emalı və hazır məhsulların istehsalı üzrə əsas göstəricilər aşağıdakı kimi olmuşdur (cədvəl IX.5).

2015-ci ildə Qaz emalı zavodunda təbii qazın emalı və hazır məhsulların istehsalı haqqında məlumat

cədvəl IX.5

Məhsulların adı	Ölçü vahidi	2015-ci il			2014-cü il	
		Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Təbii qaz	mln m ³	3700,00	3401,82	91,9	3655,32	93,1
Təmizlənmiş təbii qaz	mln m ³	3630,30	3361,10	92,6	3611,63	93,1
Texniki butan	min ton	23,60	15,03	63,7	17,75	84,7
Qaz benzini (nafta)	min ton	25,30	26,53	104,9	28,77	92,2

Məlumatlardan görünür ki, hesabat ilində zavodda faktiki olaraq 3401,82 mln m³ qaz emal olunaraq proqnoz göstəricilərinə 91,9% əməl edilmişdir. Emal proqnozuna kəsrlə əməl olunması "Azneft" İB tərəfindən zavoda təhvil verilən qazın həcmnin proqnoza nisbətən az olması ilə əlaqədar olub. Bu göstərici 2014-cü ilin müvafiq göstəricisinə nisbətən 93,1% təşkil edib. 2015-ci il ərzində zavodda 3361,10 mln m³ təmizlənmiş təbii qazla yanaşı 15,03 min ton texniki butan və 26,53 min ton qaz benzini istehsal edilmişdir.

İstehsal edilmiş qaz benzininin bütün həcmi təkrar emal məqsədi ilə xammal kimi "Azneft" İB-nə, texniki butanın 68,5%-i xammal kimi "Azərikimya" İB-nə 31,5%-i isə daxili bazarda satışa yönəldilmişdir.

Neft-kimya məhsullarının istehsalı. "Azərikimya" İstehsalat Birliyi 2015-ci ili, emal müəssisələrində istehsalat fəaliyyətinin stabilləşdirilməsinin, xammal, material və texniki təminatın səviyyəsinin yüksəldilməsinin nəticəsi olaraq 2014-cü il ilə müqayisədə aşağıdakı texniki iqtisadi göstəricilərlə başa çatdırmışdır (cədvəl IX.6).

2015-ci ildə “Azərikimya” İB-nin bəzi əsas göstəriciləri

cədvəl IX.6

Məhsulların adı	Ölçü vahidi	2015-ci il			2014-cü il	
		Proqnoz	Fakt	%	Fakt	%
Xammal	ton	368450,0	374765,0	101,7	373355,1	100,4
Polietilen	ton	101258,0	103481,7	102,2	101035,5	102,4
Etilen	ton	103792,0	106699,6	102,8	104041,5	102,6
Propilen	ton	53609,0	56392,0	105,2	56493,0	99,8
BBF	ton	31133,0	24785,0	79,6	30164,0	82,2
Maye piroliz qatranı	ton	73174,0	73350,1	100,2	71770,0	102,2
Ağır piroliz qatranı	ton	16544,0	22077,6	133,4	18723,3	117,9
Saf İPS	ton	10000,0	12252,2	122,5	10570,3	115,9
Əmtəəlik məhsul istehsalının cəmi	min manat	111569,4	157353,4	141,0	155298,2	101,3

2015-ci ildə “Azərikimya” İB-də 374,76 min ton neft-kimya xammalı emal olunaraq 106,7 min ton etilen, 56,4 min ton propilen və 120,2 min ton digər qiymətli piroliz məhsulları istehsal etmişlər. EP-300 piroliz qurğusunda olefinlərin faktiki çıxım faizi 43,5% təşkil etmişdir. İl ərzində istehsal olunmuş polietilenin miqdarı 103,5 min ton təşkil edib.

2015-ci ildə “Azərikimya” İB-də istifadə olunmuş yanacaq, istilik və elektrik enerjisi haqqında məlumatlar aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir (cədvəl IX.7).

“Azərikimya” İB-də yanacaq, istilik və elektrik enerjisinin sərfi

cədvəl IX.7

S/s	Enerji daşıyıcıları	Ölçü vahidi	Norma üzrə sərf	Faktiki sərf	(-qənaət) (+izafi sərf)
1	Yanacaq - cəmi: o cümlədən: təbii qaz metan-hidrogen fraksiyası	t.ş.y	381090,0 230874,0 150216,0	385733,0 235517,0 150216,0	4643,0 4643,0 -
2	Elektrik enerjisi	min kVts	242516,6	238753,0	-3763,6
3	Istilik enerjisi	hkal	1831765	1637461	-194304
4	Texniki Ceyranbatan suyu	min m ³	4857,9	4756,3	-101,6

2015-ci ildə istehsal olunmuş neft-kimya məhsullarının 13% respublika daxilinə, 87% isə ixrac olunmuşdur.

X. MAYA DƏYƏRİ

SOCAR-in əsas son məhsulları neft, qaz və neft məhsullarıdır. Neft məhsullarının maya dəyərini 85-90%-ni xam neftin alınmasına çəkilən xərclər təşkil edir. Buna görə də neftin və qazın maya dəyərini təhlili böyük əhəmiyyət kəsb edir. Maya dəyəri yalnız Şirkətin tərkibində olan neft-qazçıxarma idarələri üzrə araşdırılır.

2015-ci ildə 1 ton neftin istehsal maya dəyəri 94,74 manat təşkil etmiş və keçən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 3,11 manat və ya 3,4% artmışdır.

Şirkət üzrə neft hasilatına çəkilən faktiki xərclər aşağıdakı cədvəldə verilir.

cədvəl X.1

Xərc maddələri	Ölçü vahidi	2015	Xüsusi çəkisi	2014 (müqayisə)	Xüsusi çəkisi
Material xərcləri	min manat	29912	4,3	37597	5,7
Yanacaq xərcləri	-"	1023	0,1	1402	0,2
Elektrik enerjisi xərcləri	-"	8051	1,2	8496	1,3
Əmək haqqı xərcləri	-"	101527	14,6	104356	15,8
Sosial sığorta fonduna ayırmalar	-"	20508	2,9	21060	3,2
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	-"	122362	17,5	102474	15,6
Əsas vəsaitlərin təmiri	-"	72529	10,4	82716	12,6
Əsas vəsaitlərə texniki xidmət	-"	14663	2,1	14330	2,2
Nəqliyyat xərcləri	-"	129401	18,6	110914	16,8
Mühafizə xərcləri	-"	13666	2,0	14289	2,2
Mədən vergisi	-"	74927	10,7	75369	11,4
Digər vergilər	-"	35455	5,1	29408	4,5
Digər xidmətlər	-"	35777	5,1	30958	4,7
Digər xərclər	-"	37429	5,4	25103	3,8
Cəmi istehsal xərcləri	-"	697230	100,0	658472	100,0
Əmtəlik məhsula çəkilən xərclər	-"	639315		621491	
Əmtəlik məhsul	ton	6748448		6782935	
1 ton neftin maya dəyəri	manat	94,74		91,63	
NQÇİ-lərin inzibati xərcləri	min manat	50255		32206	
Daxili dövriyyə və qalığın dəyişməsinin dəyərləndirilməsi	min manat	7660		4776	

Şirkət üzrə neftin hasilatına çəkilən cəmi istehsal xərclərinin tərkibində material xərclərinin xüsusi çəkisi - 4,3%, əmək haqqı xərcləri – 14,6%, sosial ehtiyaclara ayırmalar – 2,9%, amortizasiya ayırmaları – 17,5%, təmir xərcləri 10,4%, əsas vəsaitlərə texniki xidmət – 2,1%, nəqliyyat xərcləri - 18,6%, mədən vergisi - 10,7% və s. təşkil edir.

2015-ci ildə 1000 m³ qazın faktiki istehsal maya dəyəri 39,74 manat təşkil etmişdir ki, bu da keçən illə müqayisədə 2,55 manat və ya 6,8% artmışdır.

Şirkət üzrə qaz hasilatına çəkilən faktiki xərclər aşağıdakı cədvəldə verilir.

cədvəl X.2

Xərc maddələri	Ölçü vahidi	2015	Xüsusi çəkisi	2014 (müqayisə)	Xüsusi çəkisi
Material xərcləri	min manat	8404	3,5	9695	4,0
Yanacaq xərcləri	-"	224	0,1	411	0,2
Elektrik enerjisi xərcləri	-"	754	0,3	796	0,3
Əmək haqqı xərcləri	-"	23738	9,9	25737	10,6
Sosial sığorta fonduna ayırmalar	-"	4762	2,0	5164	2,1
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası	-"	74794	31,1	71499	29,4
Əsas vəsaitlərin təmiri	-"	21665	9,0	25613	10,5
Əsas vəsaitlərə texniki xidmət	-"	4387	1,8	4439	1,8
Nəqliyyat xərcləri	-"	41258	17,2	39978	16,5
Mühafizə xərcləri	-"	4146	1,7	3398	1,4

Mədən vergisi	-"-	35773	14,9	37402	15,4
Digər vergilər	-"-	9860	4,1	8217	3,4
Digər xidmətlər	-"-	5064	2,1	5776	2,4
Digər xərclər	-"-	5313	2,2	4684	1,9
Cəmi istehsal xərcləri	-"-	240142	100,0	242809	100,0
Əmtəlik məhsula çəkilən xərclər	-"-	211165		208052	
Əmtəlik məhsul	min m ³	5313972		5593939	
1000m³ qazın maya dəyəri	manat	39,74		37,19	
NQÇİ-lərin inzibati xərcləri	min manat	20467		27376	
Daxili dövriyyə və qalığın dəyişməsinin dəyərləndirilməsi	min manat	8510		7381	

Şirkət üzrə qaz hasilatına çəkilən cəmi xərclərin tərkibində material xərclərinin xüsusi çəkisi -3,5%, əmək haqqı xərcləri – 9,9%, sosial sığorta ayırmaları – 2,0%, amortizasiya ayırmaları– 31,1%, təmir xərcləri- 9,0%, əsas vəsaitlərə texniki xidmət – 1,8%, nəqliyyat xərcləri – 17,2%, mədən vergisi – 14,9% və s. təşkil edir. Şirkət üzrə 1000 m³ əmtəlik qazın maya dəyəri 2014-ci ilə müqayisədə 2,55 manat (6,8%) artmışdır. Bununla əlaqədar olaraq, cədvəl üzrə əmtəlik məhsul vahidinin maya dəyərinin (mədən vergisiz) göstəricisini müqayisə edək.

cədvəl X.3

	Ümumi məhsulun istehsal maya dəyəri (mədən vergisiz), manat		2014-ci ilə nisbətən	
	2015	2014	%	+,-
1. Neft, 1 ton	83,63	80,51	3,9	3,12
2. Qaz, 1000m ³	33,01	30,51	8,2	2,50

Göründüyü kimi Şirkət üzrə neftin və qazın maya dəyərləri artmışdır. Neftin maya dəyərinin artması keçən ilə nisbətən əsas vəsaitlərin amortizasiyası, nəqliyyat xərcləri, digər vergilər, digər xidmətlər və digər xərclərin artması hesabına baş vermişdir. Belə ki, əsas vəsaitlərin amortizasiyası üzrə xərclər 19888 min manat (19,4%), əsas vəsaitlərə texniki xidmət xərcləri 333 min manat (2,3%), nəqliyyat xərcləri 18487 min manat (16,7%), digər vergilər üzrə 6047 min manat (20,6%), digər xidmətlər 4819 min manat (15,6%) və digər xərclər üzrə - 12326 min manat (49,1%) artmışdır.

Qazın maya dəyərinin artması keçən ilə nisbətən əsas vəsaitlərin amortizasiyası, nəqliyyat xərcləri, mühafizə xərcləri, digər vergilər və digər xərclərin artması hesabına baş vermişdir. Belə ki, əsas vəsaitlərin amortizasiyası üzrə xərclər 3295 min manat (4,6%), nəqliyyat xərcləri 1280 min manat (3,2%), mühafizə xərcləri 748 min manat (22,0%), digər vergilər üzrə 1642 min manat (20,0%) və digər xərclər üzrə - 629 min manat (13,4%) artmışdır.

XI. PERSONAL VƏ ƏMƏK HAQQI

Personal və əmək haqqı şöbəsi (bundan sonra Şöbə) SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda əməyin (işin, idarəetmənin) təşkili, ödənilməsi və normalaşdırılması ilə bağlı rəhbər sənədlərin hazırlanması, bu sənədlərin və əmək qanunvericiliyinin müvafiq müddələrinin tətbiqinin təşkili və nəzarət edilməsini əhatə edir. Şöbə yuxarıda qeyd olunan fəaliyyət istiqamətləri üzrə işlərin təşkili ilə əlaqədar mövcud qanunvericiliyi və digər şirkət daxili normativ sənədləri rəhbər tutur və bu işlərin icrasının təmin edilməsi üçün mövcud qayda və proseduralara riayət edilməklə araşdırmalar aparır, nəticəsi barədə müvafiq rəy və təkliflər verir.

Bununla yanaşı şöbənin iş planında nəzərdə tutulmayan, lakin səlahiyyətlərinə aid olan digər məsələlərin icrasını təmin edir. Belə ki, şöbə tərəfindən SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumların, eləcə də bu qurumlarda çalışan işçilərin əmək şəraiti şərtləri ilə bağlı çoxsaylı müraciətlərinə baxılır və müvafiq qaydada icrası təmin edilir.

Şöbənin səlahiyyətlərinə aid işlərə bir qayda olaraq SOCAR-ın müvafiq əmri ilə yaradılmış “Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarında əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiya”nın Əsasnaməsinə əsasən Komissiyada baxılır və müvafiq qaydada rəsmiləşdirilir.

SOCAR-da idarəetmə mexanizminin tərkib hissəsi olan əməyin təşkili və normalaşdırılması məsələlərinin, dünyanın aparıcı neft şirkətlərinin bu sahədə qabaqcıl təcrübəsini nəzərə almaqla tənzimlənməsini rəhbər tutaraq, əməyin təşkili və normalaşdırılması üzrə şirkət daxili yeni normativ sənədlərin hazırlanması, mövcud sənədlərin Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə zidd olmadan qabaqcıl beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılması məqsədilə SOCAR-ın 21 noyabr 2012-ci il tarixli 164 nömrəli əmri ilə yaradılmış Layihə qrupunun əsasnaməsi üzrə fəaliyyətə başlanmışdır.

SOCAR-ın 28 dekabr 2015-ci il tarixli SOCAR/15-1000/01/SM-04-000099 nömrəli “Əməyin təşkili və normalaşdırılması sahəsində standartların təsdiq və tətbiq edilməsi haqqında” əmri ilə “Azneft” İstehsalat Birliyi, Sərmayələr İdarəsi və Baş ofis üzrə 5500-ə yaxın vəzifə standartı hazırlanmışdır.

Beləliklə, şöbənin 2015-ci iş ilində fəaliyyətinin ümumilikdə aşağıda göstərilən rəqəmlərlə ifadəsi belədir:

2015-ci il ərzində şöbəyə 1944 sənəd daxil olmuşdur. Daxil olmuş sənədlər şöbədə müvafiq qaydada baxıldıqdan sonra aidiyyəti üzrə icrası təmin olunmuşdur.

Daxil olmuş sənədlərdən 231-i təyinatı üzrə şöbə tərəfindən müvafiq araşdırmalar aparıldıqdan sonra “Şirkətin idarəetmə strukturuna daxil olan qurumlarda əmək normalarının, onların təşkilati strukturunun, gəlir və xərclər smetasının müəyyən edilməsi üzrə daimi fəaliyyət göstərən Komissiya”sına təqdim edilmişdir.

Onlardan 138-i Şirkətin tərkibinə daxil olan qurumların ştat cədvəllərinə dəyişikliklər edilməsi, təşkilati strukturlarının təsdiq edilməsi və işçilərin optimal sayına yenidən baxılması, 5-i SOCAR-da işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması, 2-si “ARDNŞ-in müəssisə və təşkilatlarının üçüncü şəxslərlə bağladığı müqavilələrdə nəzərdə tutulan öhdəliklərin icrasında iştirak edən işçilərinə əlavə əmək haqqının verilməsi Qaydaları”nın tətbiq edilməsi, 44-ü Şirkətin strukturuna daxil olan müəssisələrin, Ortaq neft şirkətlərinin, Nümayəndəliklərin illik saxlanma xərcləri smetalarının və büdcə xərclərinin təsdiq edilməsi, 2-si Şirkətin strukturuna daxil olan müəssisələrdə çalışan işçilərə “aparıcı, məsul işçilərə və səlahiyyətə görə əlavə ödəniş”lərin təyin edilməsi, 7-si “SOCAR-ın

müəssisə və təşkilatlarında müəyyən edilmiş əmək şəraiti ağır və zərərli peşə və vəzifələrin Siyahısı”nın təsdiq edilməsi, 7-si Baş ofisin şöbələrinin Əsasnamələrinin və işçilərin vəzifə təlimatlarının təsdiq olunması, 1-i mükafatlandırma haqqında, 12-si Şirkətin strukturuna daxil olan qurumlarda əməliyyat fəaliyyətinin təhlili və xərclərin azaldılması istiqamətində görülən işlər barədə məlumatların müzakirəsi haqqında və 13-ü digər məsələlərlə əlaqədar olmuşdur.

Komissiyanın iclaslarında yuxarıda qeyd olunanlardan 207 müraciətə müsbət, 15 müraciətə mənfi, 9 müraciətə Komissiya tərəfindən düzəlişlər edilməklə razılıq verilmiş və ya müəssisələrin öz səlahiyyətinə aid olduğundan məsələyə baxılması müəssisənin rəhbərliyinə həvalə edilmişdir.

Daxil olmuş digər 1614 müraciətlər və hesabat xarakterli sənədlər də aidiyyəti üzrə baxılmış və müvafiq qaydada icra olunmuşdur.

2015-ci ildə SOCAR-da çalışan işçilərin orta siyahı sayı 52576 nəfər təşkil etmiş və bu da 2014-cü il ilə (56460 nəfər) müqayisədə 3884 nəfər azalmışdır.

2015-ci il ərzində Şirkət üzrə işçilərin orta siyahı sayının 3884 nəfər (6,9%) azalmasının səbəbi Şirkətin idarəetmə mexanizminin təkmilləşdirilməsi, onun fəaliyyətinin səmərəliliyinin daha da artırılması məqsədilə aşağıdakı struktur dəyişikliklərinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədardır:

- SOCAR-ın və ANQSIHİRK-nin 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli “ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması barədə” əmr-qərarına əsasən 2015-ci ildə Şirkət üzrə 1694 nəfər işçiyə 4865612 manat, o cümlədən 511 nəfər təqaüdüçüyə 1723074 manat məbləğində orta aylıq əmək haqqının 5 misli miqdarında birdəfəlik işdənçıxma müavinəti verilmişdir;
- SOCAR-ın 22.09.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000095 nömrəli əmri ilə Tamponaj və Layların Neftverimin Artırılması İdarəsinin “Azneft” İstehsalat Birliyinin təşkilati strukturundan çıxarılması;
- SOCAR-ın 24.12.2014-cü il tarixli SOCAR/14-1000/01/SM-04-000135 nömrəli “SOCAR-ın “Azərneftyağ” neft emalı zavodunun fəaliyyətinə xitam verilməsi haqqında” əmri ilə SOCAR-ın tabeliyində hüquqi şəxs statuslu müəssisə kimi fəaliyyət göstərən “Azərneftyağ” neft emalı zavodunun 01.01.2015-ci il tarixdən Heydər Əliyev adına neft emalı zavoduna qoşulmaqla fəaliyyətinə xitam verilməsi;
- “Azəriqaz” İB-nin 28.11.2014-cü il tarixli ARDNŞ/14-2900/02/02-000199, ARDNŞ/14-2900/02/02-000200, ARDNŞ/14-2900/02/02-000201 nömrəli, 06.03.2015-ci il tarixli SOCAR/15-2900/02-06-000154 nömrəli, 10.11.2015-ci il tarixli SOCAR/15-2900/02-06-00068454 nömrəli əmrlərinə əsasən Birlik üzrə müvafiq struktur dəyişikliklərinin aparılması;
- SOCAR-ın 16.05.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/01/SM-04-000057 nömrəli və 10.10.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/SM-04-000101 nömrəli “Azərikimya” İstehsalat Birliyinin “Kimyalayihə” institutunun və Anbar təsərrüfatının ləğv edilməsi, eyni zamanda İstehsalat Birliyi üzrə digər struktur dəyişikliklərinin aparılması;
- SOCAR-ın 07.05.2015-ci il tarixli SOCAR/15-1000/01/SM-04-000051 nömrəli ““Neftqaztikinti” trestinin strukturuna daxil olan təşkilatların yenidən təşkil olunması haqqında” əmrinə əsasən Trest üzrə müvafiq struktur dəyişikliklərinin aparılması.

SOCAR-ın və ANQSIHİRK-nin 03 iyul 2012-ci il tarixli 81 və 14-29ə nömrəli “ARDNŞ-də işçilərin sayının optimallaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar artıq işçi qüvvələrinin sərbəstləşdirilməsinin stimullaşdırılması” haqqında Əmr-qərarın icrası ilə əlaqədar 2015-ci il ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında işçilərin sayının optimallaşdırılması ilə bağlı mütəmadi olaraq müvafiq tədbirlər həyata keçirilməkdədir.

2015-ci il ərzində işçilərin orta siyahı sayının 2014-cü ilə nisbətən azalması (3884 nəfər) müəssisələr üzrə aşağıdakı kimi olmuşdur:

- "Azneft" İstehsalat Birliyi üzrə - 405 nəfər;
- "Azəriqaz" İstehsalat Birliyi üzrə - 493 nəfər;
- "Azərikimya" İstehsalat Birliyi üzrə - 496 nəfər;
- Geofizika və geologiya İdarəsi üzrə - 90 nəfər;
- "Neft Kəmərləri" İdarəsi üzrə - 30 nəfər;
- İnformasiya Texnologiyaları və rabitə İdarəsi - 92 nəfər;
- H.Əliyev adına neft emalı zavodu üzrə - 764 nəfər;
- H.Əliyev adına Bakı dərin özüllər zavodu - 17 nəfər;
- Sosial İnkişaf İdarəsi üzrə - 223 nəfər;
- Təhlükəsizlik İdarəsi üzrə - 407 nəfər;
- "Qaz İxrac" İdarəsi üzrə - 143 nəfər;
- "Neftqaztikinti" trestı üzrə - 288 nəfər;
- "Kompleks qazma işləri" trestı üzrə - 207 nəfər;
- "Neftqazəlmətdəqiqatlayihə" İnstitutu üzrə - 59 nəfər.

SOCAR-ın 17.01.2014-cü il tarixli SOCAR /14-1000/01/SM-04-000003 nömrəli "Nəqliyyatın idarəetmə strukturunun yenidən təşkil olunması haqqında" əmrinin icrası ilə əlaqədar SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda fəaliyyət göstərən nəqliyyat sahələri (işçilərlə birlikdə) yeni yaradılmış Nəqliyyat İdarəsinə verilmişdir.

Nəqliyyat İdarəsi üzrə işçilərin orta siyahı sayı 2829 nəfər artırılaraq 8261 nəfər təşkil etmişdir.

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlar üzrə hesablanmış əmək haqqı və ona bərabər tutulan digər ödənişlər barədə hesabatlar əsasında əmək haqqının strukturu araşdırılır və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Hesabat dövründə SOCAR üzrə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlər 563,68 mln manat olmuşdur ki, bu da 2014-cü il ilə (597,62 mln man.) müqayisədə 33,94 mln manat və ya 5,7 % azdır. 2015-ci ildə işçilərə cəmi hesablanmış əmək haqqı və digər ödənişlərin tərkibində vəzifə (tarif) maaşlarının məbləği 304,61 mln manat və ya əmək haqqı fondunda xüsusi çəkisi 54% təşkil etmişdir.

Şirkət üzrə işçilərin orta aylıq əmək haqqı 887,34 manat təşkil etmişdir. 2015-ci il ilə (882,08 manat) müqayisədə 5,26 manat və ya 1% artmışdır.

Şirkətin strukturunda fəaliyyət göstərən qurumlardan daxil olan iş vaxtından istifadə balansının vəziyyəti haqqında məlumatlar təhlil edilir və müvafiq təkliflər hazırlanır.

Belə ki, 2015-ci ildə mümkün olan maksimal iş vaxtı fondu 10712008 adam/gün təşkil edir və bunun 94%-dən və ya 10073873 adam/günündən səmərəli istifadə edilmişdir. Bir nəfərə düşən orta aylıq iş vaxtı 16 adam/gün. İş vaxtından artıq işlənmiş iş saatları - cəmi 1053884 adam(saat) təşkil etmişdir. 1 nəfərə düşən iş vaxtından artıq iş 2,9 adam/gün təşkil edir.

Müəssisə və təşkilatlarda müvafiq qaydada aparılmış iş yerlərinin attestasiyasının nəticələri şöbədə araşdırıldıqdan sonra baxılmaq üçün Mərkəzi Attestasiya Komissiyasına təqdim edilmiş və Komissiyanın qərarına əsasən aidiyyəti tədbirlərin görülməsi üçün zəruri sənədləşmə işlərinin aparılması təmin edilmişdir.

Əlverişsiz iqlim şəraiti olan iş yerlərinin siyahısının və buna uyğun mövcud qanunvericiliklə müəyyən edilmiş tarif(vəzifə) maaşlarına artım əmsallarının müəyyən edilməsi və rəsmiləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

Müəssisə və təşkilatlarda çalışan işçilərin tarif(vəzifə) maaşlarına müəyyən edilmiş artımların, o cümlədən əlverişsiz iqlim şəraitinə görə, ağır və zərərli istehsalat amillərinə görə müəyyən edilmiş artımların düzgün tətbiq edilməsi ilə əlaqədar icraçılara müvafiq metodiki göstərişlər verilmiş və nəzarət edilmişdir.

SOCAR-ın strukturuna daxil olan qurumlarda işçilərin əməyinin ödənilməsinin mövcud qanunvericiliyə və şirkət daxili normativ sənədlərə uyğunluğunun müəyyən edilməsi ilə əlaqədar monitorinqlər aparılmış və işçilərə əmək haqlarının düzgün hesablanmasına ümumi nəzarət həyata keçirilmişdir.

XII. MEXANİKA VƏ ENERGETİKA

2015-ci ildə neft və qaz hasilatı, təhvili və digər göstəricilər üzrə Dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi və onların səviyyəsinin stabiləşdirilməsi və qismən artırılması məqsədilə SOCAR-ın idarə və müəssisələrinin obyektlərinin fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchizatında etibarlılığının artırılması üçün elektrik təsərrüfatlarında aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir.

2015-ci ilin yanvar-dekabr ayları ərzində neft və qaz yataqların kəşfiyyatı, işlənməsi, neftin hasilatı, emalı, saxlanması, nəqli, paylanması və istifadəsi üzrə struktur vahidlərində energetika və mexanika xidmətlərinə texniki və metodiki rəhbərlik etməklə, enerji qurğularının avadanlıqlarının, həmçinin elektrik ötürücü xətlərinin (EÖX) əsaslı və cari təmir işlərinin vaxtlı-vaxtında keyfiyyətlə aparılması ilə əlaqədar, dövlət tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi üçün müvafiq tədbirlərin həyata keçirilməsində SOCAR-ın Baş ofisinin Mexanika və energetika şöbəsi, yaxından iştirak etmişdir. Mancanaq dəzgahlarının, nasos qurğularının və idarə etmə bloklarının elektrik qurğu və avadanlıqlarının cari təmirinin nəzərdə tutulmuş plan-qrafik üzrə aparılması və elektrik mühərriklərinin tələb olunan gücə uyğun yenisi ilə əvəz edilməsi işlərinin həyata keçirilməsi təmin edilmişdir. Qazma quyularında yeni texnologiyalar əsasında Çin xalq respublikasının istehsalı olan ZJ-40, ZJ-50 və ZJ-70 tipli elektron sistemli qazma qurğuları quraşdırılıb, qazma quyularının işə salınması üçün elektrik enerji təchizatı vaxtında təmin olunmuş və qazmadan çıxan yeni quyularda quyuağzı avadanlıqlarının quraşdırılması həyata keçirilmişdir.

2015-ci ildə görülmüş işlər:

“Azneft” İstehsalat birliyi üzrə:

”Neft Daşları” yatağında 1954A (Sif.№10644) və 1637A sayılı (sifariş №10645) estakadayanı meydançanın tikintisi” obyektləri üzrə layihəyə əsasən elektrik avadanlıqları quraşdırılmış və elektrik təchizatı işləri tamamlanmışdır.

Günəşli yatağı DDÖ-13-də elektrik təchizatının və DDÖ-14-də yaşayış bloklarının elektrik təchizatı üzrə əsaslı təmir işləri aparılmışdır. DDÖ-15-DDÖ-13, DDÖ-11-DDÖ-2 və DDÖ-11-DDÖ-4 arası 6 kV-luq sualtı kabel təmir olunmuşdur.

“Darvin bankası yatağında 620 (sifariş 10579), 740 (sifariş № 10931) və 1100 (sifariş №-10401) sayılı SDÖ-lərdə qazmadan sonra abadlaşdırılması layihələrinə uyğun olaraq neft-qaz hasilatı quyularının elektrik təchizatı üçün elektrik avadanlıqları quraşdırılıb istismara verilmişdir.

740 sayılı SDÖ arası 2 ədəd hər biri 500 metr və 8, 9 sayılı 6/0,4 kV-luq yarım stansiyaların 6 kV elektrik enerji təchizatının etibarlılığı üçün qəzalılıq vəziyyətdə olan 6 kV HEÖX-nin əvəzinə Şimal estakadasında yerləşən 6 sayılı yarımstansiyadan 8 sayılı yarımstansiyaya uzunluğu 1 km olan 6 kV-kuq yeni sualtı kabel çəkilmişdir (sifariş № 10687).

Pirallahı yatağında 1 sayılı NQÇS-nin ərazisində “Quruda 17 km hava elektrik ötürücü xətlərinin SİP kabel xətləri ilə əvəz olunması” layihəsi (sifariş № 10709) üzrə 16 sayılı, 2, 3, 4, 5, 6, 401 sayılı yarımstansiya binalarının və avadanlıqlarının yenidən qurulması” layihəsi (sifariş № 10558) üzrə estakada üzərində quraşdırılmış 6 və 401 sayılı yarımstansiyaya gərginlik verilmiş, 11, 13, 14, 23, 26, 28 sayılı y/st binalarının tikintisi işləri tamamlanmışdır.

562 sayılı EYM ilə 290 sayılı EYM-da quraşdırılmış 401 sayılı Paylayıcı Qurğu arası elektrik təchizatının etibarlılığı (sifariş № 10875) üçün 1 km uzunluğunda yeni 6 kV sualtı və Sahildən - 403 sayılı 35/6/0,4 kV-luq baş yarım stansiyadan estakadaya - 6 sayılı yeni 6/0,4 kV Paylayıcı Qurğuya hər biri 3,3 km 2 ədəd yeni kabel xətti çəkilmişdir (sifariş № 10558).

N. Nərimanov adına NQCİ-nin enerji sisteminin yenidən qurulması (sifariş № 11197) layihəsi üzrə EYM-618 ilə EYM-643 arası 2300m sualtı kabel çəkilmiş, Daşgil sahəsində 444 sayılı EYM-də 4ədəd “BAİL” tipli qurğudan ibarət QPB istifadəyə verilmişdir.

Ə.Əmirov adına NQÇİ-nin “2 kV-luq elektrik şəbəkəsindən 6 kV-luq elektrik şəbəkəsinə keçid” (sifariş № 10128) və “2, 3 sayılı NQÇİ-nin elektrik təchizatı sisteminin

yenidən qurulması” obyektləri (sifariş № 10551) üzrə elektrik tikinti-quraşdırma işləri tamamlanmışdır.

Muradxanlı İNM-də M-211 sayılı quyuya 1,1 km EHX-i çəkilmiş KT Y/st-sı quraşdırılmışdır.

Dalma Qurğularının Təmiri və Kirayəsi üzrə Eksperimental İstehsalat Müəssisəsinin yenidən qurulması ilə əlaqədar (sifariş 10993) mexaniki təmir sexində, məişət binasında və kompressor stansiyasında layihə üzrə (sifariş № 11XM/Ə-2014) işıqlandırma işləri tamamlanmış, mexaniki təmir sexi üçün dəzgahlar sifariş olunmuşdur.

“Qaz anbarları istismarı” idarəsinin “Qaradağ Yeraltı Qazsaxlama Anbarında köhnə və təzə qazpaylama məntəqələrinin tam gücü ilə eyni vaxtda işlənməsi”, 5 quyuluq monifold sisteminin artırılaraq genişləndirilməsi” və texnoloji qaz xətlərində, qurğularında donmanın qarşısının alınması üçün elektrik qızdırıcı kabellərin quraşdırılması” layihəsinə uyğun olaraq elektrik işləri tamamlanmışdır.

“Azərikimya” İB-üzrə:

2015-ci ildə “Etilen-Polietilen” zavodunu fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün elektrik təsərrüfatında lazımi təmir işləri aparılmış və elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması üçün bir sıra müvafiq tədbirlər görülmüşdür:

110/6/6 kV-luq MPM-3 yarımstansiyasından 14 saylı sahənin PQ-2-yə 5220 metr uzunluğunda en kəsiyi 150 mm² olan kabel xətti, L-40 yarımstansiyasından 4 saylı sahəyə qədər 1400 metr hava xətti və TAM sahəsinə qədər 4500 metr uzunluqda 1x120 mm²-lik en kəsikli yüksək gərginlikli elektrik xətləri çəkilərək istismara verilmişdir.

“Qaz İxrac” İdarəsinə məxsus Abşeron MQKS-də yeni tikilən Balaxanı KS-də 630 kVA KTM, Astara MQKS-ə məxsus Ovçubərə, Xırmandalı, Nərimankənd və Ordahal QPS-lərinin hər birində 1 ədəd 25 kVA KTM, Hacıqabul MQKS-ə məxsus Mərzə 260-cı km ö/q-da 25 kVA KTM, Siyəzən MQKS-ə məxsus Şabran-Taxtalar QPS-ində 1 ədəd 10 kVA OMP, “Qazıməmməd-Şirvanovka” magistral qaz kəmərinin 309-cu km-də 1 ədəd 4 kVA və 330-cu km-də 1 ədəd 16 kVA KTM-lər, Ağdaş MQKS-ə məxsus 28 May QPS-də və “Yevlax-Balakən” magistral qaz kəmərinin 104-cü km-də 16 kVA-lıq KTM-lər quraşdırılmışdır.

Qaz emalı zavodunun elektrik təchizatını təmin edən “Azərişiq” ASC-nin 35kV şəbəkəsindən qidalanan 512№-li 35/6 kV yarımstansiyada (2 ədəd x 10MVA), 35/6 kV elektrik avadanlıq və yuvalarda rele mühafizəsinin qurulması, sazlanması, bütün obyekt və texnoloji qurğularında mərkəzdənqaçma nasoslarını, ventilyatorları, kompressorları hərəkətə gətirən 6-0,4kV gərginlikli asinxron və sinxron elektrik mühərriklərində və işıqlandırma sistemlərində təmir işləri yerinə yetirilmişdir. Zavodun 6 kV Hava Elektrik Ötürücü Xətlərinin 12384m uzunluğunda AS-70 mm² naqil yenisi ilə əvəz olunmuşdur. Zavodun istilik təchizatı üzrə buxar qazanxanasında 6 ədəd «Lankaşir» tipli buxar qazanları uzun müddət istismar olunduğun yeni “EREANSAN” HDR-300 tipli buxar qazanları ilə əvəz olunması nəzərdə tutulur.

“Kompleks Qazma İşləri” trestinin istehsalat bölümlərinin elektrik təchizatının etibarlılığını artırmaq məqsədilə aşağıdakı işlər görülmüşdür:

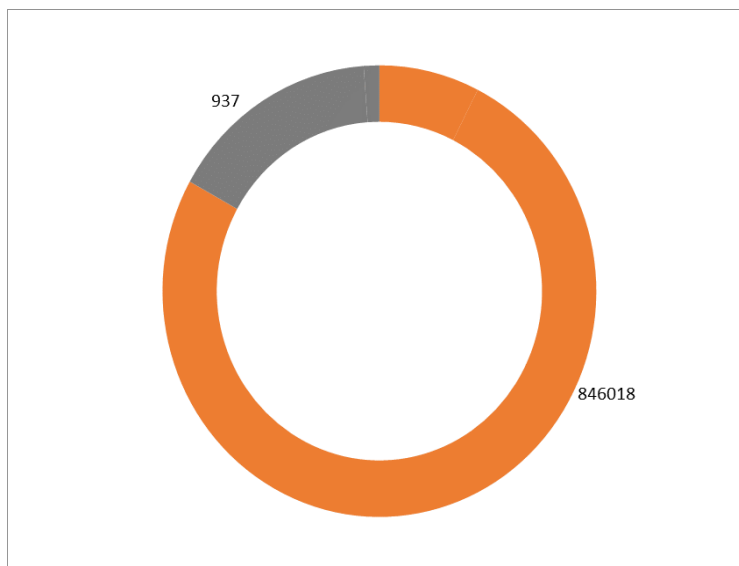
Neft Daşları sahəsindəki 1954a sayılı özüldə gilli məhlulun sirkulyasiyasını təmin edən qazma nasosunun idarəetmə sistemi modernləşdirilmişdir. Belə ki, hər nasosa Çin xalq respublikasının istehsalı olan 800 kVt-lıq dövrlər sayını tənzimləyən sabit cərəyan mühərrikləri quraşdırılmışdır. Bu sabit cərəyan mühərrikləri 2 ədəd CAT 3512 1200 kVt-lıq əsas dizel-generatorlar və CAT 3406 400 kVt-lıq köməkçi generatorlar vasitəsilə qidalanaraq SCR elektron idarəetmə qurğusu ilə tənzimlənir. 2015-ci ildə istismara buraxılan qazma qurğularına ümumilikdə 19,6 km EÖX-i çəkilmişdir;

2014-cü ilə nisbətən 2015-ci ildə 1 metr qazmaya görə elektrik enerjisi 7,2 kVt.saat az sərf (3%) olunmuşdur ki, buna da səbəb “Abşeron” və “Qaradağ-Qalmaz” istehsalat bölümlərində qazma işlərinin ZJ markalı qazma qurğuları vasitəsilə aparılması olmuşdur.

“Neft Kəmərləri” İdarəsinin obyektlərini fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün elektrik təsərrüfatında təmir işləri aparılmış və elektrik enerjisi itkilərinin azaldılması üçün bir sıra müvafiq tədbirlər görülmüşdür.

2015-ci ilin yanvar – dekabr ayları ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları enerji təchizatı müəssisələrindən, cəmi 846955 min kVt.saat elektrik enerjisi almışdır.

O cümlədən, “Azərişiq” ASC-dən 846018 min kVt.saat, və digər idarələrdən 937 min kVt.saat elektrik enerjisi alınmışdır.

Diaqram XII.1

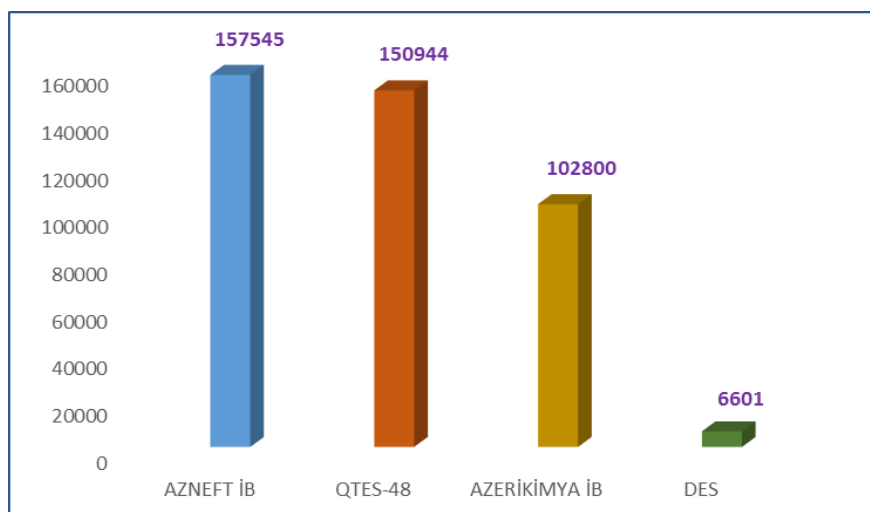
“Azərişiq” ASC

Digər

2015-ci ilin yanvar - dekabr aylarında SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında istehsal olunan elektrik enerjisi haqqında:

“Azərikimya” İB-də 102800 min kVt.saat

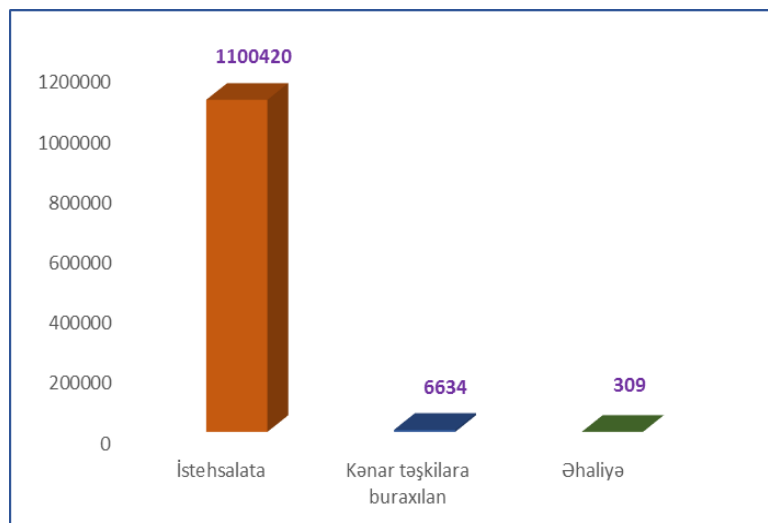
“Azneft”İB -157545 min kVt.saat (o cümlədən, QTES-48 150944 min kVt.saat; DES- 6601 min kVt.saat)

Diaqram XII.2

2015-ci il ərzində SOCAR-ın struktur tərkibində olan müəssisə və təşkilatlarında istifadə olunan elektrik enerjisi haqqında

İstehsalata	1100420 min kVt.saət
Kənar təşkilara	6634 min kVt.saət
Əhaliyə	309 min kVt.saət

Diaqram XII.3

Enerji resurslarından səmərəli istifadə tədbirlərinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar müvafiq işlərin görülməsinə nəzarət daimi olaraq aparılmışdır. Enerji təchizatı müəssisələrinin elektrik sistem və şəbəkələrində baş vermiş qəzalara görə SOCAR-ın müəssisələrinin, idarə və təşkilatlarının elektrik təchizatında fasilələrə təsadüf olunsada, mədəndaxili elektrik şəbəkəsinə xidmət heyətinin təqsiri ucbatından boşdayanmalara yol verilməmişdir.

2015-ci ildə elektrik qurğu və avadanlıqlarında 2822 min manat həcmində sınaq-sazlama işləri, 682 min manat həcmində 152 ədəd elektrik avadanlıqlarının və 1 690 min manat həcmində 1629 ədəd qazma və neft-mədən avadanlıqlarının əsaslı təmiri işləri və istismarda olan bütün qazma, neft-mədən avadanlıqlarının defektoskopiyaya müayinəsi aparılmışdır.

İstehsalata yararsız qurğu və avadanlıqların balansdan silinməsindən 49 min 514 ton qara və 75,16 ton əlvan metal qırıntı və tullantılarının tədarük olunaraq təhvil verilmişdir. Qazma, neft-mədən avadanlıqlarının və texnoloji qurğuların istismarında vaxtından qabaq sıradan çıxma və ehtiyat hissələrinin çatışmazlığından boşdayanma hallarına yol verilməmişdir. Yanğından mühafizə sahəsi üzrə "Vixr" tipli yanğınsöndürən gəmilərin nəzərdə tutulan qrafik əsasında daim neft-qaz yataqlarında növbəli işləmişdir. Neft-qaz yataqları, neft və qaz emalı zavodları ilkin yanğınsöndürmə vasitələri və köpük əmələ gətirən maye ilə təmin edilmişdir. Təmirə ehtiyacı olan yanğınsöndürmə balonları, suçiləmə sistemləri, dairəvi yanğınsöndürmə su xətləri, yüksək təzyiqlə işləyən neft-qaz, sıxılmış hava xətlərinin və yanğınsöndürmə dayaqlarının, dalma nasoslarının şaxtaları və gəmi yanılma meydançaları təmir edilmişdir. Manifold sistemlərinin, alçaq və yüksək təzyiqlə seporatorlarının yeniləri ilə əvəz olunması sahəsində böyük həcmli işlər görülmüşdür.

"Azneft" İB-də texniki tədbirlər nəticəsində yükqaldırma maşın və mexanizmlərinin təhlükəsiz istismar olunması istiqamətində də böyük həcmdə işlər görülmüşdür:

Günəşli yatağı 8 sayılı DDÖ-də 1 ədəd HAK-300, "Neft Daşları" yatağı 1954A meydançada 2 ədəd, 1637A meydançada 1 ədəd, 602 A sayılı meydançada isə 1 ədəd HAK-250 tipli kranları quraşdırılıb, sınaqdan keçirilərək istismara verilmişdir.

N.Nərimanov ad. NQÇİ-nin 6 sayılı stasionar platformasında 3 ədəd, "Abşeronneft" NQÇİ-nin 20 sayılı SDÖ-də 3 ədəd HAK-300 tipli kranlar quraşdırılıb istismara buraxılmışdır.

"28 May" NQÇİ-nin 2 sayılı SKS-də 4 ədəd "Centaur-40" tipli qazoturbin mühərriki və 1 ədəd C-306 tipli mərkəzdənqaçma kompressor əsaslı təmir olunaraq quraşdırılıb istismara buraxılmış, DDÖ-7-də isə 3 ədəd HAK-300 tipli kran quraşdırılmışdır.

İl ərzinə Kompleks Qazma işləri trestinin istehsalat sahələrində avadanlıqların yeniləşdirilməsi sahəsində işlər aparılmış və davam etdirilir. Bu işlərə aşağıdakıları misal göstərə bilərik.

Müxtəlif markalı sementləmə sistemi üçün yeni tipli kompressorlar, ASDU tipli güc aqreqləri, DOOSAN PU180Tİ inteqral PDD400 tipli dizel mühərrikləri alınaraq "Neft Daşları" yatağında yeni qazma buruqlarında quraşdırılmışdır. Quyularda layihəyə uyğun olaraq müxtəlif markalı kəmərlər başlıqları, preventor blokları vaxtında alınıb quraşdırılmışdır. Qazmadan çıxan neft və qaz quyuları quyuağzı avadanlıqla, atqı xətlərinə lazım olan yüksək təzyiqli borular dəsti ilə vaxtında təmin edilmişdir ki, bu da neft-qaz hasilatına öz müsbət təsirini göstərmişdir.

Bunlarla yanaşı, 2016-cı ildə SOCAR-ın obyektlərində elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması, enerji etibarlılığının artırılması və enerjiyə qənaət olunması məqsədilə aşağıdakı müvafiq tədbirlərin görülməsi vacib hesab olunur:

Mövcud QTES-dən 2 ədəd 6/35 kV 10000 kVA-lıq güc transformatorlarının demontaj olunaraq yeni QTES-nin ərazisində quraşdırmaqla "28 May" NQÇİ-nin özüllərinin enerji təchizatının yeni QTES-lə təmin olunması, 4 sayılı Qazturbogeneratorun təmirdən alınmış yenisi ilə əvəz olunması;

"Neft Daşları" yatağında 602A (sifariş № 10593), 620A, (sifariş № 10586) və 1541A sayılı (sifariş № 10646A) DSÖ-lərdə və 2 A sayılı İNYM-in (sifariş №9577A-08) estakadayanı meydançaların tikintisi üzrə elektrik təchizatı işləri başa çatdırılması. 1, 2, 3 və 22 sayılı Paylayıcı Qurğuların yenidən qurulması"- layihəsi (sifariş №11048) üzrə 3 ədəd PQ-nin tikintisi;

"Günəşli yatağında 7 sayılı DDÖ-nün tikintisi" ilə əlaqədar olaraq elektrik quraşdırma işləri I rübdə 1-ci buraxılış kompleksi tamamlanmalıdır. 10 №-li DDÖ-nün yenidən qurulması ilə əlaqədar elektrik quraşdırma işləri görülməlidir. 3, 5, 11 və 14 sayılı DDÖ-lərdə elektrik təchizatının əsaslı təmiri. "Çilov" adasının və "Çilov" adası sahəsində 95 sayılı SDÖ-nün, elektrik təchizatının yenidən qurulması. "Çilov" adası ətrafı 123, 80, 95 sayılı dəniz özüllərində sualtı kabellərin çəkilməsi. "Abşeronneft" NQÇİ-nin "Darvin bankası" yatağında 620 sayılı SDP-də (sifariş № 10579) yeni tikilib istismara qəbul olunmuş 6 kv-luq PQ-yə 3 ədəd 6 kV sualtı kabellərin köçürülməsini təşkil edib, 340, 660, 600 sayılı SDÖ-lərin dairəvi iki xətlə elektrik enerji təchizatının etibarlılığını təmin etmək. NQÇİ-nin elektrik təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədi ilə 2, 3, 4, 5, 6 və 401 sayılı y/st binalarının və avadanlıqlarının yenidən quraşdırılması layihəsi üzrə yeni tikilmiş və avadanlıqları quraşdırılmış 6 sayılı PQ-yə sahildən 403 sayılı 35/6 kV-luq baş y/st-dan estakada üstü kabellərin çəkilməsinin təşkil edilməsi;

N.Nərimanov adına NQÇİ-nin "Daşgil" MRP-də yanğınsöndürmə sisteminin yenidən qurulması layihəsi üzrə elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması işlərinin tamamlanması, "Daşgil" MRP-də yeni neftvurma nasosxanasının tikintisi obyekt üzrə elektrik quraşdırma işlərinin başa çatdırılması və Estakada və EYM-lərin mövcud vəziyyəti ilə əlaqədar NQÇİ-nin elektrik təchizatı sxeminin yenidən qurulması və mərhələlərlə icra olunması işləri. Enerji sisteminin yenidən qurulması layihəsi üzrə (sifariş: 11197) görüləcək işlər (34km dəniz kabelinin çəkilməsi və 6 kV-luq 5 ədəd PQ-nin tikilməsi). EYM-272 və EYM-618-də QPB-lərin işə salınması;

"Bibiheybətneft" NQÇİ-nin 3 sayılı NQÇS ərazisində yeni transformator yarımstansiyasının tikintisi" (sifariş N10595) layihəsinə əsasən 80 sayılı 6/0,4 kV-luq paylayıcı qurğunun, və "Mövcud 21 və 43 sayılı paylayıcı qurğuların yenidən qurulması"

(sifariş N11070, 2014 il) layihəsinə əsasən yeni 21 və 43 sayılı PQ-lərin və "NSKH və NS-nin əmtəə çənlər parkının tikintisi" (sifariş N10708, 2013 il) layihəsinə əsasən isə 3 sayılı NQÇS-nin ərazisində yeni 44 sayılı 6/0,4 kV-luq paylayıcı qurğunun tikilməsi və istifadəyə verilməsi;

36 sayılı 6/0,4 kV-luq paylayıcı qurğunun yerinin dəyişilməsi ilə əlaqədar yeni PQ-nin tikilməsi və 6 və 0,4 kV-luq kabellərinin həmin PQ-yə keçirilməsi (layihə tapşırığı hazırlanır);

"Siyəzənneft" NQÇİ-nin "Elektrik təchizatı və elektrik avadanlıqları sexinin inzibati və yardımçı binalarının tikintisi" layihəsi üzrə (sifariş N-10620) 6/0,4 KV-luq yarımstansiyanın işə buraxılması planlaşdırılmışdır;

Muradxanlı İNM-nin elektrik təsərrüfatının normal iş rejiminin saxlanması üçün 110/35/6 kV-luq y/st-da, Kürdəmir-Muradxanlı-35 kV-luq EHX-də və Sabirabad-Muradxanlı 110 kV-luq HX-də plan qrafik üzrə sınaq-sazlama və təmir işləri davam etdiriləcək;

Dalma Qurğularının Təmiri və Kirayəsi üzrə Eksperimental İstehsalat Müəssisəsinin yenidən qurulması ilə əlaqədar (sifariş 10993, 11XM/Ə-2014) mexaniki təmir sexi üçün sifariş olunmuş dəzgahların alınması quraşdırılması;

Qaz Anbarlarının İstismarı İdarəsində "Qaradağ YQA-da yeni Qazpaylama məntəqəsinin genişləndirilməsi" layihəsi üzrə (12 quyuluq sifariş: 10663) elektrik təchizatın təmin edilməsi;

"Qaradağ YQA texnoloji qaz xətlərində və qurğularda donmanın qarşısının alınması üçün elektrik qızdırıcı kabellərin quraşdırılması" layihəsinin tamamlanması;

Tağıyev adına NQÇİ-nin Qala sahəsinin 2 kV-luq şəbəkədən 6 kV-luq şəbəkəyə keçirilməsi;

"Kompleks qazma İşləri" trestinin qazma obyektlərində elektrik enerjisinə qənaət edilməsi, quyuların qəzasız qazılması və qazma sürətinin artırılması məqsədilə yeni texnologiyalar əsasında Çin xalq respublikasının istehsalı olan ZJ-30, ZJ-40, ZJ-50 və ZJ-70 tipli elektron sistemli qazma qurğularının quraşdırılması;

Alınmış 2 dəst 500 tonluq 800HP "AKER" tipli Top Drayverin: 1 dəst "Günəşli" İB-nin 14 sayılı DDSÖ-nin 354 sayılı buruğunda, 1 dəsti isə həmin bölümün 10 sayılı DDSÖ-də quraşdırılacaq;

H.Əliyev adına NEZ-də istismar olunan 31 sayılı katalitik riforminq qurğusunun DR-211÷214 sobaları arasındakı transfer xətlərində və sobalarda yaranmış problemlərin aradan qaldırılması. Zavodun 4 nömrəli istehsalatın N322/1,2 hidrokəsici nasoslari üçün rəvan işə salma qurğusunun və 12 nömrəli sexdə Azot kompressoru üçün elektrik güc avadanlıqlarının kabel xətlərinin quraşdırılması və istifadəyə verilməsi;

Qaz emalı zavodunun istilik təchizatı üzrə buxar qazanxanasında 6 ədəd «Lankaşir» tipli buxar qazanları uzun müddət istismar olunduğun yeni "EREANSAN" HDR-300 tipli buxar qazanları ilə əvəz olunması nəzərdə tutulur.

"Neft Kəmərləri" İdarəsinin Qaradağ NKİ-nin Puta NNS-da yeni quraşdırılmış dairəvi su və köpüklə yanğın söndürmə sisteminin işə buraxılmasının təmin olunması. "Daşgil" NNS-nın yanğın söndürmə sisteminin yenidən qurulması layihəsinin işlənməsi və tikinti-quraşdırma işlərinə başlanılması;

Müəssisələrdə yanacaq-sürtgü materiallarına və neft-mədən avadanlıqlarına tələb olunan ehtiyat hissələrinə qənaət edilməsi;

Qazma və neft-mədən avadanlıqlarının əsaslı təmirinin daxili imkanlar hesabına təmin edilməsi;

SOCAR-ın bütün obyektlərində təhlükəsiz iş rejiminin və elektrik enerjisinə qənaət olunmasını təmin etmək məqsədilə aşağıdakı işlərin yerinə yetirilməsi vacib şərtlərdən biridir:

Yükqaldırma kranlarının və xilasetmə qayıqlarının daha etibarlı istismarı sahəsində işlərin davam etdirilməsi;

İl  rzd  istismar olunan avadanlılarda nəzərdə tutulmuŐ plan-profilaktik təmir (PPT) iŐlerinin tam yerinə yetirilməsi;

Elektrik lampalarını imkan olan yerlərdə DRL, LB, LD v  spiral tipli lampalarla əvəz edilməsi, gündüz vaxtı iŐıqların söndürülməsi, gecə vaxtı vacib olan yerlərdə yandırılması, fasilə zamanı iŐ yerlərində qaynaq aparatlarının söndürülməsi, iŐl dicil rin g c n  uyĐun olaraq elektrik avadanlıqlarının seŐilməsi.

XIII. KAPİTAL QOYULUŞU

SOCAR üzrə 2015-ci ildə kapital qoyuluşu proqramı 1340819,2 min manat planlaşdırılmışdır, o cümlədən qazma üzrə 351430,5 min manat, tikinti üzrə 871622,0 min manat, quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar üzrə 115166,7 min manat, geoloji axtarış işləri üzrə 2600,0 min manat.

2015-ci ildə SOCAR üzrə faktiki kapital qoyuluşu proqramı 967562,4 min manat (72,2%) yerinə yetirilmişdir. O cümlədən, qazma üzrə 219661,9 min manat (62,5%), tikinti üzrə 649021,3 min manat (74,5 %), quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar üzrə 82780,7 min manat (71,9%), geoloji axtarış işləri 16098,5 min manat (6,2 d) yerinə yetirilmişdir.

Kapital qoyuluşunun strukturuna daxil olan əsas göstəricilərin 2014-cü illə müqayisəsi

cədvəl XIII.1

min manat

	2015-ci il			2014-cü il		
	plan	fakt	%	plan	fakt	%
Kapital qoyuluşu	1340819,2	967562,4	72,2	1368195,4	1127417,3	82,4
o cümlədən:						
Qazma	351430,5	219661,9	62,5	396030,2	319714,9	80,7
- kəşfiyyat	39248,0	1846,8	4,7	17693,4	10620,8	60,0
- istismar	312182,5	217815,1	69,8	378336,8	309094,1	81,7
Geoloji axtarış işləri	2600,0	16098,5	6,2 d	2600,0	25432,5	9,8 d
Tikinti	871622,0	649021,3	74,5	832174,9	638764,9	76,8
Quraşdırılması tələb olunmayan avadanlıqlar	115166,7	82780,7	71,9	165035,5	197656,6	119,8
Qeyri-sənaye tikintisi üzrə kapital qoyuluşu	35011,6	18115,8	51,7	46171,6	32591,5	70,6
o cümlədən:						
- yaşayış tikintisi	6500,0	-		12000,0	8,2	0,1
- xalq təhsili	21387,3	16764,1	78,4	27037,3	30160,4	111,6
- səhiyyə tikintisi	7124,3	1351,7	19,0	7134,3	2422,9	34,0

2015-ci ildə SOCAR-ın müəssisələri üzrə kapital qoyuluşunun yerinə yetirilməsi

cədvəl XIII.2

min manat

No	Müəssisələrin adı	Plan	Fakt	%
1	"Azneft" İB	610000,0	449601,7	73,7
2	"Azəriqaz" İB	359890,5	299229,5	83,1
3	"Azərikimya" İB	13669,4	5564,0	40,7
4	H.Əliyev ad. Neft Emalı Zavodu	47446,1	16280,3	34,3
5	Qaz Emalı Zavodu	600,4	404,6	67,4
6	"Neft Kəmərləri" İdarəsi	2825,0	2356,0	83,4
7	H.Əliyev ad. Bakı Dərin Özüllər Zavodu	260,0	115,9	44,6
8	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	350,0	33,6	9,6
9	Geofizika və Geologiya İdarəsi	12676,0	9959,6	78,6
10	Sosial İnkişaf İdarəsi	94781,6	79408,7	83,8
11	Sərmayələr İdarəsi	33,9	-	
12	Təhlükəsizlik İdarəsi	132,0	8,5	6,4
13	Ekologiya İdarəsi	26077,8	5645,8	21,6
14	Qaz İxrac İdarəsi	70430,0	29474,6	41,8
15	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	16419,5	7042,6	42,9
16	"Neftqaztikinti" trestı	11670,1	7715,5	66,1
17	"Neftqazəlmətdəqiqatlayihə" institutu	8000,0	649,5	8,1
18	"Kompleks Qazma İşləri" trestı	35314,3	35136,2	99,5
19	"Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma" idarəsi		96,9	
20	"Dalğıc və Qəza-xilasətmə İşləri" İdarəsi	1971,1	815,9	41,4
21	Nəqliyyat İdarəsi	28271,5	18023,0	63,7

SOCAR üzrə əsas fondların təhvili göstəricilərinin 2014-cü ilə müqayisəsi

cədvəl XIII.3

min manat

	2015-ci il			2014-cü il		
	plan	fakt	%	plan	fakt	%
Əsas fondların təhvili	1978182,7	873527,9	44,2	2030673,3	1167854,3	57,5
o cümlədən:						
- qazma	343854,4	287108,6	83,5	322960,1	270909,5	83,9
- tikinti	1519161,6	438363,4	28,9	1570322,9	753439,8	48,0
- avadanlıq	115166,7	82780,7	71,9	137390,3	143505,0	104,5
- geoloji axtarış işləri		65275,2				

Cədvəldən görüldüyü kimi, 2015-ci ildə SOCAR üzrə əsas fondların təhvili 873527,9 min manat olmuşdur. Bu da 2014-cü ilə müqayisədə 294326,4 min manat azdır. Qazma üzrə əsas fondların təhvili 287108,6 min manat olmuşdur ki, bu da 2014-cü ilə nisbətən 16199,1 min manat çoxdur. Tikinti üzrə əsas fondların təhvili 438363,4 min manat təşkil etmişdir, bu da 2014-cü ildən 315076,4 min manat azdır.

SOCAR təşkilatları üzrə 2015-ci ildə cəmi əsas fondların təhvil göstəriciləri aşağıdakı kimi olmuşdur:

cədvəl XIII.4

min manat

No	Müəssisələrin adı	Plan	Fakt	%
1	"Azneft" İB	872680,7	500136,0	57,3
2	"Azəriqaz" İB	471869,5	232670,7	49,3
3	"Azərikimya" İB	7501,4	4514,1	60,2
4	H.Əliyev ad. Bakı Neft Emalı Zavodu	65713,1	14974,7	22,8
5	Qaz Emalı Zavodu	60,0	3785,0	63,1 d
6	"Neft Kəmərləri" İdarəsi	1869,0	2292,5	122,7
7	H.Əliyev ad. Bakı Dərin Özüllər Zavodu	2955,0	-	
8	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	350,0	1937,8	5,5 d
9	Geofizika və Geologiya İdarəsi	12735,9	9699,0	76,2
10	Sosial İnkişaf İdarəsi	416990,7	74,5	0,02
11	Sərmayələr İdarəsi	33,9	-	
12	Təhlükəsizlik İdarəsi	132,0	8,5	6,4
13	Ekologiya İdarəsi	1116,0	56,8	5,1
14	Qaz İxrac İdarəsi	14603,3	44821,5	306,9
15	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	16306,5	8414,3	51,6
16	"Neftqaztikinti" Trestı	14201,8	859,2	6,0
17	"Neftqazəlmütədqiqatlayihə" İnstitutu	16700,0	21,5	0,1
18	"Kompleks Qazma İşləri" Trestı	37883,6	34532,1	91,2
19	"Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma" idarə	-	68,9	
20	"Dalğıc və Qəza-xilasətmə İşləri" İdarəsi	144,0	513,3	3,6 d
21	Nəqliyyat İdarəsi	24336,3	14147,5	58,1

2015-ci ildə SOCAR-ın strukturuna daxil olan təşkilatlar üzrə əsas fondların əsaslı təmiri işlərinin yerinə yetirilməsi aşağıdakı cədvəldə verilir. 2015-ci ildə SOCAR üzrə yerinə yetirilmiş əsaslı təmir işlərinin həcmi 130118.0 min manat (plan: illik – 172197.0 min manat) təşkil edir.

№	Sifarişçi müəssisələrin adları	2015-ci il üzrə plan	2015-ci ildə yerinə yetirilib			2014-cü il üzrə fakt
			Faktiki yerinə yetirilib	%	fərq +,-	
1	2	3	6	8	9	10
1	"Azneft" İB	84037,0	84570,6	100,6%	533,6	100679,8
2	"Azəriqaz" İB	26654,0	16401,6	61,5%	-10252,4	11529,5
3	"Azərikimya" İB	1087,0	1008,3	92,8%	-78,7	0,0
4	H.Əliyev ad. NEZ	9000,0	3703,9	41,2%	-5296,1	4509,4
5	Qaz Əmalı Zavodu	1200,0	441,5	36,8%	-758,5	1369,7
6	H.Əliyev ad.BDÖZ	100,0	108,0	108,0%	8,0	99,0
7	Neft Kəmərləri İdarəsi	5000,0	6074,7	121,5%	1074,7	6494,5
8	Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	519,0	395,3	76,2%	-123,7	729,4
9	Geofizika və Geologiya idarəsi	500,0	258,6	51,7%	-241,4	44,6
10	Sosial İnkişaf İdarəsi	10000,0	2872,2	28,7%	-7127,8	165455,2
	o cümlədən:					
	SOCAR-ın obyektləri üzrə	10000,0	2872,2	28,7%		3977,3
11	İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	700,0	52,9	7,6%	-647,1	365,5
12	Ekologiya İdarəsi	200,0	0,0	0,0%	-200,0	0,0
13	"Qaz İxrac" idarəsi	30000,0	11858,3	39,5%	-18141,7	25040,2
14	"Neftqaztikinti" trestı	800,0	622,9	77,9%	-177,1	2150,9
15	"Kompleks Qazma işləri" trestı	700,0	65,6	9,4%	-634,4	219,2
16	DQXII	100,0	0,0	0,0%	-100,0	0,0
17	Nəqliyyat İdarəsi	1000,0	1333,6	133,4%	333,6	548,2
18	"Neftqazəlmətinə qatlayihə" institutu	500,0	202,6	40,5%	-297,4	165,2
19	Təlim, Tədris və Sertifikatlaşma İdarəsi	100,0	148,0	148,0%	48,0	351,8
	Cəmi:	172197,0	130118,5	75,6%	-42078,5	319752,1

Hesabat ilində 27997.2 min manat həcmində əsaslı təmir işləri kənar podrat təşkilatlar, 102121.3 min manat həcmində əsaslı təmir işləri isə SOCAR-ın öz gücü ilə, o cümlədən 96098.8 min manat həcmində tikinti-quraşdırma işləri "Neftqaztikinti" trestı tərəfindən yerinə yetirilmişdir.

Hesabat ilində "Azneft" İB tərəfindən əsasən neft/qaz hasilatının stabiləşdirilməsi və işçilər üçün təhlükəsiz iş şəraitinin yaradılması məqsədilə mövcud hidrotexniki qurğuların təmirinə ciddi fikir verilmişdir. 2015-ci ildə cədvəldən görüldüyü kimi "Azneft" İB tərəfindən 84570,58 min manat həcmində təmir işləri yerinə yetirilmişdir. O cümlədən hidrotexniki qurğuların təmiri 61367,16 min manat təşkil etmişdir. 28 "May" NQÇI üzrə Günəşli yatağında 4, 6 və 14 sayılı DDÖ-lərin "Çilov 123" sayılı özülün əsaslı təmiri başa çatdırılmışdır. "Neft Daşları" NQÇI üzrə 1741, 1773, 1304, 2223, Yük körpüsü meydançaların və "Çvanov-1741", "Çvanov-203", "NQÇS-1 – 810" arası estakadaların əsaslı təmiri başa çatdırılmışdır. N.Nərimanov ad. NQÇI üzrə 8311m² estakadayanı meydança təmir olunaraq istifadəyə verilmişdir. "Abşeronneft" NQÇI üzrə ümumi sahəsi 4939m² təşkil edən 5 ədəd estakadayanı meydança (Şimal Qırışığı -890, Darwin Bankası 78, 735, 390) və "3 sayılı avtokeçid – 108 aşırım" arası L=460m estakada sahəsi istismara verilmişdir. Cəmi "Azneft" İB üzrə 2015-ci ildə 44700m² özül və EYM-lər, 2645pm estakada təmir olunaraq istismara verilmişdir.

Qaz təsərrüfatı üzrə 28259.9 min manat əsaslı təmir işləri yerinə yetirilmişdir. O cümlədən "Azəriqaz" İB tərəfindən 16401.6 min manat və "Qaz İxrac" tərəfindən 11858.3 min manat əsaslı təmir işləri yerinə yetirilib. "Azəriqaz" İB-nin TTİ tərəfindən isə 5644.9 min manat təmir işləri yerinə yetirilmişdir. 30015 ədəd qaz sayğacı quraşdırılmış, 518,7 km müxtəlif diametrlı qaz kəmərləri təmir edilmişdir. Hesabat ilində əsasən əsasən əsaslı təmir işləri iki istiqamətdə yerinə yetirilmişdir:

Birinci istiqamət - qaz itkilərini azaltmaq üçün yararsız qaz kəmərlərinin əsaslı təmiri;

İkinci istiqamət - mənəvi cəhətdən köhnəlmiş qaz təsərrüfatı üzrə kommunikasiya sisteminin yenilənməsi istiqamətində yerinə yetirilən əsaslı təmir işləri;

Emal sahəsi üzrə 2015-ci ildə əsas diqqət texnoloji qurğularda emalın dərinliyinin artırılması, qurğuların və kommunikasiya sistemlərinin təhlükəsiz və fasiləsiz işləməsinin təmin edilməsinə verilmişdir. Cəmi emal sahəsi üzrə 2015-ci ildə 5153.6 min manat təmir işləri görülmüşdür. O cümlən H.Əliyev adına neft emalı zavodu üzrə 3703.9 min manat, Qaz emalı zavodunun sifarişi ilə 441.5 min manat və "Azərikimya İB tərəfindən isə 1008.3 min manat həcmində əsaslı təmir işləri yerinə yetirilmişdir.

Layihə-smeta sənədlərinin ekspertizası

Layihə-smeta sənədlərinin ekspertizası şöbəsinə 2015-ci hesabat ilində ekspertiza olunmaq üçün 29 ədəd obyektin (o cümlədən 12 ədəd tikinti, 10 ədəd əsaslı təmir, 7 ədəd quyu tikintisi obyektinin) layihə-smeta sənədləri daxil olmuşdur. İl ərzində təqdim edilmiş obyektlərdən 9 ədədinin layihə-smeta sənədlərinə bildirilmiş iradlar ekspertiza müddətində aradan qaldırılmışdır. Ümumi 23 ədəd obyektin layihə-smeta sənədlərinin SOCAR-ın aidiyyəti mütəxəssisləri ilə razılaşdırılmaqla rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunması təmin edilmişdir. Təsdiq olunmaq üçün təqdim olunan obyektlərin 1991-ci il bazis qiymətləri ilə ümumi smeta dəyəri 33605, 055 min manat olmuşdur. Layihə-smeta sənədlərinin ekspertizası zamanı verilmiş iradların aradan qaldırılması ilə obyektlərin ümumi smeta dəyəri 1656,53 min manat azalmış və 31948, 525 min manat həcmində təsdiq edilmişdir. 3 obyektin layihə-smeta sənədləri geri qaytarılmış, 3 obyektin layihə-smeta sənədlərinin təsdiqi 2016-cı ilə keçmişdir. Bundan əlavə Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sifarişi ilə hazırlanmış 2 ədəd regional planlaşdırma layihəsinə rəy verilmişdir.

İl ərzində təsdiq olunmaq üçün şöbəyə 151 ədəd layihə tapşırığı daxil olmuş, onlardan 143 obyektin layihə tapşırığının şirkətin aidiyyəti mütəxəssisləri ilə razılaşdırılaraq rəhbərlik tərəfindən təsdiq olunması təmin edilmişdir. 8 obyektin layihə tapşırığının təsdiq olunması məqsədəuyğun hesab edilməmiş və sifarişçi təşkilatlara qaytarılmışdır.

İl ərzində "Neftqazəlmütədqiqatlayihə" institutunun aylıq hesablarına müvafiq qaydada baxılmış, müəssisələrin illik və perspektiv iş proqramlarına baxılaraq rəy bildirilmiş, şöbənin funksiyasına aid olan digər yazışmalar aparılmışdır.

XIV. MADDİ-TEXNİKİ TƏCHİZAT

Şirkətin müəssisələrinin anbarlarında olan material ehtiyatlarının qalıqlarının məqsədyönlü istifadə edilməsini, qalıq əmələ gətirən material ehtiyatların alınmasına yol verilməməsini və ayrılmış maliyyə vəsaitinə uyğun ən zəruri material ehtiyatlarının alınmasını təmin etmək məqsədilə mütəmadi olaraq anbar qalıqları barədə təqdim olunmuş aylıq hesabatlar əsasında yerlərdə anbarlara nəzarət edilmişdir.

Aylıq hesablara əsasən, SOCAR-ın struktur bölmələri üzrə ümumi 01.01.2015-ci ilə qalıq 487 449 599 manat olmuşdur. 01.01.2016-cı ilə qalıq isə 419 037 555 manat təşkil etmişdir.

O cümlədən:

cədvəl XIV.1
min manat

Struktur bölmələrinin adı	01.01.2015-ci ilə qalıq	01.01.2016-cı ilə qalıq
"Azneft" İstehsalat Birliyi	130910,68	113799,88
Kompleks Qazma İşləri Tresti	146843,94	146154,34
H.Əliyev adına Neft Emalı Zavodu	50096,6	41595,6
Ekologiya İdarəsi	2298,33	1815,87
Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	276,8	245,1
"Neftqazemitedqiqatlayihə" İnstitutu	8,76	2,02
Azərikimya İB	7112,83	5334,46
Dalğıc və Qəza Xilasetmə İşləri İdarəsi	1991,86	2072,45
Sosial İnkişaf İdarəsi	11 959,000	9148
"Geofizika və geologiya" İdarəsi	487,375	666,31
"İnformasiya texnologiyaları və rabitə" İdarəsi	9 507,080	5216,69
Təhlükəsizlik İdarəsi	109,000	2011
"Neft kəmərləri" İdarəsi	3 086,990	2108,015
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər zavodu	1 382,920	1116,790
"Neftqaztikinti" tresti	67 346,606	49333,053
"Azəriqaz" İB	41 262,880	25022
Qaz emalı zavodu	3 204,240	2679,82
"Qaz ixrac" İdarəsi	4 216,708	6021,257
Nəqliyyat İdarəsi	5 347,000	4681
Fontana Qarşı Dağmədənxilasetmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi		13,9
Cəmi SOCAR üzrə:	487449,599	419037,555

Rəqəmlərdən görüldüyü kimi, ümumi SOCAR üzrə anbar qalığında artım olmamışdır. Lakin ayrı-ayrı idarələr üzrə baxıldıqda, Kompleks Qazma İşləri trestinin anbar qalığında artım nəzərə çarpır. Artıma səbəb, "Ümüd" yatağında qazılacaq quyular üçün alınmış boru və avadanlıqlardır. "Ümüd" yatağında qazma işləri digər müəssisəyə həvalə olunduğu üçün boru və avadanlıqlar anbarda qalmışdır. Həmin boru və avadanlıqların növbəti qazılacaq quyularda istifadə edilməsi nəzərdə tutulub.

Ümumiyyətlə, SOCAR-ın struktur bölmələri tərəfindən təqdim olunmuş arayışlara əsasən 2015-ci ildə material ehtiyatlarının alınmasına 563 714 397 manat sərf edilmişdir.

O cümlədən:

cədvəl XIV.2
min manat

Struktur bölmələrinin adı	İl ərzində material ehtiyatlarına sərf edilən məbləğ
"Azneft" İB	78520,29
Kompleks Qazma İşləri Tresti	103043

H.Əliyev adına BNEZ	36698,8
"Azərikimya" İB	83006,22
Neftqazəlimtədqiqatlayihə İnstitutu	299,94
Ekologiya İdarəsi	1131,78
Dalğıc və Qəza Xilasətmə İşləri İdarəsi	1441,20
Marketing və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	308,2
Sosial İnkişaf İdarəsi	3224
"Geofizika və geologiya" İdarəsi	14712,8
"İnformasiya texnologiyaları və rabitə" İdarəsi	13159,41
Təhlükəsizlik İdarəsi	2077
"Neft kəmərləri" İdarəsi	1896,427
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər zavodu	71,11
"Neftqaztikinti" trestı	141290,7
"Azəriqaz" İB	32085,9
Qaz emalı zavodu	1834,48
"Qaz ixrac" İdarəsi	14593,81
Nəqliyyat İdarəsi	34305,630
Fontana Qarşı Dağmədənxilasətmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi	13,7
Cəmi SOCAR üzrə:	563714,397

SOCAR-ın satınalmalarının davamlı inkişafı və material ehtiyatlarına ayrılan xərclərin minimuma endirilməsi, ayrılmış vəsaitin qənaətlə və səmərəli istifadəsini təmin etmək üçün bir sıra təkliflərlə çıxış etmək olar:

1. Eyniadlı avadanlıq və materiallara mərkəzləşdirilmiş satınalınmanın keçirilməsi;
2. İllik, yarımillik müqavilələrin imzalanması;
3. Birbaşa istehsalçı şirkətlərin satınalma proseduruna cəlb olunması;
4. Satınalma zamanı qalib şirkətlərə əvvəlcədən müəyyən avansların (10-15%) ödənilməsini təmin etmək;
5. SOCAR daxilində təchizatla birgə işləyən logistika idarəsinin yaradılması və bunun qarşılığında zavodlarla birbaşa işləmək imkanı əldə edilməsi;
6. Satınalma prosedurunda iştirak edən şirkətlər üçün reytingin tətbiq edilməsi.

XV. ELM VƏ TEXNİKA

Azərbaycan Respublikasının dövlət neft şirkəti olan SOCAR aparıcı şirkətlərindən biri olaraq, ölkə iqtisadiyyatında mühüm rol oynayır, Azərbaycanın ərazisindəki dənizdə və quruda yerləşən neft və qaz yataqlarının axtarışı, kəşfiyyatı və işlənməsi, neftin, qazın və qaz kondensatının hasilatı, emalı və nəqli, neft və neft-kimya məhsullarının, qazın daxili və xarici bazarlarda satışı, habelə ölkə ərazisində sənayenin və əhalinin təbii qazla təchiz etməklə də məşğul olur. SOCAR beynəlxalq şirkət olduğundan, təkcə ölkəmizi daxili tələbatının böyük hissəsini neft - qaz, həmçinin neftdən alınan geniş çeşidli məhsullarla təmin etməklə kifayətlənmir, həmçinin bu məhsulların izafi hissəsini xarici bazarlara çıxartmaq imkanlarından da geniş istifadə edir. Bütün bu işləri həyata keçirmək üçün şirkət dəniz və quru sahələrində yeni və işlənmənin axırıncı mərhələsində olan neft, qaz və qaz-kondensat yataqlarının kəşfiyyatı, işlənməsi, abadlaşdırılması yeni texnika və texnologiyaları, nanotexnoloji məsələlərlə bağlı mövzuları həll edərək tətbiq etməyə qadir olan etməyə qadir olan yüksək ixtisaslı mühəndis, texnik və fəhlə kadrları yetişdirir və onların əməyi sayəsində dünya miqyasında nüfuzunu saxlayır.

01.01.16-cı il tarixinə SOCAR-da çalışan işçilərin 2 nəfəri Milli Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, 1 nəfəri MEA-nın müxbir üzvü, 31 (27 kişi, 4 qadın) nəfəri elmlər doktoru və 230 (173 kişi, 57 qadın) nəfəri isə fəlsəfə doktorlarıdır ki, onların neft sənayesinin qarşısında duran problemlərin həll olunmasına yönəldilən elmi araşdırmaların aparılmasında böyük rolu vardır.

SOCAR-la Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası (AMEA) və SOCAR-la Azərbaycan Milli Aviasiya Akademiyası (AMAA) arasında bağlanmış Memorandumlar əsasında müvafiq olaraq yaradılmış "SOCAR-ın Elm Fondu" və "SOCAR-ın Elmi Tərəqqi Fondu" ölkədə təbiət və texniki elmlər sahəsində fundamental və tətbiqi xarakterli elmi-tədqiqat layihələrini, neft, qaz və neft-kimya sənayesi ilə əlaqədar elmi araşdırmaları daha da inkişaf etdirmək, alimlərin elmi fəaliyyətini stimullaşdırmaq və onlara əlavə yaradıcılıq imkanları yaratmaq məqsədilə fəaliyyət göstərir.

2015-ci ildə "SOCAR-ın 2014-cü il üzrə Elm Fondu"nun xətti ilə və "SOCAR-ın Elmi Tərəqqi Fondu"nun başlanmış layihələri davam etdirilir.

SOCAR-ın müəssisələri üzrə yaranan hər hansı bir elmi-tədqiqat işlərinin tənzimlənməsi və ona nəzarət edilməsi üçün SOCAR-ın rəhbərliyi tərəfindən təsdiq edilən "Elmi-tədqiqat, təcrübi-sınaq, normativ sənədlərin işlənməsi və tərtibinə dair işlərin" Tematik planı tərtib olunur.

2015-ci ildə də SOCAR-ın Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planı SOCAR-ın Elmi-Texniki Şurasında müzakirə etmiş və təsdiq edilmişdir. Tematik planında 85 elmi-tədqiqat işi planlaşdırılmışdı ki, bunlardan 22-i keçid işi, 63-ü isə yeni işlərdir.

İl ərzində planlaşdırılan işin yerinə yetirilməsi üçün tələb olunan xarici avadanlıq və reagentlərin alınmasında texniki, iqtisadi problemlər yarandıqda, həmçinin hər hansı tədbirin yerinə yetirilməsi zamanı gözlənilən effekt alınmadıqda, daha səmərəli üsullar tapıldıqda Tematik plana operativ dəyişikliklər edilir, yeni müqavilələr bağlanır. Bu səbəbdən planlaşdırılmış işlərlə faktiki işlər arasında müəyyən fərqlər yaranır.

2015-ci il üçün SOCAR-ın müəssisələrində Elmi-tədqiqat İşlərinin Tematik Planı üzrə işlərin plan və fakt sayı

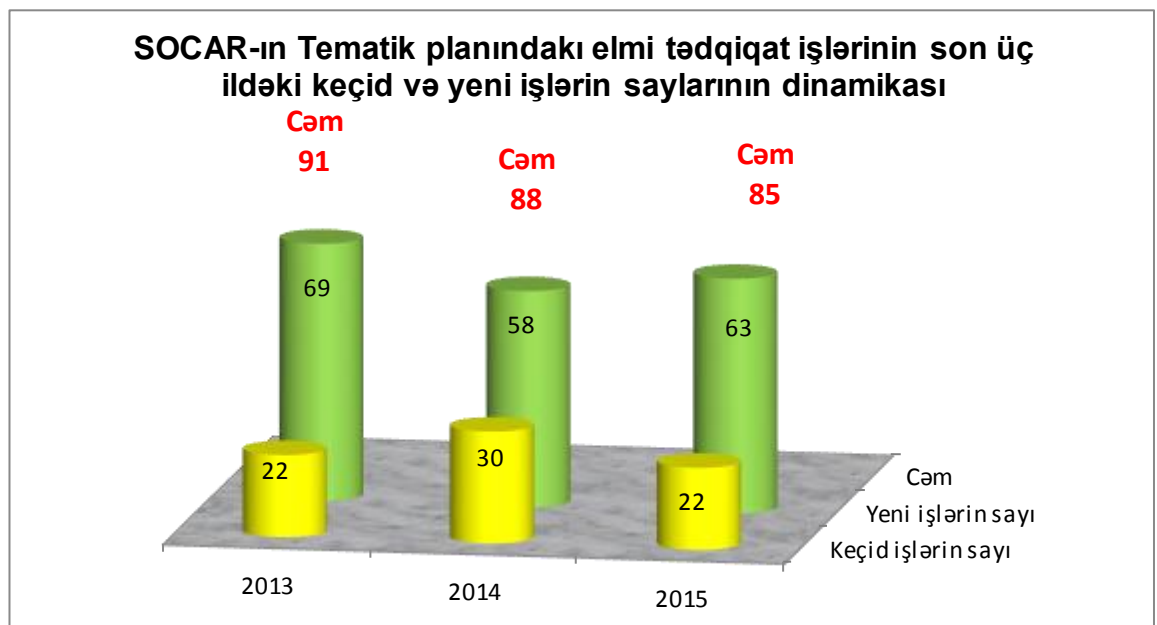
cədvəl XV. 1

2015-ci ildə SOCAR-da plan və fakt üzrə elmi-tədqiqat işlərinin sayı	Plan			Fakt		
	Cəmi	Keçid işlər	Yeni işlər	Tam yerinə yetirilmiş işlər	Müxtəlif səbəbdən növbəti ilə keçirilmiş	Plandan əlavə yerinə yetirilmiş işlər
"Azneft" İB	47	18	29	60		8

"Kompleks qazma İşləri" trestı	12	4	8	12		1
"Qaz İxrac" İdarəsi	5	0	5	5		
H.Əliyev ad. NEZ	2	0	2	2		
SOCAR Baş Ofis	5	0	5	0	5	
Cəmi	71	22	49	79	5	9

2015-ci ildə işlər SOCAR-ın sahə elmi-tədqiqat institutları, idarələri ("Neftqaz elmi-tədqiqat layihə" institutu) və həmçinin Respublikanın digər elmi təşkilatları tərəfindən yerinə yetirilmişdir. Tematik plana daxil olan mövzular müxtəlif istiqamətlərdə işlənir o cümlədən: neft-qaz yataqlarının geologiyası, işlənməsi və geofizika üzrə - 14 mövzu, neft-qazçıxarmanın texnika və texnologiyası üzrə - 40 mövzu, korroziyadan mühafizəsi üzrə - 2 mövzu, hidrotexnika – 1, patent, metrologiya üzrə - 1 mövzu, iqtisadiyyat üzrə - 1 mövzu, neftin, qazın yığılması, hazırlanması və nəqli üzrə - 2 mövzu.

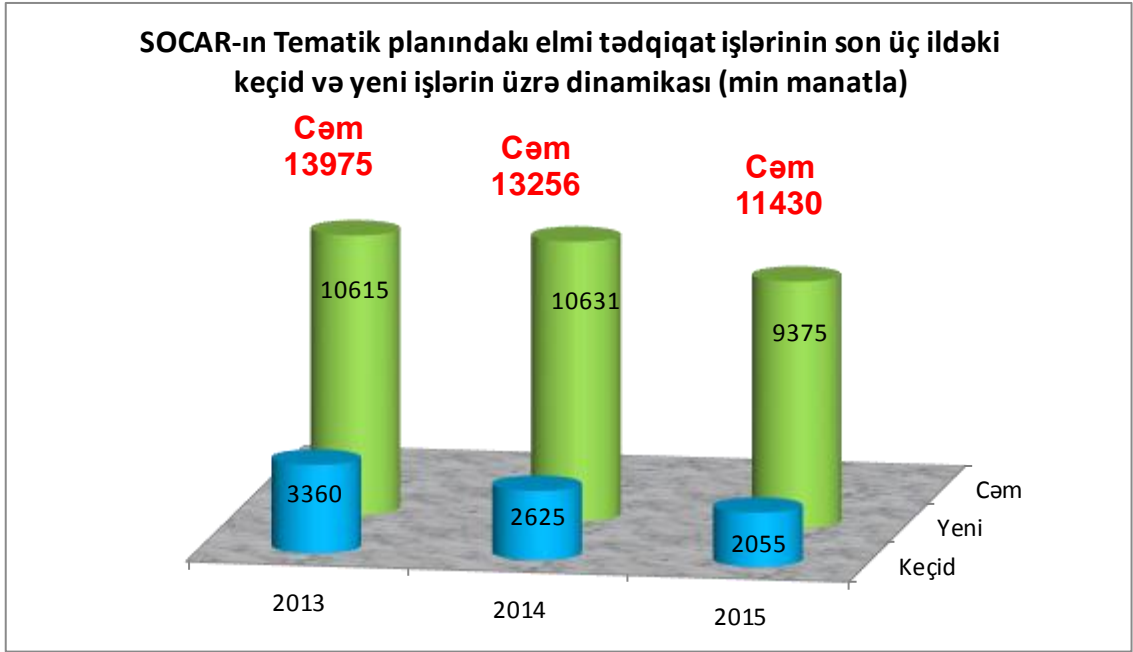
Son üç ildə SOCAR-ın Tematik planındakı elmi tədqiqat işlərinin keçid və yeni işlərin dinamikası

Qrafik XV.1

Son üç ildə SOCAR-ın Tematik planındakı elmi tədqiqat işlərinin keçid və yeni işlərin dəyərinin dinamikası

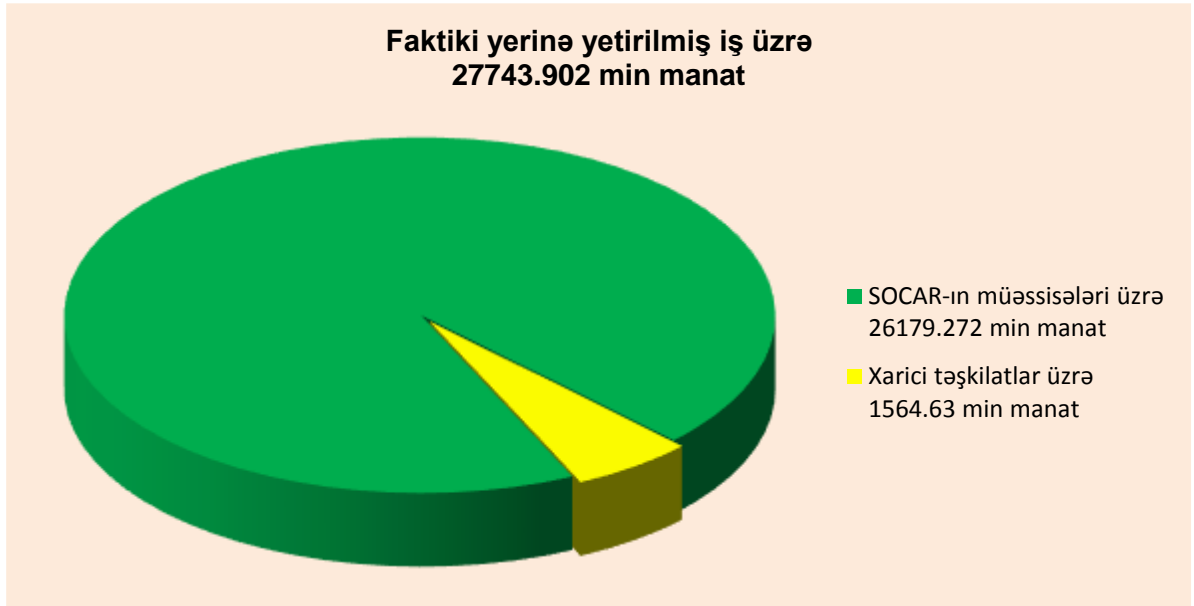
min manatla

Qrafik XV.2

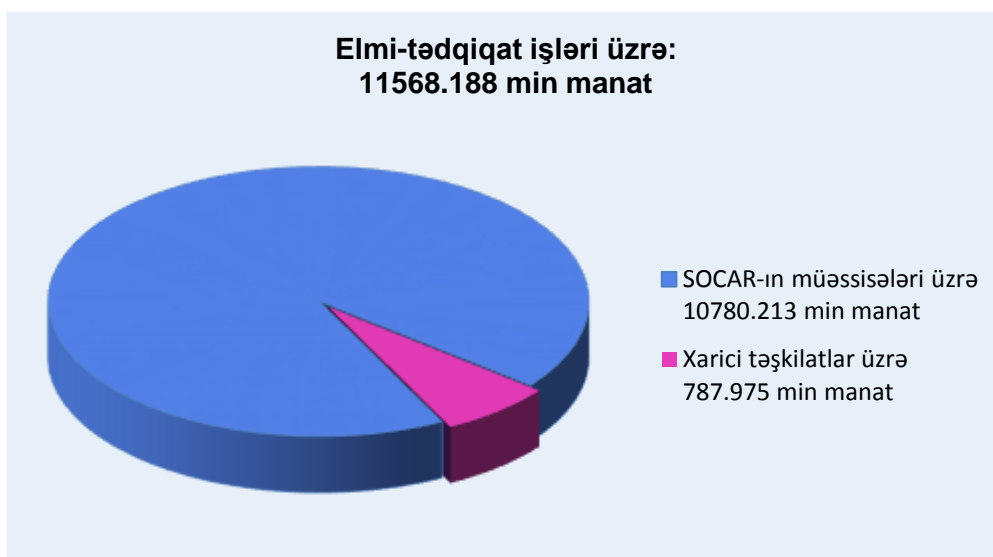
“Neftqazəlmütədqiqatlayihə” institutu

2015-ci ildə elmi-tədqiqat və layihə-axtarış-konstruktor (ETLAK) işləri üzrə institutun 27743.902 min manat həcmində, o cümlədən (SOCAR-ın müəssisələri üzrə 26179.272 min manat + Xarici təşkilatlar üzrə 1564.63 min manat) iş həcmi yerinə yetirmişdir.

Qrafik XV.3

Elmi-tədqiqat işləri üzrə 2015-ci ildə institut tərəfindən 11568.188 min manat həcmində (SOCAR-ın müəssisələri üzrə 10780.213 min manat + Xarici təşkilatlar üzrə 787.975 min manat) iş icra edilmişdir.

Qrafik XV.4

SOCAR-ın müəssisələri üzrə 10780.213 min manatdan «Azneft» İB üçün 6852.830 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir:

Bunlardan:

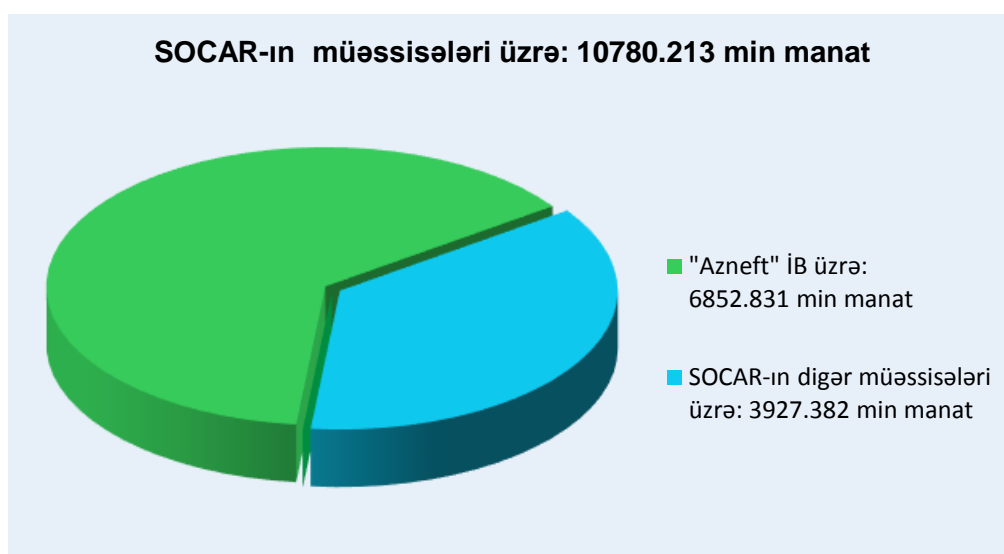
2015-ci ilin tematik planı üzrə 40 mövzu 6187.0 min manat, tematik plandan əlavə 2 mövzu 62.870 min manat və 602.96 min manat həcmində 2014-cü ildə tamamlanaraq 2015-ci ildə təhvil verilmiş işlər təşkil etmişdir.

SOCAR-ın digər müəssisələri üzrə 3927.383 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir:

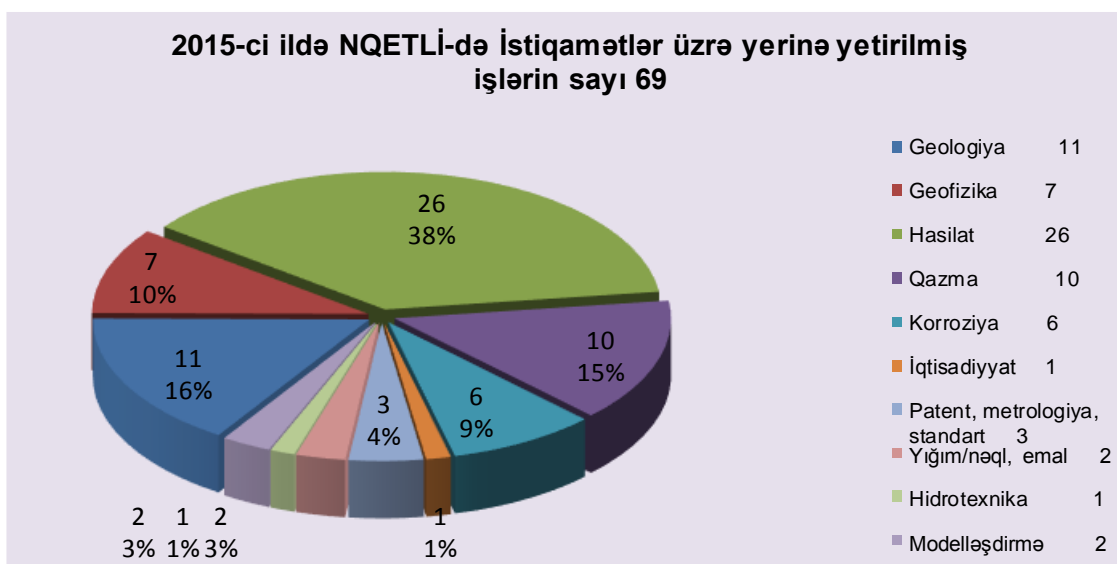
Bunlardan:

2015-ci ilin tematik planına əsasən 18 mövzu 3621.0 min manat dəyərində, tematik plandan əlavə 1 mövzu 40.012 min manat və 266.371 min manat həcmində 2014-cü ildə tamamlanaraq 2015-ci ildə təhvil verilmiş işlər təşkil etmişdir.

SOCAR-a daxil olmayan digər müəssisələr üzrə 787.975 min manat həcmində iş yerinə yetirilmişdir.

Qrafik XV.5

Qrafik XV.6

Qeyd: aşağıdakı cədvəldə digərləri (xarici) sətirindəki göstəricilər yuxarıdakı qrafikdə hasilat, qazma və modelləşdirmə arasında paylaşdırılmışdır.

2015-ci il üçün yerinə yetirilən elmi-tədqiqat və təcrübi-sınaq işləri haqqında
(saylar yalnız 2015-ci il, iş həcmi - 2015+2014-cü ildən keçən)

cədvəl XV.2

		Yeni		Keçici		Cəmi	
		sayı	həcmi, min manat	sayı	həcmi, min manat	sayı	həcmi, min manat
1	Geologiya	7	1240	4	866,66	11	2106,66
2	Geofizika	1	125	3	487	4	612
3	Hasilat	18	4259	5	941,47	23	5200,47
4	Qazma	6	660,012	4	672	10	1332,012
5	Korroziya	5	652,8868	1	182	6	834,8868
6	İqtisadiyyat	1	100		12	1	112
7	Patent, metrologiya, standart	2	200	1	16,784	3	216,784
8	Yığım/nəql, emal	2	210		21,4	2	231,4
9	Hidrotexnika	1	120		14	1	134
10	Digərləri (xarici)	5	229,17928	3	558,79616	8	787,97544
	CƏMİ (bütün təşkilatlar üzrə)	48	798,40908	21	3771,44616	69	11568,18824

2015-ci ildə Yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi

“Azneft” İB-nin 2014-cü il 17 dekabr tarixli SOCAR/14-1100/01/ink-05-000171 sayılı əmrinə əsasən 2015-ci ildə istehsalatın səmərəliliyinin artırılması məqsədilə neft-qazçıxarma idarələrində, “Muradxanlı” iriləşdirilmiş neft mədəninə və Qaz anbarlarının istismarı idarəsində yeni texnika və texnologiyaların tətbiqi planlaşdırılmışdır. İl ərzində 405 obyektə tətbiqi nəzərdə tutulmuş 32 adda tədbirin 20-si “Neftqaz elmi-tədqiqatlayihə” institutunun, 5-i “Nanotexnologiyalar” departamentinin, “Neftin, Qazın Geotexnoloji problemləri və Kimya” ETİ -1, “İzolit” zavodu-1, “Kibernetika” XKB-1, “OİL&Gas ProServ”-1 və “Azneft” İB-nin 3 təklifi əsasında formalaşdırılmışdır.

2015-ci il ərzində 405 tətbiq obyektində planlaşdırılmış 32 adda yeni texnika və texnologiya tədbirinə qarşı 495 obyektə 20 tədbir tam, 8 tədbir qismən yerinə yetirilmişdir. 4 tədbir lazımı avadanlıq və reagentlərin alınmaması səbəbindən yerinə

yetirilməmişdir. Plandan əlavə 90 quyu əməliyyatı artıq keçirilmişdir. İl ərzində nəzərdə tutulmuş 5560 ton əlavə neft əvəzinə 37607 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

cədvəl XV.3

Tətbiq obyektı		Tədbirlərin sayı				Əlavə neft (ton)	
Plan	Fakt	Plan	Fakt			Plan	Fakt
			Tam	Qismən	Yerinə yetirilməmiş		
405	495	32	20	8	4	5560	37607

İl ərzində daha çox səmərə əldə olunan tədbirlər aşağıdakılardır:

- Tıxac təmizləyən qurğu 166 quyuda tətbiq olunmuş, 860 t əlavə neft əldə edilmişdir.
- Quyulardan mexaniki qarışıqların çıxarılması üçün boruarxası fəzaya yeni tərkibli maddələrin vurulması (sulfanol) "Neft Daşları" NQÇİ-də 21 quyuda tətbiq olunmuş, 2800 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- Polimer tərkibli (LAPROL) tamponaj materialı ilə quyudibi zonanın bərkidilməsi texnologiyası 34 quyuda tətbiq edilmiş, 2073,5 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- İstismar quyularında su təzahürünün elastik-bərk kütlə ilə tənzimlənməsi texnologiyası "Neft Daşları" NQÇİ-də 8 quyuda tətbiq olunmuş, 180 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- "ПАДУС-2" parafinkəsici qurğu "Neft Daşları" NQÇİ-də 9 quyuda tətbiq olunmuş, 7638 ton əlavə neft əldə edilmişdir, N.Nərimanov adına NQÇİ-də 20 quyuda tətbiq olunmuş, 21291 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- Müxtəlif çıxar məhsullardan (Fəal lil, melas, süd zərdabi, şampən zavodunun çıxar məhsulu və s.) istifadə etməklə laylara mikrobioloji təsir texnologiyası 4 quyuda tətbiq olunmuş, 251 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- Quyudibi zonanın keçiriciliyini artırmaq üçün yeni maye tərkibli (NSA-1) reagenti 11 quyuda tətbiq olunmuş, 128 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- Qazlaşmış tamponaj məhlulu ilə quyudibi ətrafın bərkidilməsi 7 quyuda tətbiq olunmuş, 199 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- A-4 reagenti ilə QDZ-nın işlənməsi 5 quyuda tətbiq olunmuş, 376 ton əlavə neft əldə edilmişdir.
- Laydan gələn qum təzahürünün qarşısının alınması məqsədilə bərkidici nanosistemin tətbiqi 16 quyuda tətbiq olunmuş, 1506 ton əlavə neft əldə edilmişdir.

Aşağıdakı 4 tədbir lazımı avadanlıq və reagentlərin alınmaması səbəbindən yerinə yetirilməmişdir:

- KD-1 duzçökmə reagentinin tətbiqi.
- MORE reagenti.
- Dəniz mədənlərində ləğv edilmiş quyularda kipləşdirici mexanizmlərin tətbiqi.
- Nanosistemin tətbiqi ilə lift borularında qum çökməsinin qarşısının alınması.

Sərgi və konfranslarda iştirak

Son illər SOCAR-ın müəssisələrində dünyanın müxtəlif ölkələrinin, məşhur neft şirkətlərinin innovasiyaları və yeni texnologiyalarının tətbiq edilməsi intensivləşmişdir. Bunun əsas səbəbi Azərbaycan neft sənayesinin sürətli inkişafı zəminində SOCAR-ın hər il mütəmadi olaraq Beynəlxalq konfransların keçirməsi və digər ölkələrin neft –qaza həsr olunmuş Beynəlxalq konfranslarda fəal iştirakı olmuşdur.

2015-ci ildə SOCAR Azərbaycanda və xarici ölkələrdə keçirilmiş bir sıra Beynəlxalq sərgi, forum və konfranslarda iştirak etmişdir, bunlardan:

- "İran Oil Show – 2015" 20-ci Beynəlxalq neft-qaz sərgisi, İran İslam Respublikası, Tehran şəhəri, 6-9 may
- 22-ci "Beynəlxalq Neft və Qaz Sərgi-konfransı", Bakı EXPO mərkəzi, 3-5 iyun;

- 22-ci “Neft, qaz, neft-kimya” Beynəlxalq forum-sərgisi, Rusiya Federasiyası, Tatarıstan Respublikası, Kazan şəhəri, 2-4 sentyabr;
- “Rusiya Arktikası və MDB ölkələri kontinental şelfinin neft və qaz ehtiyatlarının mənimsənilməsi” Beynəlxalq sərgi-konfransı, Rusiya Federasiyası, Sankt-Peterburq şəhəri, 15-18 sentyabr;
- “Təhsil və Karyera” Beynəlxalq Sərgisi, Bakı EXPO Mərkəzi, 09-11 oktyabr;
- “Petrovyetnam – 40 illik inteqrasiya və inkişaf” Beynəlxalq Sərgi-konfransı, Vyetnam Sosialist Respublikası, Xoşimin şəhəri, 21-23 oktyabr;
- “Neft Mühəndisləri Cəmiyyətinin (SPİ) 2-ci Beynəlxalq sərgi-konfransı, Bakı, “Alov Qülləsi” biznes mərkəzi, 4-6 noyabr;
- “Türkmənistanın nefti və qazı 2015” 20-ci Beynəlxalq sərgi-konfransı, 2015-ci ildə Türkmənistan Respublikası, Aşqabad şəhəri, 17-19 noyabr;
- “Xəzər: ətraf mühit üçün texnologiyalar” 6-cı Beynəlxalq Ətraf Mühit sərgisi, Bakı EXPO Mərkəzi, 18-20 noyabr.

Bundan əlavə SOCAR-ın “Neftqazəlimtədqıqatlayihə” institutu səyyar konfranslar və seminarlar da keçirmişdir, bunlardan:

cədvəl XV.4

1	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	“28 May NQÇİ	14.05.2015
2	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	Neft Daşları NQÇİ	15.05.2015
3	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	Abşeronneft NQÇİ	20.05.2015
4	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	Ə.C.Əmirov ad. NQÇİ	26.05.2015
5	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	H.Z.Tağiyev ad. NQÇİ	09.06.2015
6	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	Qaz Ambarlarının İstismarı	17.06.2015
7	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	Bibiheybətneft NQÇİ	19.06.2015
8	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	Siyəzəneft NQÇİ	23.06.2015
9	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” - İə	N.Nərimanov ad. NQÇİ	05.07.2015

2015-ci ildə “Neftqazəlimtədqıqatlayihə” İnstitutu “Azneft” İB-İlə birgə “Gənc mütəxəssislərin professionallığıın sürətli inkişafı Proqramı” çərçivəsində “Neft-qazçıxarma sahəsində innovasiyalar” mövzusunda 5 səyyar konfrans keçirmişdir.

cədvəl XV.5

1	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” İB və xarici şirkətlərlə	Neft Daşları NQÇİ	06.02.2015
2	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” İB və xarici şirkətlərlə	Nərimanov ad. NQÇİ	12.02.2015
3	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” İB və xarici şirkətlərlə	H.Z.Tağiyev ad. NQÇİ	14.02.2015
4	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” İB və xarici şirkətlərlə	Siyəzəneft NQÇİ	27.02.2015
5	Səyyar konfrans NQETLİ “Azneft” İB və xarici şirkətlərlə	Ə.C.Əmirov ad. NQÇİ	14.03.2015

Hesabat ilində NQETLİ tərəfindən SOCAR və xarici şirkətlərlə birgə seminarlar təşkil olunmuşdur:

1. Schlumberger şirkəti ilə birgə “Технологический день Шлюмберже SIS и ALS для НИПИ «Нефтегаз»” adlı seminar, 17 fevral 2015-ci il.
2. Oil and Gas ProServ LLC şirkəti ilə birgə seminar, 06-07.03.2015-ci il.
3. Schlumberger şirkəti ilə birgə “Технологический день Шлюмберже SIS и ALS для НИПИ «Нефтегаз»” adlı seminar, 17 mart 2015-ci il.
4. ROXAR şirkəti ilə birgə «Программный комплекс моделирования систем сбора и транспорта, а также интегрированного моделирования МЕТТЕ» adlı birgə seminar, 16-17 aprel 2015-ci il.
5. “Bahar Energy Operating Company” şirkətində “Neftqazəlimtədqıqatlayihə” İnstitutunun mütəxəssislərinin iştirakı ilə keçirilmiş seminar, 05 may 2015-ci il.
6. “SHIRVAN Oil JV” şirkətində “Neftqazəlimtədqıqatlayihə” İnstitutunun mütəxəssislərinin iştirakı ilə keçirilmiş seminar, 05 may 2015-ci il.

7. Kimyevi reagentlərin istehsalçısı olan HUNTSMAN şirkəti ilə birgə keçirilən seminar, 15 İyul 2015-ci il.
8. "SPE Annual Caspian Technical Conference & Exhibition" konfransı çərçivəsində keçirilən trening kursu, 26 Oktyabr 2015-ci il.

Neft və qaz hasilatı sahəsi üzrə institut daxili 12 seminar keçirilmişdir.

Institutun Beynəlxalq əlaqələri: institut əməkdaşları ABŞ-da «Global Science and Innovation» konfransında 1 məruzə ilə, Ukraynanın Kiyev şəhərində 1 məruzə ilə, Rusiyada 10 məruzə ilə, İranın Tehran şəhərində 2 məruzə ilə, Almaniyanın Visbaden şəhərində 1 məruzə ilə, Bosniya-Herseqovinanın Sarayevo şəhərində "1st International Turkish World Conference on Chemical Sciences and Technologies" 2 məruzə ilə, Özbəkistanda 1 məruzə ilə iştirak etmişlər. Ümumilikdə xarici ölkələrdə keçirilən Beynəlxalq konfranslarda 18 məruzə ilə iştirak edilmiş və xarici mətbuatda 34 məqalə çap olunmuşdur.

Ukraynanın İvanovo-Frankovski şəhərində 2015-ci ilin sentyabrında Nafta və Qaz İnstitutu ilə əməkdaşlıq memorandumu imzalanmışdır.

A.R.Biruni adına Daşkənd Dövlət texniki Universiteti əməkdaşlıq haqqında məktubla müraciət etmiş, hal-hazırda memorandum imzalamaq üçün işlər gedir.

XVI. KADRLARLA İŞ, TƏLİM VƏ İNKİŞAF

01.01.2016-cı il tarixə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin Baş ofisi üzrə işçilərin faktiki sayı 493 nəfər olmuşdur. Hesabat ili ərzində SOCAR-ın Baş ofisinə 30 nəfər işə qəbul edilmişdir ki, onlardan 21 nəfəri SOCAR-ın müəssisələrində işləyən işçilər, 9 nəfəri kənardan işə qəbul olunanlardır. İşə qəbul olunanlardan 2 nəfəri SOCAR-ın Xarici Təqaüd Programının məzunlarıdır. İşə qəbul edilənlərdən 2 nəfərə ilk iş yeri olduğuna görə əmək kitabçası açılmışdır. Həmin müddət ərzində 29 nəfər işdən azad olunmuşdur.

01.01.2016-cı il tarixə Baş ofisdə işləyənlərdən 173 nəfəri rəhbər işçi, 313 nəfər mütəxəssis, 5 nəfər texniki icraçı və 2 nəfər fəhlədir. O cümlədən 144 nəfəri qadın, 13 nəfəri təqaüdcü, 94 nəfəri isə yaşı 29-a qədər olan gənclərdir. Baş ofisdə işləyən işçilərin orta yaş həddi 41.5-dir. Əməkdaşlardan 476 nəfəri ali təhsillidir, onlardan 3 nəfəri elmlər doktoru, 36 nəfəri isə fəlsəfə doktorudur (elmlər namizədi).

2015-ci ildə vəzifəyə təyin olunma ilə əlaqədar SOCAR-ın prezidenti və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsi tərəfindən 63 əmək müqaviləsi bağlanmış, 99 nəfərin əmək müqaviləsinə müvafiq dəyişikliklər edilmişdir. Həmin müddət ərzində 73 nəfərlə bağlanmış əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir. Onlardan 66 nəfər işçinin təşəbbüsü, 4 nəfər ştatların ixtisar edilməsi, 2 nəfər əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi və 1 nəfər vəfat etməsi ilə əlaqədar işdən azad edilmişdir.

Ümumilikdə 2015-ci il ərzində Baş ofis və nomenklatur ilə bağlı şəxsi heyət üzrə (kadr təyinatı, başqa işə keçirilmə, işdən azad, əmək müqavilələrinə dəyişiklik, vəzifə səlahiyyətlərinin həvalə edilməsi məsələləri) SOCAR-ın 2 əmri və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsinin 233 qərarı hazırlanaraq rəsmiləşdirilmişdir.

SOCAR-ın 03.06.2010-cu il tarixli 72 nömrəli əmrinə və müvafiq standartlarına uyğun olaraq Baş ofisin müvafiq struktur bölmələri ilə razılaşdırılan vəzifələrə 143 nəfərin təyin olunmasına icazə verilmiş, 6 nəfər təqdim olunan işçinin vəzifəyə təyin olunması isə məqsədəuyğun sayılmamışdır.

SOCAR-ın Baş ofisinin işçilərinin və nomenklatura daxil olan rəhbər işçilərin əmək kitabçaları Baş ofisin İRD-nin Personalın uçotu şöbəsində saxlanılır, onlara lazımi qeydlər edilir və müvafiq qaydada uçotu aparılır.

SOCAR-ın Baş ofisinin işçiləri və müəssisə rəhbərlərinə şirkətdə işləmələri barədə müvafiq yerlərə təqdim edilmək üçün 757 arayış hazırlanıb verilmişdir.

2015-ci ildə SOCAR üzrə işçilərin sayı 2610 nəfər azalaraq 01.01.2016-cı il tarixə 52104 nəfər olmuşdur. İşçilərin sayının azalması Neft və qaz emalı zavodlarında, "Azəriqaz" İB və "Neftqaztikinti" trestində struktur islahatlarının aparılması və müəssisələrdə işçilərinin sayının optimallaşdırılması ilə əlaqədardır.

cədvəl XVI.1
nəfər

Müəssisələrin adı	01.01.2015	01.01.2016	İşçilərin illik orta siyahı sayı
SOCAR-ın Baş ofisi	492	493	489
"Azneft" İB	11418	11100	11211
"Azəriqaz" İB	9252	8660	8666
"Azərikimya" İB	2938	2509	2493
Geofizika və Geologiya İdarəsi	1061	1047	1093
Neft Kəmərləri İdarəsi	723	676	679
Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	327	312	319
Sərmayələr İdarəsi	61	63	59
"Azərneftyağ" Neft Emalı Zavodu	2020	7	0
H.Əliyev adına Neft Emalı Zavodu	2172	3641	3775
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	119	114	114
Qaz Emalı Zavodu	608	540	567
Sosial İnkişaf İdarəsi	300	268	274
Təhlükəsizlik İdarəsi	1652	1602	1572

Ekologiya İdarəsi	393	385	377
Qaz İxrac İdarəsi	2633	2640	2616
İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	999	1006	995
“ Neftqaztikinti” Trestı	4113	3881	3987
“Kompleks Qazma İşləri” Trestı	2656	2614	2637
“Neftqazəlimtədqıqatlayıhə” İnstıtutu	1068	1060	1011
“Azərbaycan Neft Təsərrüfatı” jurnalının redaksiyası	21	21	20
“Əmək şəraiti normalarının işlənməsi” idarəsi	105	99	97
Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	292	288	290
Karbamid zavodu	24	28	27
Bakı Ali Neft Məktəbi	75	89	79
Neft-qaz emalı və neft-kimya kompleksi	75	71	72
Dalğıc və Qəza-xilasetmə İşləri İdarəsi	562	558	555
Fontana qarşı Dağmədən Xilasetmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi	143	139	141
Nəqliyyat İdarəsi	8330	8162	8261
SOCAR-ın beynəlxalq layihələri üzrə şirkətlər	82	31	0
CƏMI:	54714	52104	52421

2015-ci ildə SOCAR-ın müəssisələrinə 11892 nəfər işə qəbul olunmuşdur. O cümlədən:

- 10102 nəfər şirkətdaxili yerdəyişmə ilə əlaqədar;
- 1790 nəfər kənardan.

2015-ci ildə 14502 nəfər işçi işdən azad edilmişdir. O cümlədən:

- 7826 nəfər işçinin təşəbbüsü ilə (müəssisələr üzrə daxili yerdəyişmələr daxil olmaqla);
- 1135 nəfər ixtisarla bağlı sərbəstləşən işçilər;
- 67 nəfər üzrsüz səbəbdən işə gəlməmə (proqul) və başqa əmək pozuntularına görə;
- 631 nəfər əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi ilə əlaqədar;
- 2 nəfər hərbi xidmətə çağırışla;
- 179 nəfər vəfat etdiyinə görə;
- 106 nəfər səhhəti ilə əlaqədar (əlilliyə görə);
- 4556 nəfər digər səbəblərə görə.

2015-ci ildə 14502 nəfər işdən azad olunanlardan 10102 nəfərin işdən azad olunması SOCAR-da struktur dəyişikliyi nəticəsində müəssisələrarası yerdəyişmə səbəbindən olduğunu nəzərə alaraq hesabat ilində əmək müqavilələrinə xitam verilənlərin sayı 4400 nəfər təşkil edir. Bu saydan 1135 nəfərin iş yerlərinin sərbəstləşdirilməsi, 179 nəfərin vəfat etməsi, 2 nəfərin hərbi xidmətə getməsi, 631 nəfərin əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsi ilə əlaqədar, 106 nəfər əlilliyə görə (səhhəti ilə əlaqədar) işdən azad olunan işçilərin sayı çıxdıqda kadr axımı səbəbindən hesabat ilində SOCAR üzrə 1447 nəfər işçinin əmək müqaviləsinə xitam verilmişdir. Aldığımız rəqəmə əmək pozuntularına görə işdən azad olunan işçiləri əlavə etdikdən sonra 2015-ci ildə kadr axınına görə işdən azad olunanların sayı 1514 nəfər olmuşdur. Beləliklə, 2015-ci ildə SOCAR üzrə kadr axını 2,9 faiz təşkil etmişdir.

01.01.2016-cı il tarixə 29 yaşa qədər gənclərin sayı 6242 nəfər olmaqla işçilərin ümumi sayının 11.98%-ni təşkil etmişdir. Onların 4,0%-i rəhbər işçi və mütəxəssis, 21,9% - ali təhsilli, 10,4%-i qadındır. Daha çox gənclər Neft-qaz və neft-kimya kompleksində (40.85%), Karbamid zavodunda (32.14%), Bakı Ali Neft Məktəbində (30,33 %), Sərmayələr İdarəsində (30,2%), SOCAR-ın Baş ofisində (19,07%) işləyir.

Eyni zamanda qeyd etmək lazımdır ki, 01.01.2016-cı il tarixə təqaüdcülərin sayı 3976 nəfər olmuş, bu da ümumi işçilərin sayının 7,63%-ni təşkil edir. Onlardan 3116 nəfəri güzəştli şərtlərlə, 186 nəfəri yaşa görə və 674 nəfər əlilliyə görə təqaüdə çıxanlardır.

2015-ci ildə SOCAR üzrə ixtisarla bağlı 1135 nəfər işçi işdən azad olunmuşdur, onlardan 1065 nəfər 5 aylıq orta əmək haqqı məbləğində müavinət almışdır. Hesabat

ilində 659 nəfər pensiya yaşına çatması ilə əlaqədar işdən azad olunan işçilərdən 483 nəfəri 5 aylıq orta əmək haqqı məbləğində müavinət almışdır.

01.01.2016-cı il tarixə SOCAR üzrə ali təhsilli işçilərin sayı 16734 nəfər olmuş və ümumi işçilərinin 32,11%-ni təşkil etmişdir.

Təhlil göstərir ki, 01.01.2016-cı il tarixə SOCAR üzrə işçilərin orta yaş həddi 44.43 yaş təşkil edir.

SOCAR üzrə işləyən işçilərin neft sənayesində iş stajı aşağıdakı kimidir:

- 20 ilə qədər - 36119 nəfər;
- 20 ildən yuxarı - 15985 nəfər.

01.01.2015-ci il tarixə SOCAR üzrə 265 nəfərin elmi dərəcəsi vardır. Onlardan 31 nəfəri elmlər doktoru, 232 nəfəri isə fəlsəfə doktorudur (elmlər namizədi). 01.01. 2016-cı il tarixinə SOCAR-ın müəssisələri üzrə elmi dərəcəsi olan işçilərin sayı aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

cədvəl XVI.2

Müəssisələr	Elmlər doktoru		Fəlsəfə doktoru (elmlər namizədi)	
	kişi	qadın	kişi	qadın
SOCAR-ın Baş ofisi	3	-	28	8
"Azneft" İB	-	-	18	2
"Azəriqaz" İB	3	-	3	1
"Azərikimya" İB	-	-	5	-
Geofizika və Geologiya İdarəsi	2	-	6	2
Neft Kəmərləri İdarəsi	-	-	3	1
Marketinq və İqtisadi Əməliyyatlar İdarəsi	-	-	4	1
Sermayələr İdarəsi	-	-	2	1
"Azərneftyağ" Neft Emalı Zavodu	-	-	-	-
H.Əliyev adına Neft Emalı Zavodu	2	-	15	-
H.Əliyev adına Bakı Dərin Özüllər Zavodu	-	-	-	-
Qaz Emalı Zavodu	-	-	1	1
Sosial İnkişaf İdarəsi	-	-	3	1
Təhlükəsizlik İdarəsi	-	-	-	-
Ekologiya İdarəsi	1	-	12	1
Qaz İxrac İdarəsi	-	-	1	1
İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi	-	-	3	2
" Neftqaztikinti" Trest	-	-	1	1
"Kompleks Qazma İşləri" Trest	1	-	1	-
"Neftqazəlimtədqiqatlayihə" İnstitutu	10	1	58	25
"Əmək şəraiti normalarının işlənməsi" İdarəsi	-	-	-	-
"Azərbaycan Neft Təsərrüfatı" jurnalının redaksiyası	1	-	1	-
Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsi	2	-	2	-
Karbamid zavodu	-	-	-	1
Bakı Ali Neft Məktəbi	4	1	4	8
Neft-qaz və neft-kimya kompleksi			1	
Dalğıcı və Qəza-xilasətmə İşləri İdarəsi	-	-	-	-
Fontana qarşı Dağmədən Xilasətmə Hərbiləşdirilmiş Hissəsi	-	-	-	-
Nəqliyyat İdarəsi	-	-	3	-
SOCAR-ın Beynəlxalq layihələri üzrə şirkətlər	-	-	5	-
Cəmi:	29	2	175	57

SOCAR üzrə 01.01.2016-cı il tarixə 8941 nəfər qadın işləyir ki, bu da ümumi işçilərin sayının 17.16%-ni təşkil edir. İşləyən qadınlardan 524 nəfəri rəhbər işçi, 3486 nəfəri mütəxəssis, 4633 nəfəri fəhlə və 298 nəfəri texniki icraçısıdır. Onlardan 647 nəfərin yaşı 29-a qədərdir, 3115 nəfəri və yaxud 34.83 faizi ali təhsillidir. Qadınlardan 879 nəfəri təqaüddür, o cümlədən 42 nəfəri yaşa görə, 733 nəfər güzəştli şərtlərlə və 104 nəfər əlilliyə görə təqaüdə çıxanlardır. Daha çox qadın "Neftqazəlimtədqiqatlayihə" İnstitutunda (62,1%), "Əmək şəraiti normalarının işlənməsi İdarəsində (53,5%), "Azərikimya" İB-də (39,3%), İnformasiya Texnologiyaları və Rabitə İdarəsində (36,2%), neft emalı

zavodlarında (35%) işləyir. SOCAR üzrə elmi dərəcəsi olan işçilərdən 59 nəfəri qadındır. Onlardan 2 nəfəri elmlər doktoru, 57 nəfəri isə fəlsəfə doktorudur (elmlər namizədidir). İşləyən qadınların 343 nəfəri qaçqın və məcburi köçkün, 6 qadın istehsalat əlilidir.

01.01.2016-cı il tarixə SOCAR-ın ümumi işçilərinin sayından 94 nəfəri şəhid ailəsi üzvü, 2465 nəfəri Qarabağ müharibəsi iştirakçısı, 1899 nəfəri məcburi köçkün və qaçqındır. Qeyd etmək lazımdır ki, SOCAR-ın müəssisələrində 706 nəfər əlil işləyir. Onlardan 144 nəfəri Qarabağ, 3 nəfəri Əfqanıstan, 41 nəfəri Çernobil, 72 nəfəri istehsalat əlili və 446 nəfər səhhəti ilə əlaqədar olan əlillərdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 14.01.2015-ci il tarixli 990 nömrəli Sərəncamı ilə SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti X. Yusifzadə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fəxri Diplomu ilə təltif edilmişdir.

“Neftçilər günü” peşə bayramı ərəfəsində “Azərbaycan Respublikasının neft sənayesi işçilərinin təltif edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19.09.2015-ci il tarixli 1415 nömrəli Sərəncamı ilə neft sənayesinin inkişafında xidmətlərinə görə 2 nəfər “Şöhrət” ordeni və 39 nəfər “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilmişdir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19.09.2015-ci il tarixli 1414 nömrəli Sərəncamı ilə 5 nəfərə “Əməkdar mühəndis” və 1 nəfərə “Əməkdar hüquqşünas” fəxri adı, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 19 sentyabr 2015-ci il tarixli 1416 nömrəli Sərəncamı ilə neft sənayesində səmərəli fəaliyyətinə görə 3 nəfər qocaman neftçiyə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü verilmişdir. Azərbaycanda kimya sənayesinin yaradılmasının 70 illiyi ilə əlaqədar səmərəli fəaliyyətinə görə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26.10.2015-ci il tarixli 1471 nömrəli Sərəncamı ilə 2 nəfər “Şöhrət” ordeni, 7 nəfər “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilmiş və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 26.10.2015-ci il tarixli 1472 nömrəli Sərəncamı ilə bir nəfər qocaman kimyaçıya Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdü verilmişdir. Həmçinin Azərbaycan elminin inkişafında və yüksək ixtisaslı kadrların hazırlanmasında xidmətlərinə görə Bakı Ali Neft Məktəbinin prorektoruna “Əməkdar elm xadimi” fəxri adı verilmişdir. “İnşaatçılar günü” peşə bayramı münasibəti ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 09.04.2015-ci il tarixli 1166 nömrəli Sərəncamı ilə 1 nəfər “Əməkdar mühəndis” fəxri adı və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 09.04.2015-ci il tarixli 1167 nömrəli Sərəncamı ilə 3 nəfər “Tərəqqi” medalı ilə təltif edilmişdir.

Dövlət təltifləri ilə əlaqədar İRD tərəfindən tələb olunan sənədləşmə işi aparılmış, təltif olunanlara orden, medal, döş nişanları və müvafiq vəsiqələr SOCAR-ın prezidenti tərəfindən təntənəli surətdə təqdim edilmiş və müvafiq protokollar, şəxsi işlər və təltif olunanların Qeyd vərəqələri Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasına təqdim olunmaq üçün hazırlanmışdır.

2015-ci ildə SOCAR üzrə 42 əmr verilərək neft sənayesinin inkişafında xüsusi xidmətlərinə görə 195 nəfər işçi Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin Fəxri fərmanı ilə təltif edilmişdir. Onlardan:

- “Neftçilər günü” peşə bayramı münasibəti ilə - 117 nəfər
- Kimya sənayesinin yaradılmasının 70 illiyi ilə əlaqədar - 19 nəfər
- Müxtəlif şəxslər (xüsusi xidmətlərinə görə) - 59 nəfər

2015-ci ildə əmək və icra intizamına ciddi əməl edilməsi məqsədi ilə SOCAR-ın Baş ofisi və bütün struktur bölmələrində tələbkarlığın artırılması istiqamətində müvafiq işlərin görülməsi davam etdirilmişdir. 2014-cü il ilə müqayisədə 2015-ci ilin yekunlarına görə nizam-intizamın vəziyyəti haqqında göstəricilər SOCAR-ın müəssisələri üzrə aşağıdakı cədvəldə əks olunmuşdur:

cədvəl XVI.3

	Göstəricilər	2014	2015
1	Əmək intizamı pozuntularının sayı (hadisə)	3028	3185
2	Əmək intizamını pozanlar, nəfər	5167	4869
3	Üzrlü səbəb olmadan işə çıxmayanlar	214	154
4	İstehsalat intizamını pozanlar	1078	854

5	İcazəsiz işdən gedənlər	226	185
6	Müəssisə üzrə verilmiş əmr qərar, və digər normativ-hüquqi sənədlərin tələblərini yerinə yetirməyənlər	1992	2267
7	İşə gecikənlər	151	131
8	Sərxoş halda işə gələnlər	38	20
9	Əməyin mühafizəsi qaydalarını pozanlar	796	544
10	Tənbeh olunan işçilərin sayı	5115	4818
11	İşdən azad olunmuş işçilər	81	67

“Əmək veterani” adının verilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 22.09.1995-ci il tarixli 216 nömrəli, 24.09.1999-cu il tarixli 150 nömrəli qərarlarına uyğun olaraq aparılır. Müəssisələrdən “Əmək veterani” adının verilməsi ilə əlaqədar şöbəyə daxil olan bütün sənədlər bir daha yoxlanılır və SOCAR-ın müvafiq əmrləri ilə rəsmiləşdirilir. 2015-ci ildə “Əmək veterani” adının verilməsi, vəsiqənin dəyişdirilməsi məqsədi ilə SOCAR üzrə 67 əmr hazırlanaraq 234 işçiyə “Əmək veterani” adı verilmiş, 4 nəfərin vəsiqəsi dəyişdirilərək yenisi ilə əvəz edilmişdir. Ümumilikdə ötən il SOCAR üzrə 238 ədəd “Əmək veterani” vəsiqəsi doldurulmuş və müraciət edən şəxslərə təqdim edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin “Azərbaycan Respublikasında attestasiyanın keçirilməsi qaydalarının təsdiq edilməsi barədə” 23.05.2001-ci il tarixli 97 sayılı qərarına uyğun olaraq, 2015-ci ildə “Azneft” İB, “Azərikimya” İB, Geofizika və Geologiya İdarəsi, H.Əliyev adına BDÖZ, Təlim tədris və sertifikatlaşdırma İdarəsi və digər təşkilatlarda işçilərin attestasiyası keçirilmişdir.

Keçən il SOCAR-ın idarə və müəssisələri üzrə attestasiyadan keçməsi nəzərdə tutulan 743 nəfər rəhbər, 889 nəfər mütəxəssis və 11 nəfər texniki icraçı attestasiyadan keçmişdir. Attestasiyadan keçənlərdən 1432 nəfər tutduğu vəzifəyə uyğun olmuş, 5 nəfər isə uyğun olmamışdır. Attestasiya nəticəsində 27 nəfərin dərəcəsi artırılmış, 4 nəfər aşağı vəzifəyə keçirilmiş, 1 nəfər isə işdən azad olunmuşdur.

2015-ci ildə şöbə tərəfindən SOCAR-ın Baş ofisi və nomenklatura daxil olan işçilərinin məzuniyyətlərindən istifadə edilməsi ilə əlaqədar 96 müvafiq əmr və Kadrların İdarə Edilməsi Komitəsinin 1427 qərarı hazırlanmış və rəhbərlik tərəfindən imzalanmışdır.

2015-ci ildə SOCAR-ın Baş ofisi və nomenklatura daxil olan işçiləri 1308 dəfə əmək məzuniyyətinə çıxmışdır. 24 nəfər təhsil, 15 nəfər (6 nəfər hamiləliyin 22-ci həftəsindən) isə sosial məzuniyyətdə olmuşdur, 157 işçisinə isə istifadə edilməmiş əmək məzuniyyətinin əvəzinə 4488 təqvim günü kompensasiya ödənilmişdir. Hesabat dövrü ərzində 16 nəfər müxtəlif səbəblərə görə ödənişsiz məzuniyyətdə olmuşlar.

01.01.2016-cı il tarixə ümumilikdə SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları üzrə istifadə edilməmiş əmək məzuniyyətləri günlərinin sayı 41789, SOCAR-ın Baş ofisi üzrə 9175 təqvim günü olmuşdur.

2015-ci ildə SOCAR-ın müəssisələri üzrə əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirilməsi ilə əlaqədar 21040 nəfər işçi 350196 gün işə çıxmamışdır. 2014-cü ildə bu rəqəmlər müvafiq olaraq 21313 və 357276 olmuşdur. SOCAR-ın Baş ofisi üzrə 259 nəfər xəstəlik vəərəqəsi təqdim etmiş və bu səbəbdən onlar 1901 gün işə çıxmamışdır. Qeyd etmək lazımdır ki, 2014-cü ildə bu rəqəmlər müvafiq olaraq 313 nəfər 3090 adam-gün olmuşdur.

2015-ci il ərzində SOCAR-ın www.socar.az veb-saytının “karyera” bölməsinin “işə qəbul” bölümündə “vakansiyalar” hissəsində (<http://careers.socar.az>) 340 adda vakansiya üzrə 959 vakant yer elan olunmuş və bu vakansiyalar üzrə elektron qaydada müraciət etmiş 17722 vətəndaşın təqdim etdiyi məlumatların vakansiyaların tələblərinə uyğunluğu yoxlanılmış və 8085 nəfər növbəti mərhələyə buraxılmışdır.

Test imtahanında 6101 nəfər iştirak etmiş, imtahandan uğurla keçən namizədlərdən 226 nəfər peşə sınaq imtahanlarında (fəhlə peşələri üzrə praktiki bacarıqların yoxlanılması) iştirak etmiş, 1722 nəfər isə müsahibə mərhələsində iştirak etmişdir ki, onlardan ümumilikdə 865 (67 nəfəri peşə sınaq imtahanından, 798 nəfəri müsahibədən) nəfəri müsabiqədən müvəffəqiyyətlə keçmişdir. Müsabiqədən müvəffəqiyyətlə keçmiş namizədlərdən 604 nəfəri

işlə təmin edilmək üçün SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına göndərilmiş, 253 nəfəri isə SOCAR-ın Kadr ehtiyatı bazasına (KEB) daxil edilmişdir. Hesabat dövrü ərzində SOCAR-ın Kadr ehtiyatı bazasından 6 nəfər SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarına işə qəbul üçün göndərilmişdir.

SOCAR-ın rəhbərliyinin təqdimatı əsasında 69 nəfər, SOCAR-ın daxili (7) və xarici (19) təqaüd proqramlarının məzunlarından 26 nəfər işə qəbul edilmişdir.

Hesabat dövrü ərzində Proqrama qoşulmuş sərbəstləşən işçilərdən 155 nəfəri işlə təmin edilmiş, Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Təlim mərkəzlərini 2014-cü ildə bitirən məzunlardan 328 nəfəri işlə təmin edilmiş, 57 nəfəri isə işə qəbul edilmək üçün müəssisələrə göndərilmiş və müəssisələrin Kadr ehtiyat bazasına daxil edilmişdir, 2015-ci ildə bitirən məzunlardan isə 87 nəfəri işlə təmin edilmiş, 97 nəfəri isə işə qəbul edilmək üçün müəssisələrə göndərilmiş və müəssisələrin Kadr ehtiyat bazasına daxil edilmişdir.

2015-ci il ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatlarında ümumilikdə keçirilmiş 71 ədəd Tarif-İxtisas (kvalifikasiya) Komissiyalarının iclaslarında İRD-nin nümayəndəsinin iştirakı ilə 1487 nəfər işçinin ƏÖD-nin dəyişdirilməsi məsələsinə baxılmış, onlardan 1114 nəfərinin (75 %) iddiası təmin olunmuşdur.

Eyni zamanda, SOCAR-ın birbaşa tabeliyində olan struktur bölmələrində həyata keçirilən 15338 başqa işə keçirmə əməliyyatının qanunvericiliyin (VTİSK) və SOCAR-ın daxili normativ sənədlərinin tələblərinə uyğunluğu yoxlanılmışdır.

Həmçinin, işləyən işçilər üçün keçirilən sorğu ilə yanaşı, tərəfimizdən həmin struktur bölmələrdə işləmiş və öz təşəbbüsü ilə işdən çıxmış işçilər arasında da sorğu keçirilmişdir. Sorğu 181 nəfər arasında telefon vasitəsilə keçirilmişdir. Sorğularda iştirak edənlərin cavablarına istinad edərək SPSS (Sosial Elmlər üçün Statistik Paket) proqramı vasitəsilə müvafiq statistik məlumatlar hazırlanmış və cavablar müqayisəli şəkildə təhlil edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti 2007-ci ildən etibarən Fransanın TOTAL şirkəti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində azərbaycanlı gənclər üçün Fransanın ən nüfuzlu universitetlərində təhsil almaq imkanını yaradır. SOCAR ilə TOTAL-in birgə əməkdaşlığı çərçivəsində təşkil edilən "Fransada təhsil" layihəsinə bu il də start verildi. Əvvəlki illərdən fərqli olaraq bu il yalnız mühəndislik ixtisaslarına üstünlük verilməsi məqsəduyğun hesab edildi. 2015-2016-cı tədris ili üçün Fransanın ali təhsil müəssisələrində təhsil almaq məqsədi ilə SOCAR-ın təklif etdiyi namizədlərdən TOTAL şirkəti tərəfindən aparılan testlər və müsahibələr nəticəsində 3 nəfər seçilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti hər il olduğu kimi, 2015-2016-cı tədris illərində də gənc mütəxəssislərin hazırlanması istiqamətində bir sıra addımlar atmışdır. Bu addımların davamı kimi 2015-ci ilin may ayında SOCAR-da Xarici Təqaüd Proqramına sənəd qəbulu elan edilmiş, nəticə etibarilə 45 nəfərin sənədlərinə baxılmış, göstəriciləri tələb olunan şərtlərə cavab verən 30 tələbənin namizədliyi qəbul edildikdən sonra tələbələr üçün İnsan Resursları Departamentində test imtahanları təşkil edilmişdir. Testin nəticələri əsasında rəy tərtib edilərək Xaricdə Mütəxəssislərin Hazırlanması üzrə Komissiyaya (bundan sonra Komissiya) təqdim edilmişdir.

İlk komissiya iclasında 1 tələbə, ikinci və üçüncü komissiya iclaslarında 6 tələbə, son iki iclaslarda isə daha 19 tələbə - cəmi 26 tələbə SOCAR təqaüdcüsü seçilmişdir. Müsbət rəy alan tələbələrdən 2 tələbə sonradan Təqaüd Proqramı vasitəsilə təhsil almaqdan imtina etmişdir. Eyni zamanda təhsilini bitirmiş 18 məzunun ixtisasları üzrə işlə təmin olunmalarına dair qərar qəbul edilmişdir. 2015-ci il ərzində Təqaüd proqramına müraciət etmiş tələbələrin sayı aşağıdakı cədvəldə göstərilmişdir:

cədvəl XVI.4

Xarici Təqaüd Proqramı	
Müraciət edənlər	45
Namizədliyi qəbul olunanlar	30
Müsbət rəy alanlar	24

2006-2015-ci illər ərzində SOCAR-ın Təqaüd Proqramına qoşulan tələbələrin say tərkibi aşağıdakı kimidir:

cədvəl XVI.5

Ölkə	Tələbə	Təhsilini müvəffəqiyyətlə başa vurmuşdur	Cəmi
ABŞ	4	17	21
Almaniya	1	26	27
Avstriya	0	1	1
Böyük Britaniya	26	131	157
Fransa	7	29	36
Hollandiya	0	3	3
İsveç	0	1	1
Kanada	2	2	4
Malta	0	1	1
Norveç	0	3	3
Rusiya	0	1	1
Ukrayna	2	0	2
İsveçrə	1	0	1
İtaliya	1	0	1
Türkiyə	1	8	9
Cəmi	45	223	268

O cümlədən, 2015-ci il üzrə

cədvəl XVI.6

Ölkə	Tələbə	Təhsilini müvəffəqiyyətlə başa vurmuşdur	Cəmi
Böyük Britaniya	17	10	27
Fransa	3	3	6
Almaniya	0	3	3
ABŞ	1	1	2
Kanada	1	0	1
İsveçrə	1	0	1
İtaliya	1	0	1
Türkiyə	0	2	2
Cəmi	24	19	43

Bundan əlavə, SOCAR-ın Təqaüd Proqramı çərçivəsində, eləcə də Dövlət proqramı ilə xarici ölkələrdə təhsil alan tələbələr oxuduqları ali təhsil müəssisələrində Azərbaycana həsr olunmuş müxtəlif tədbirlər keçirərək ölkəmiz haqqında həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işinə töhfələr verir, vətənimizin fəal təbliğatçıları kimi fəaliyyət göstərirlər.

2015-ci il ərzində təqaüdcülər təbliğat xarakterli müxtəlif tədbirlər keçirmişlər: Fevralın 26-sı Xocalı faciəsi ilə əlaqədar Aberdin Universitetində, Edinburq Universitetində, Southampton Universitetində Xocalıya həsr edilmiş tədbir keçirilmiş, ictimaiyyətin diqqətini bu istiqamətə yönəldilmişdir.

SOCAR-ın gənclərə təklif etdiyi proqramlar və yeni layihələr haqqında tələbələri məlumatlandırmaq məqsədilə ali təhsil müəssisələrində təqdimatlar keçirilmiş, Azərbaycan Texniki Universitetində, Qafqaz Universitetində, Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasında, Azərbaycan İqtisad Universitetində tələbələrlə görüşlər keçirilmişdir. Görüşlərdə SOCAR-ın Təqaüd proqramları barədə təqdimat keçirilmiş, proqramlar haqqında tələbələrə ətraflı məlumat verilmişdir.

SOCAR istedadlı gənc neftçi mütəxəssislərin yetişdirilməsi, tələbələrin neft-qaz sənayesi sahəsində müasir elmi və təcrübi biliklərə yiyələnməyə həvəsləndirilməsi məqsədilə 2004-2005-ci tədris ilindən etibarən Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının (ADNA) seçilmiş fakültələrinin (Geoloji kəşfiyyat, Qaz-neft-mədən, Kimya-texnologiya, Neft-mexanika, Energetika, İstehsalat proseslərinin avtomatlaşdırılması, İqtisadiyyat, Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər və menecment və s.) bakalavr pillələri üzrə yüksək tədris göstəricilərinə malik olan hər kurs üzrə 40 nəfər tələbəsinə aylıq təqaüd təyin etmişdir. SOCAR bu tələbələri diqqət mərkəzində saxlayır, istehsalat təcrübəsinin SOCAR-ın aparıcı müəssisələrində keçməsi, kurs və layihə işlərinin mövzularının müəyyən olunması, bu işlərin SOCAR-ın faktiki məlumatları əsasında tərtib edilməsində onlara köməklik göstərir.

Daxili Təqaüd Proqramının qalıbları şərtlərə cavab verdikləri təqdirdə SOCAR-da işlə də təmin olunurlar. SOCAR-ın Daxili Təqaüd Proqramı çərçivəsində 2015-ci ildə 8 nəfər təqaüdcü SOCAR-da işlə təmin olunmuşdur.

02.02.2015-ci il tarixindən 27.02.2015-ci il tarixinədək 2014-2015-ci tədris ili üzrə Daxili Təqaüd Proqramına www.socar.az/tehsil veb-səhifəsindən elektron şəkildə sənəd qəbulu həyata keçirilmişdir. Proqrama qoşulmaq üçün 27 ali təhsil müəssisəsindən 2628 nəfər tələbə müraciət etmiş, 2181 nəfər tələbə proqramın tələb və şərtlərinə uyğun gəldiyi üçün TQDK-nın həyata keçirdiyi test imtahanına buraxılmış və onlardan 1726 nəfəri imtahanda iştirak etmişdir. Komissiya üzvlərinin müəyyən etdikləri müvafiq keçid balını toplayan 256 nəfər tələbə növbəti mərhələyə, yəni müsahibəyə dəvət almışlar. 04.05.2015-18.05.2015-ci il tarixlərində keçirilən müsahibələrin nəticələrinə əsasən 134 nəfər tələbə SOCAR-ın təqaüdcüsü seçilmişdir.

SOCAR 2010-cu ildən etibarən "Ödənişli Yay Təcrübəsi" proqramını həyata keçirir. Hər il SOCAR Azərbaycan Respublikasının və xarici ölkələrin müxtəlif ali məktəblərində neft-qaz, neft-qaz qurğuları, qazma, geofizika, geologiya, proseslərin avtomatlaşdırılması, kompüter, inşaat, boru kəmərləri, ekologiya, neft-kimya və kimya mühəndisliyi, energetika, iqtisadiyyat və proqramçı ixtisasları üzrə təhsil alan, Azərbaycan vətəndaşı olan tələbələrə yay tətili müddətində istehsalat təcrübəsi keçmək üçün "Ödənişli Yay Təcrübəsi" proqramını reallaşdırır. Proqram tələbələrin neft sənayesinin müxtəlif sahələrində təcrübi biliklərinin artırılması, onların real iş şəraiti ilə yaxından tanış olması, nəzəri biliklərinin təcrübədə yoxlanılması, həmçinin iş keyfiyyətləri barədə SOCAR-da daha dolğun informasiyanın toplanması məqsədi ilə həyata keçirilir. Proqramda təhsil aldığı ali məktəbdən asılı olmayaraq, qeyd olunan ixtisaslar üzrə bakalavrın əsasən 2, 3, 4-cü kurslarını və magistraturanın 1 və 2-ci kurslarını bitirən tələbələr iştirak edə bilirlər. Qeyd edək ki, Yay təcrübəsi tələbənin istəyindən asılı olaraq, 1 və ya 2 ay müddətində davam edir. Proqramın şərtlərinə görə tələbələrlə həmin müddətə müvəqqəti əmək müqaviləsi bağlanır və onlar mütəxəssis vəzifəsinə işə qəbul olunurlar. Təcrübəçilər işlədiyi vaxta və vəzifəyə müvafiq olaraq əmək haqqı alırlar. Eyni zamanda SOCAR işçiləri üçün mövcud olan bütün güzəştlər təcrübəçilərə də şamil edilir.

2015-ci ildə “Ödənişli Yay Təcrübəsi” Proqramı üzrə elan olunmuş müsabiqəyə ölkə daxilində və xaricdə 80 ali məktəbdə təhsil alan 1023 nəfər tələbə müraciət etmişdir. 199 nəfər tələbə yay təcrübəsinə qəbul edilmişdir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, təcrübəyə qəbul edilmiş tələbələrədən 84 nəfəri SOCAR-ın Daxili Təqaüd proqramının qalibləridir.

15.07.2015-ci il tarixində SOCAR-ın «Yay Təcrübəsi» proqramının işıqlandırılması üçün media plan hazırlanmışdır. Media plana əsasən müəyyən olunmuş vaxt intervalı çərçivəsində, SOCAR-ın nümayəndələri KİV əməkdaşları ilə birlikdə tələbələrin istehsalat təcrübələri keçdikləri müəssisələrə getmiş, tələbələrin iş rejimləri ilə yaxından tanış olaraq «Yay Təcrübəsi proqramı»nı mediada işıqlandırmışdılar.

Ölkə daxilində və xaricdə təhsil alan tələbə və gənc mütəxəssislərin enerji sektoruna marağının yüksək olduğunu nəzərə alaraq Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti 2010-cu ildən ali məktəb tələbələri üçün “Yay Məktəbi” layihəsini təşkil edir. “SOCAR Yay Məktəbi” layihələri çərçivəsində iştirakçıların yay tətlinin səmərəli təşkili həyata keçirilmiş və SOCAR-ın Xarici Təqaüd Proqramının məzunları və digər mütəxəssisləri tərəfindən tələbələrə Neft-qaz üzrə danışıqlar və hüquqi aspektlər, Geoloji axtarış və kəşfiyyat, İşlənmə, Neft və qazın hasilatı və nəqli, Sosial layihələrin inkişafı, Kapital qoyuluşları və iqtisadi əməliyyatlar, Neft-Qaz emalı və Neft-Kimya, Strateji inkişaf və Ekologiya, İnsan Resurslarının İdarə olunması və s. mövzular ətrafında geniş mühazirələr keçirilmişdir. Mühazirələrdən əlavə iştirakçılara SOCAR-ın müəyyən olunmuş təşkilat və müəssisələrinə ekskursiyalar da təşkil olunmuşdur.

“SOCAR Yay Məktəbi” layihəsinə seçim müsabiqə əsasında həyata keçirilir. Müsabiqə 2 mərhələdən ibarətdir. Müsabiqənin şərtlərinə uyğun gələn namizədlər 1-ci mərhələyə buraxılır. 1-ci mərhələ test imtahanı yolu ilə keçirilir. Bu mərhələdə müvafiq bal toplayan iddiaçılar 2-ci mərhələyə buraxılır. Bu mərhələdə isə iddiaçılarla fərdi müsahibələr keçirilir.

2015-ci ildə Yay Məktəbi layihəsinin 1-ci mərhələsindən ixtisas qrupları üzrə müvafiq keçid balını toplayan 191 nəfər namizəd 2-ci mərhələyə - müsahibələrə buraxılmışdır. Müsahibələrdə namizədlər bilik, dünyagörüşü, ixtisas, davranış və s. kriteriyalar əsasında qiymətləndirilmişdir. Müsahibələrdə özünü doğruldan, mütəxəssislərin suallarına daha düzgün cavablar verən 50 nəfər namizəd iştirakçı seçilmişdir. Layihənin müddətində keçirilən müsabiqələr nəticəsində qalib gəlmiş iştirakçıların müxtəlif xarici ölkələrə (İsveçrə, Rumıniya, Türkiyə və Gürcüstan) səfəri təşkil edilmişdir. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, 2012-ci ildən etibarən layihədə universitet tələbələri ilə yanaşı SOCAR işçiləri də iştirak edir.

2015-ci ildə Azərbaycan mediasında enerji mövzularının işıqlandırılmasında keyfiyyətin yüksəldilməsi, gənc jurnalistlərin neft-qaz sektorunun müxtəlif sahələri və

spesifik xüsusiyyətləri haqqında biliklərinin artırılmasına yardım göstərilməsi, şərəfli ənənələrə malik neft sənayemizin son illər ərzində qazandığı qlobal və regional əhəmiyyətli nailiyyətlər, habelə SOCAR-ın fəaliyyət istiqamətləri ilə onların daha yaxından tanış olmaları məqsədi ilə SOCAR və Mətbuat Şurasının birgə əməkdaşlığı çərçivəsində ilk dəfə olaraq gənc jurnalistlər üçün qış məktəbi keçirilmişdir. "Gənc Jurnalistlərin SOCAR Qış Məktəbi" adını alan bu layihə 15.02.2015 - 27.02.2015-ci il tarixlərində həyata keçirilmişdir.

Layihə ümumilikdə 2 hissədən ibarət olmuşdur. Layihənin 1-ci hissəsi 9 gün olmaqla 15-24 fevral 2015-ci il tarixlərində Bakıda, 2-ci hissəsi isə 3 gün olmaqla 24-27 fevral 2015-ci il tarixlərində Balakəndə keçirilmişdir.

Layihənin 1-ci hissəsində "Gənc jurnalistlərin SOCAR Qış məktəbi"nin iştirakçılarında SOCAR-ın mütəxəssisləri tərəfindən müxtəlif mövzularda təqdimatlar keçirilmişdir. Azərbaycanın neft sənayesinin tarixi və inkişaf mərhələləri, enerji sektoru, SOCAR-da geoloji və geofiziki işlərin təşkili və təkmilləşdirilməsi, neft-qaz çıxarma, neft-qaz emalı, neftlə bağlı beynəlxalq əməliyyatlar, neft və neft məhsullarının marketinqi və satışı, Azərbaycanın qaz ixrac strategiyası və perspektivləri, SOCAR-ın xarici ölkələrdəki aktivləri, həmçinin SOCAR-ın mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələri, SOCAR-da əməyin təhlükəsizliyi və işçilərin sağlamlığı sahələrində həyata keçirilən tədbirlər, neft sənayesində milliləşdirmə proqramları, SOCAR-da insan resurslarının idarə olunması, SOCAR-ın gənclərlə bağlı həyata keçirdiyi layihələr və s. mövzularda gənc jurnalistlərə ətraflı təqdimatlar keçirilmişdir.

Layihədə 36 nəfər gənc jurnalist iştirak etmişdir. Jurnalistlərin təmsil etdiyi KİV-lərin arasında televiziya, qəzet və xəbər portallarının nümayəndələri də var. Televiziyanı 8 nəfər, qəzet mətbuatını 20 nəfər və xəbər portallarını isə 7 nəfər iştirakçı təmsil etmişdir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən 2012-ci ilin noyabr ayından orta məktəblərin yuxarı sinif şagirdlərini əhatə edən "Gələcəyin mühəndisləri" layihəsinə start verilmişdir. "Gələcəyin mühəndisləri" layihəsinin həyata keçirilməsində məqsəd dövlətimizin iqtisadi inkişafı üçün mühüm xarakter daşıyan mühəndislik ixtisaslarına daha gənc nəsildə həvəs yaratmaq, SOCAR-ın təlim-təhsil layihələri və proqramları haqqında məktəbliləri maarifləndirmək, onları mühəndislik sahələrinə istiqamətləndirmək, maarifləndirici işlər aparmaqla gələcəkdə peşəkar kadrların hazırlanması üçün tədbirlər görməkdən ibarətdir.

2015-ci ildə Bakı şəhərinin müxtəlif məktəblərində 300-dən çox yuxarı sinif şagirdlərinə "Gələcəyin mühəndisləri" layihəsi üzrə təqdimat keçirilmişdir.

Keçirilmiş təqdimatlarda Dövlət Neft Şirkəti tərəfindən həyata keçirilən xarici təqaüd, daxili təqaüd, yay məktəbi, yay təcrübəsi proqramları haqqında məlumat verilmiş, peşəkar fəhlə kadrlarının hazırlanmasına da böyük önəm verildiyi bildirilmişdir. SOCAR-ın peşə təlim mərkəzlərində peşəyə yiyələnmənin çox əhəmiyyətli və səmərəli olduğu, bütün təhsil xərclərini və işlə təminatı isə şirkətin öz üzərinə götürdüyü qeyd olunmuşdur. SOCAR üçün prioritet olan ixtisaslar - neft-qaz mühəndisliyi, geologiya-geofizika mühəndisliyi, kimya mühəndisliyi, mexanika mühəndisliyi, kompüter mühəndisliyi və ekologiya mühəndisliyinin əhəmiyyətindən danışılmışdır.

2015-16-cı illər üzrə SOCAR əməkdaşları peşəkarlıq səviyyəsinin artırılması və ən son nəzəri və praktiki biliklərə yiyələnmə məqsədilə mütəmadi olaraq ölkə daxilində və həmçinin dünyanın ən qabaqcıl elm və sənaye mərkəzlərində keçirilən təlimlərə göndərilmişdir.

2015-ci il ərzində 3 nəfər təkrar ali təhsil almaq üçün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasına göndərilmişdir.

Şöbənin ötən il ərzində fəaliyyəti dövründə məsləhətçi şirkətlərin nümayəndələri ilə görüşlər keçirilmişdir. Bu görüşlər zamanı kadr hazırlığı mövzusunda beynəlxalq təcrübəsi olan mütəxəssislərin rəyləri öyrənilmiş və bu təcrübələrin SOCAR-da tətbiq imkanları müzakirə mövzusu olmuşdur.

SOCAR-ın qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri də neft sənayesi üçün yüksək ixtisaslı mütəxəssislərin və fəhlə kadrlarının hazırlanmasında, yenidən hazırlanmasında və malik olduqları peşələr üzrə peşəkarlıq səviyyəsinin artırılmasında təlim-tədrisin beynəlxalq standartların tələbləri səviyyəsində qurulmasını təşkil etməkdir. Bu istiqamətdə birinci növbədə 2015-ci il ərzində SOCAR-ın təlim mərkəzlərində təşkil olunan təlimlər və bu təlimlərin dinləyiciləri diqqət mərkəzində olmuşdur.

2015-ci il ərzində SOCAR-ın Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Kadr hazırlığının təşkil mərkəzində (KHTM) 385, Dənizdə insan həyatının mühafizəsi üzrə Təlim Mərkəzində (DİHMTM) 293, Qala Təlim, Tədris Mərkəzində (QTTM) 82, Sumqayıt Təlim, Tədris Mərkəzində (STTM) 56 sayda təlim keçirilmişdir. Bu təlimlərdə ümumilikdə 9561 dinləyici iştirak etmişdir ki, onlardan 5495 nəfər KHTM, 2861 nəfər DİHMÜTM, 1043 nəfər QTTM, 484 nəfər isə STTM-nin payına düşür.

Hər il olduğu kimi 2015-ci il ərzində də ixtisaslı fəhlə kadrlarının hazırlanması məqsədi ilə SOCAR-ın Təlim Mərkəzlərinə şagird qəbulu həyata keçirilmişdir.

Kadr hazırlığının təşkil mərkəzinə (KHTM) və Qobustan Regional Təlim Mərkəzində (QRTM) şagird qəbulu 12 peşə ixtisası– “Akkumlyatorçu”, “Çilingər santexnik”, “Əl ilə qaynaqda elektrik qaynaqçısı”, “Karotaj stansiyasının maşinisti”, “Plastmas qaynaqçısı”, “Polad və dəmir-beton konstruksiyaların quraşdırılması üzrə quraşdırıcı”, “Qaz paylayıcı stansiyanın operatoru”, “Qaz qaynaqçısı”, “Qazma qurğusunun maşinisti”, “Takelajçı”, “Təmirçi çilingər” və “Texnoloji qurğuların operatoru” üzrə ümumilikdə 176 şagirdin qəbulu nəzərdə tutulmuşdu.

Müsabiqədə iştirak etmək üçün 486 nəfərin elektron ərizəsi qəbul edilmişdir. İddia edən 486 nəfərdən 66 nəfəri ali təhsilli, 47 nəfəri orta ixtisas, 28 nəfəri ilk peşə-ixtisas təhsilli, 345 nəfəri tam orta təhsilli kimi qeydə alınmışdır.

Həmçinin bu il təşkil olunmuş müsabiqədə də kişilərlə (448 nəfər) yanaşı 38 nəfər qadın da iştirak etmək üçün müraciət etmişlər.

Müsabiqənin birinci mərhələsində, elektron müraciətlərin qəbulu yekunlaşdıqdan sonra, 14 nəfər iddiaçı “SOCAR-ın təlim mərkəzlərinə şagird qəbulu Qaydaları”nda göstərilən şərtlərə cavab vermədiyi üçün seçilməmiş, 472 nəfər müsabiqənin ikinci mərhələsində iştirak etmək hüququ qazanmışdır.

Müsabiqənin ikinci mərhələsi - iddiaçıların elektron müraciət formasında qeyd olunan sənədlərinin əslinin yoxlanılmasını təmin etmək və test imtahanına buraxılış vəsiqəsi verilməsi məqsədilə müsahibədə iştirak edən iddiaçılardan 22 nəfər “SOCAR-ın təlim mərkəzlərinə şagird qəbulu Qaydaları”nda göstərilən şərtlərə cavab vermədiyi üçün seçilməmiş, 260 nəfər test imtahanında iştirak etmək üçün hüququ qazanmışdır.

258 nəfər test imtahanında iştirak etmişdir. Test imtahanında əldə olunan ümumi nəticəyə görə 163 nəfər təhsil almaq üçün seçilmişdir.

Həmçinin, 2015-ci il üzrə DAN İctimai Birliyi tərəfindən 14 nəfərin namizədliyi göndərilmiş, onlardan 10 nəfəri qeydiyyatdan keçmiş, II mərhələdə yalnız 1 nəfər şərtlərə cavab vermədiyi üçün siyahıdan çıxarılmış, 9 nəfər test imtahanında iştirak etmişdir. Test imtahanında əldə olunmuş nəticəyə əsasən Uşaq evlərinin yetirməsi olan 4 nəfər topladıqları bala əsasən SOCAR-ın təlim mərkəzlərdə təhsil almaq hüququ əldə etmiş və minimal keçid balını (20 bal) toplamış 3 nəfər güzəştli şərtlərlə qaliblər siyahısına əlavə edilmişdir.

BP və onun tərəfdaşlarının maliyyələşdirdiyi Sosial Sərmayələr çərçivəsində SOCAR-ın Qobustan Regional Təlim Mərkəzinə (QRTM) şagird qəbulu 3 peşə ixtisası– “Elektrik avadanlıqlarının təmiri və xidməti üzrə elektrik montyoru” “Təmirçi çilingər” və “Texnoloji qurğuların operatoru” üzrə ümumilikdə 55 şagirdin qəbulu nəzərdə tutulmuşdu.

Müsabiqədə iştirak etmək üçün 482 nəfər müraciət etmiş və onlardan 248 nəfəri növbəti mərhələyə (imtahana) buraxılmışdır. Test imtahanında əldə olunan ümumi nəticəyə görə 55 nəfər təhsil almaq üçün seçilmişdir.

STTM-ə sənədlərin elektron qəbulu 5 peşə ixtisası – “Aparatçı”, “Avtomatik idarəetmə sistemi üzrə operator”, “Elektrik qaz qaynaqçısı”, “Qazla kəsən” və “Qablaşdırma üzrə operator” üzrə keçirilmişdir.

Müsabiqədə iştirak etmək üçün 437 nəfər müraciət etmiş və onlardan 366 nəfəri növbəti mərhələyə buraxılmışdır. 71 iddiaçı müsabiqənin şərtlərinə cavab verməmişdir.

Müsabiqənin ikinci mərhələsi olan namizədlərin elektron müraciət formasında qeyd olunan sənədlərin əslinin yoxlanılmasını təmin etmək və test imtahanına buraxılış vəsiqəsi verilməsi məqsədi keçirilmiş müsahibələr zamanı 16 nəfərin sənədlərində uyğunsuzluq aşkarlanaraq müsabiqənin növbəti mərhələsinə buraxılmamışdır. 250 nəfər test imtahanında iştirak etmək hüququ qazanmışdır.

Test imtahanında 245 nəfər iştirak etmişdir. Test imtahanında əldə olunan ümumi nəticəyə görə seçdikləri peşələr üzrə yüksək bal toplamış 68 nəfər müsabiqənin qalibi elan olunmuş və təhsil almaq hüququ əldə etmişdir.

SOCAR 2014-cü ildən etibarən kadr tələbatına uyğun olaraq, gənclərin məşqulluğuna və karyera inkişafına töhfə vermək məqsədi ilə, ali təhsil müəssisələrinin məzunlarına institutda ödənişsiz təcrübə proqramı təşkil edilir.

2015–ci il üzrə təcrübə proqramı aşağıda adları qeyd olunan ixtisaslar və istiqamətlər üzrə elan olunmuşdur. 145 nəfər müraciət etmiş və 96 nəfəri müsahibəyə dəvət olunmuşdur. Müsahibədə iştirak edənlərdən 13 nəfər təcrübəyə qəbul edilmiş və SOCAR-ın “Neftqazəlmütəttəqatlayihə” İnstitutunda ödənişsiz təcrübə keçmişlər. Təcrübə müddətinin sonunda 6 nəfər SOCAR-ın işə qəbul qaydalarına uyğun olaraq test imtahanı və müsahibədən keçərək işə qəbul edilmişlər.

cədvəl XVI.7

Ödənişsiz təcrübə proqramı üzrə ixtisas və təhsil istiqamətlərinin SİYAHISI	
Açıq dağ mədən işi	Şəhərsalma
Neft və qaz yataqlarının işlənilməsi	Dəniz hidrotexniki qurğuların tikintisi
Neft-qaz quyularının istismarı	İstilik qaz təchizatı
Neftin, qazın nəqli və saxlanılmasının texnologiyası	Çirkab sularının kənarlaşdırılması və təmizlənməsi
Elektrik təchizatı (sahələr üzrə)	Körpülər və nəqliyyat qurğularının tikintisi
Elektrik aparatları	Hidrotexniki tikinti
Elektroenergetika	Sənaye və mülki tikinti
Elektrik şəbəkə və sistemləri	Avtomobil yolları və aerodromların tikintisi
Texnoloji proseslərin və istehsalatın avtomatlaşdırılması	Elektroenergetika
İdarəetmədə informasiya sistemləri	Qaynaq istehsalı metallurjiyası texnologiyası və avadanlığı
Neft kimya sintezinin texnologiyası	Kompressor maşın və qurğuları
Neft və qazın kimyası	Xüsusişədirilmiş radiatorabite sistemləri

Neft emalı texnologiyası	Rabitə qovşaqları və kommutasiya sistemləri
Karbohidrogen qazların emalı texnologiyası	Şəbəkələr rabitə sistemləri və informasiyanın paylanması
Bina və qurğuların memarlığı	Tətbiqi proqram təminatı
Landşaft memarlığı	

Qeyd olunan işlərlə yanaşı, 2015-ci il ərzində İRD-də ümumilikdə 1625 ədəd ərizə, həmçinin 2581 elektron müraciətə baxılmışdır. Bununla yanaşı 1507 nəfər vətəndaş/işçi qəbul edilmiş, onların müraciətləri dinlənilmiş, lazımi araşdırmalar aparılmış və ətraflı cavablandırılmışdır.

XVII. ƏMƏYİN MÜHAFİZƏSİ

Hesabat ilində SOCAR-ın müəssisələrində istehsalatda sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması və təmin edilməsi, istehsalat xəsarətmələrinin, qəzaların, peşə xəstəliklərinin qarşısının alınması, istehsalat sahələrinin, binaların, iş yerlərinin müasir standartların tələblərinə uyğun səviyyədə yenidən qurulması sahəsində əsaslı işlər görülmüşdür və bu istiqamətdə işlər bu gün də davam etdirilməkdədir. Texnoloji proseslərin aparılmasında qurğuların, avadanlıqların və mexanizmlərin təhlükəsiz istismarını təmin edən nəzarət ölçü cihazlarının, avtomatika vasitələrinin tətbiqi, avadanlıqların, mexanizmlərin və tərtibatların sınağı və ekspertizası həyata keçirilmişdir. 2015-ci ildə SOCAR-ın müəssisələrində əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması və sağlamlaşdırılması üzrə tədbirlərin həyata keçirilməsinə 15956211 manat vəsait xərclənmişdir.

İdarə və müəssisələrdə çalışan işçilərin, həmçinin SOCAR-ın Baş Ofisinin istehsalatla bilavasitə təmasda olan mühəndis texniki işçilərinin xüsusi geyim, xüsusi ayaqqabı və digər fərdi mühafizə vasitələri ilə, dəniz obyektlərinin xilasetmə jiletləri, dairələri və salları ilə təminatına və işçilərin bu geyim və vasitələrdən tam istifadə etmələrinə nəzarət olunmuşdur. 2015-ci ildə Şirkət üzrə işçilərin xüsusi geyim, xüsusi ayaqqabı və fərdi mühafizə vasitələri ilə təmin olunmasına 3964089 manat vəsait xərclənmişdir.

İşçilərin fərdi və kollektiv xilasetmə vasitələri ilə təmin olunmaları üçün müəyyən işlər görülmüş, yeni tikilən bütün dəniz özüllərində xilasetmə qayıqlarının və sallarının quraşdırılması və işçi vəziyyətə gətirilməsi təmin edilmiş və yalnız bu işlər yerinə yetirildikdən sonra özüllərin istismara qəbul edilməsi təmin edilmişdir. İstismara verilmiş qayıqlardan düzgün istifadə edərək qəza və yanğın zamanı işçi personalın təxliyəsinə təmin etmək və qəza xilasetmə əməliyyatlarını effektiv və səmərəli aparmaq məqsədilə dənizdə çalışan işçilərin müvafiq kurslarda təlim keçmələri, öyrədilmələri və müvafiq vəsiqələrin verilməsi təmin olunmuşdur. 2015-ci ildə Şirkətin müəssisələrində çalışan 1200 nəfərə yaxın işçi Təlim, Tədris və Sertifikatlaşdırma İdarəsinin Dənizdə İnsan Həyatının Mühafizəsi üzrə Təlim Mərkəzində təşkil olunmuş xüsusi kurslarda təlim keçərək öyrədilmişlər.

İşçilərin təhlükəsizliyinin təmini məqsədi ilə onların ağır fiziki işdən azad edilməsi, zərərli istehsalat amillərinin təsirindən qorunması və əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması sahəsində müvafiq tədbirlər görülmüşdür. "Neft Daşları" NQÇİ və N. Nərimanov adına NQÇİ-nin bir çox estakada və meydançaları təmir olunaraq onların təhlükəsizlik tələblərinə tam cavab verməsi təmin edilmiş, "28 May" NQÇİ-də və Ə. Əmirov adına NQÇİ-də işçilərin təhlükəsizliyinin təmini məqsədi ilə avtomatik ölçmə sistemlərinin, nəzarət və idarəetmə sistemlərinin tətbiqi təmin olunmuşdur. Həmçinin partlayış təhlükəli obyektlərdə baş verə biləcək qəzaların qarşısının alınması məqsədi ilə "Neft Kəmərləri" İdarəsinin bəzi neftvurma nasos stansiyalarında təhlükəli və zərərli istehsalat amillərinin mövcudluğunu xəbər verən avtomatik nəzarət və siqnalizasiya sistemi quraşdırılmışdır.

İstehsalat sahələrində yanğın təhlükəsizliyinin vəziyyətinə nəzarət gücləndirilmişdir. Bir çox dəniz özüllərində yanğın söndürmə sistemləri təkmilləşdirilmiş, yanğın su nasosları ilə daha güclü nasoslarla əvəz edilmiş, əlavə olaraq dizel mühərriki ilə avtonom işləyən su nasosları quraşdırılmış, istehsalat sahələrinin və yaşayış bloklarının əksəriyyəti yanğın siqnalizasiya sistemi ilə təmin edilmişdir. Partlayış-yanğın təhlükəli dəniz obyektlərinin bilavasitə yaxınlığında yanğınsöndürən gəmilərin fasiləsiz növbə çəkmələrinə və ayrı-ayrı obyektlərdə bu gəmilərin iştirakı ilə təlim-məşqlərin keçirilməsinə nəzarət olunmuşdur.

İşçilərin dövrü tibbi müayinədən keçmələri Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi tərəfindən ötən illərdə olduğu kimi cari ildə də diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. İlin əvvəlindən təsdiq edilmiş plan-qrafikə uyğun olaraq 21 554 nəfər işçi dövrü tibbi müayinədən keçmişdir. Müayinələr nəticəsində 2015-ci ildə 2060 nəfər işçidə müxtəlif diaqnozlar üzrə və müxtəlif ağırlıq dərəcəli xəstəliklər üzə çıxarılmışdır. Bu xəstələrin bir

qismi yüngül işə keçirilmiş, bir qismi stasionar və ya ambulator müalicəyə göndərilmiş, bir qisminə isə həkim məsləhəti verilmişdir.

İdarə və müəssisələrin sənaye-sanitar laboratoriyaları tərəfindən 2015-ci il ərzində 4836 iş yerində ölçmə işləri aparılmış və sanitar-gigiyenik normalara uyğun olmayan 1734 iş yeri aşkar edilmişdir. Aşkar edilən zərərli amillərin əsas hissəsini istehsalat səs-küyü, havanın qazlığı və titrəyiş təşkil etmişdir. Bu amillərin normaya uyğunlaşdırılması üçün tədbirlər həyata keçirilmiş və təkrar ölçmələr aparmaqla həmin amillərin əksəriyyətinin norma həddinə gətirildiyi dəqiqləşdirilmişdir.

2015-ci il ərzində Şirkətin müəssisələrinin 9 struktur təşkilatında iş yerlərinin attestasiyası aparılmışdır. Aparılan ölçmə işlərinin nəticələrinə görə attestasiya olunmuş 2 792 iş yerindən 600 iş yeri zərərli hesab edilmişdir. Bu iş yerlərində zərərli istehsalat amillərinin işçilərin sağlamlığına təsirini azaltmaq üzrə müvafiq tədbirlər, o cümlədən kimyəvi maddələrlə təmasda olan işçilərin orqanizminə bu maddələrin təsirini azaltmaq məqsədilə qabaqlayıcı tədbir kimi onlara pulsuz südün verilməsi həyata keçirilmişdir.

İstehsalat sahələrində qəzaların, yanğınların, bədbəxt hadisələrin baş verməsinə və peşə xəstəliklərinin yaranmasına səbəb ola biləcək risklərin müəyyən edilməsi, onların ləğv edilməsi və ya minimum səviyyəyə endirilməsi məqsədilə 2015-ci il ərzində SOCAR-ın Əməyin təhlükəsizliyi üzrə daimi fəaliyyət göstərən komissiyası və SOCAR-ın baş ofisinin Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi tərəfindən ayrı-ayrı istehsalat sahələrində, xüsusilə də dəniz obyektlərində mütəmadi olaraq yoxlamalar aparılmışdır. SOCAR-ın 9 tabeli təşkilatının 15 idarəsinin 275-dən çox istehsalat sahəsində əmək şəraitinin vəziyyəti yoxlanılmışdır. Aparılan yoxlamalar nəticəsində 683 təhlükəsizlik qayda pozuntuları və digər nöqsanlar aşkar edilmişdir ki, bunların da aradan qaldırılması üçün tədbirlər görülmüş və aşkar edilən nöqsanların əksəriyyətinin ləğv edilməsinə nail olunmuşdur.

İl ərzində İdarənin Əməyin təhlükəsizliyi şöbəsi tərəfindən istehsalat obyektlərinin tikintisi və yenidən qurulması zamanı onların təhlükəsizlik norma və qaydalarına, standartların tələblərinə uyğun olmasına nəzarət olunmuşdur. Yeni tikilən obyektlərdə qurğuların, avadanlıqların, mexanizmlərin standartlara uyğunluğuna, onların layihəyə və təhlükəsizlik tələblərinə uyğun quraşdırılmasına nəzarət etmək məqsədilə mütəmadi olaraq tikinti və yenidənqurma işləri aparılan istehsalat sahələrində yoxlamalar aparılmışdır. Bu yoxlamalar zamanı aşkar olunmuş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması ilə bağlı müzakirələr aparılmış və nöqsanların aradan qaldırılması üçün müvafiq tədbirlər görülməsi nəzarətdə saxlanılmışdır.

Müəssisələrdə beynəlxalq idarəetmə standartları, o cümlədən "OHSAS 18001 – Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi idarəetmə sistemi"nin tətbiqinə və işlərin bu

standartların tələblərinə uyğun qurulmasına xüsusi fikir verilmişdir. Bu məqsədlə il ərzində Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi tərəfindən müəssisələrdə monitorinqlər aparılmış, müəssisələrə müvafiq metodiki köməklik göstərilmiş, maarifləndirmə işləri aparılmış və tövsiyələr verilmişdir.

2015-ci ildə işçilərin əməyin təhlükəsizliyi üzrə lazımi səviyyədə öyrədilmələrini, maarifləndirilmələrini həyata keçirmək məqsədilə təlimatların, normativ sənədlərin və digər qayda və normaların işlənməsi üzrə də bir çox işlər görülmüşdür. İstehsalat sahələrində görülən işlərdə təhlükəsizlik qaydalarını özündə əks etdirən bir sıra Qaydalar, təlimatlar işlənilib hazırlanmışdır və bu işlər davam etdirilir. Şirkətin Sağlamlıq və Əməyin Təhlükəsizliyi İdarəsi ilə birgə Azərbaycan Dövlət Əməyin Mühafizəsi və Təhlükəsizlik Texnikası Elmi-Tədqiqat İnstitutu tərəfindən 2015-ci ildə "İş yerlərinin attestasiyasının keçirilməsində zərərli istehsalat amillərinin ölçülməsi və qiymətləndirilməsi üzrə təlimatlar toplusu" və "Neft, qaz və neft-kimya sənayesində təzyiqlə işləyən qabların quruluşu və texniki təhlükəsizlik qaydaları" işlənilmiş və təsdiq olunaraq Şirkətin müəssisələrinə paylanmışdır. Hazırda daha 1 rəhbər sənəd - "Dalğıcı işlərinin təhlükəsiz yerinə yetirilməsi və dalğıcıların tibbi təminatı üzrə Vahid Qaydalar" işlənilir.

İstehsalat sahələrində işləyən podratçı təşkilatların da əməyin təhlükəsizliyi sahəsində fəaliyyətinə nəzarət gücləndirilmişdir. Bu təşkilatların işçilərinin xüsusi geyimdə olmaları və lazımi mühafizə vasitələrindən istifadə etmələri, yanğın-partlayış təhlükəli istehsalat sahələrinə kənar təşkilatların nəqliyyat vasitələrinin daxil olmasına yol verilməməsi, eləcə də bir neçə podratçı təşkilat bir istehsalat sahəsində işləri yerinə yetirdikdə onların fəaliyyətinə ümumi rəhbərlik etmək üçün cavabdeh şəxslərin təyin edilməsi və bütün işlərin təhlükəsizlik qaydalarının tələblərinə uyğun yerinə yetirilməsinə vahid qaydada nəzarətin təşkil edilməsi diqqət mərkəzində olmuşdur.

Görülmüş tədbirlərə baxmayaraq Şirkətin tabeliyində olan müəssisələrdə 2015-ci ildə 9 bədbəxt hadisə baş vermişdir ki, bunlardan 3 hadisə ölümlə nəticələnmiş, o cümlədən onlardan 2-si qrup halında baş vermişdir. Qrup halında baş vermiş bu 2 hadisə 04.12.2015-ci ildə küləyin sürəti 40 m/san., dalğanın hündürlüyü isə 10 metrədən çox olan ekstremal hava şəraitində baş vermişdir. Onlardan biri "Neft Daşları" NQÇİ-nin 501 sayılı stasionar dəniz özülündə güclü qasırğalı hava şəraitində Nəqliyyat İdarəsinə məxsus yaşayış evciyinin içindəki işçilərlə birlikdə dənizə düşməsi nəticəsində baş vermişdir və 1 nəfərin ölməsi, 2 nəfərin itkin düşməsi ilə nəticələnmişdir. Digər hadisə isə "28 May" NQÇİ-nin "Güneşli" yatağında yerləşən 10 sayılı dərin dəniz özülündə işçi təzyiqlə 110 atmosfer olan qazlı xəttin dik borusunun güclü qasırğalı hava şəraitində qırılması səbəbindən yaranan partlayış və yanğın hadisəsi nəticəsində baş vermişdir. Bu hadisə zamanı 33 nəfər işçinin xilas edilməsinə nail olunsay da, hadisə nəticəsində 13 nəfər həlak olmuş, 17 nəfər itkin düşmüşdür. 1 nəfərin ölümü ilə nəticələnmiş başqa 1 bədbəxt hadisə 28.01.2015-ci ildə Nəqliyyat İdarəsində baş vermişdir. Xəsərlə nəticələnən digər hadisələr "Neftqaztikinti" trestində (4 hadisə), "Azneft" İB-də (1 hadisə) və QEZ-də (1 hadisə) baş vermişdir.

Baş vermiş bədbəxt hadisələrin təhqiqat materialları əsasında onların baş vermə səbəbləri araşdırılmış, hadisələrdə insan amilinin və digər faktorların təsiri qiymətləndirilərək təhlil edilmişdir. Bu kimi hadisələrin gələcəkdə təkrar baş verməməsi üçün müvafiq tədbirlər görülmüş, o cümlədən hidrotexniki qurğularda baş verə biləcək qəza hallarının və bədbəxt hadisələrin qarşısını almaq məqsədilə qəzalılıq və istismara yararsız hidrotexniki qurğularda piyadaların və nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə yol verilməməsi, həmin qurğular üzərində olan quyulara və texnoloji xətlərə təhlükəsiz xidmət göstərilməsi, qəzalılıq özüllərin sökülüb götürülməsi və ya yenidən bərpası ilə bağlı müvafiq tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti müəssisələrə müvafiq tapşırıqlar verilmişdir. Baş vermiş bədbəxt hadisələrdə təqsirli işçilər intizam məsuliyyətinə cəlb olunmuşlar. 2015-ci il ərzində təhlükəsizlik qaydalarını pozduqlarına və bədbəxt hadisələrə yol verdiklərinə görə idarə və müəssisələrin əmrləri ilə 765 nəfər intizam və inzibati məsuliyyətə cəlb edilmişdir.

Onlardan 469 nəfərə töhmət, 110 nəfərə sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət verilmiş, 186 nəfərin əmək haqqı azaldılmışdır. Eyni zamanda əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması və əməyin təhlükəsizliyi üzrə görülən işlərin keyfiyyətinin artırılması məqsədilə işçilərin həvəsləndirilməsi üzrə də tədbirlər həyata keçirilmişdir.

İstehsalatda sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması, əməyin təhlükəsizliyi üzrə işlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi daim diqqət mərkəzindədir və bu sahədə işlərə daim nəzarət olunur.

XVIII. EKOLOGİYA

Ekoloji monitorinqlər:

Ümumilikdə il ərzində SOCAR-ın istehsalat sahələrində 1034 ekoloji monitorinq aparılmışdır.

Laboratoriya analizləri:

Kompleks Tədqiqatlar Laboratoriyasına daxil olan nümunələrin ümumi sayı 2819 ədəd, ümumi parametrlər üzrə aparılmış analizlərin sayı isə 52218 ədəd olmuşdur.

Coğrafi informasiya sistemində (CİS) işlənmiş xəritələr:

Coğrafi Məlumat Sistemində il ərzində 170 müxtəlif xəritə-sxem tərtib edilmişdir.

Torpaqların neft tullantılarından təmizlənməsi:

SOCAR üzrə 10,44 ha ərazi neft tullantılarından təmizlənmişdir.

Lay sularının idarə edilməsi:

SOCAR üzrə qapalı sistemlə işləyən uducu quyuların sayı 132-yə çatdırılmış və hasil edilmiş 5639,8 min m³ lay suyunun 4967,9 min m³-i həmin sistemlə utilizasiya edilmişdir.

Suraxanı Neft yatağının kontrakt sahəsində formalaşan lay sularının Xəzər dənizinə atılma həddinə qədər təmizlənməsi məqsədilə Almaniyanın "AWAS" şirkəti tərəfindən pilot layihə həyata keçirilmiş və müsbət nəticələr əldə edilmişdir. Bundan başqa, "SOCAR-Foster Viler Mühəndislik Xidmətləri" tərəfindən "Suraxanı Oyl" ƏŞ, "Balaxanı Oyl" ƏŞ və "AzGerneft" MMC-nin istehsalat ərazilərində lay sularının qapalı sistemdə təmizlənməsi layihəsi üzrə Texniki İqtisadi Əsaslandırma sənədi hazırlanmışdır.

Tullantıların idarə edilməsi:

SOCAR-ın müəssisələri üzrə 48273,264 ton müxtəlif növ tullantılar, o cümlədən 10260,1 ton qazma şlamı aidyyəti üzrə təhvil verilmiş, H. Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda yerləşən "Alfa-laval" qurğularında 21500 ton neft şlamı zərərsizləşdirilmiş, 138,12 ton bərk məişət tullantısı isə xüsusi inseneratorlarda yandırılmışdır.

Bundan başqa, SOCAR-ın "Tullantı Mərkəzinin Genişləndirilməsi Layihəsi" çərçivəsində Almaniyanın "Econ Industries" GmbH şirkətinin istehsalı olan "VacuDry" qazma şlamını emal edən qurğularının Mərkəzdə quraşdırılması məqsədilə beton özüllər inşa edilmişdir.

Atmosfer emissiyaların idarə olunması ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlər:

Qlobal Ekoloji Fond tərəfindən maliyyələşdirilən "Azərbaycanın yanacaq istehlakı sektorunda karbon emissiyasının azaldılmasını təmin edən Milli Fəaliyyətlər Planı (NAMA) layihəsi" üzrə SOCAR və BMT-nin İnkişaf Proqramı arasında müqavilə imzalanmışdır.

"Azərikimya" İB-nin "Etilen-polietilen" zavodunda karbohidrogenlərin qazlaşdırılması, sıxılması və saxlanması bölməsinin doldurma-boşaltma sahəsində, dəmir yol çənlərindən, avadanlıqların nəfəsliklərindən atmosfərə atılan qazların məşəl qurğusuna nəql edilməsi təmin edilmiş, habelə atmosfərə atılan qazların tam tüstüsüz yanmasının təmin edilməsi məqsədilə məşəl qurğusu təmir edilmişdir.

Səmt qazlarının yığılaraq sistemə qaytarılması və ya atmosfərə atılmasının qarşısının alınması məqsədilə "Abşeronneft" və "Siyəzəneft" NQÇİ-lərdə 40 quyuyu qaz vakuumu sisteminə qoşulmuş, 13 quyunun boru arxası hermetikləşdirilmişdir.

Bundan başqa, Rusiya Federasiyasının Xanti-Mansiysk şəhərində keçirilmiş Dünya Bankının Qlobal Qaz Yandırılmalarda Azaldılması üzrə (GGFR) tərəfdaşlıq təşkilatının Qlobal Forumunda "Şamda Yandırılmanın Azaldılması üzrə Mükəmməllik" nominasiyasında SOCAR və "BP Exploration" şirkətləri tərəfindən təqdim edilmiş birgə layihə qalib gəlmiş və "Ali mükafat"a layiq görülmüşdür.

Atmosfer havasına atılan emissiyaların iqlimə təsirinin daha dəqiq qiymətləndirilməsi və SOCAR üzrə ümumi "Monitorinq-Hesabatvermə-Yoxlama" (MRV) sisteminin təkmilləşdirilməsi məqsədilə "SOCAR-ın stasionar mənbələrindən yandırılma prosesində yaranan istilik effekti yaradan qazların hesablanması metodikası" sənədi işlənmişdir.

"Nəzərdə Tutulan Ölkə Səviyyəsində Müəyyən Edilmiş Təhminlər" sənədinə daxil edilməsi məqsədilə neft və qaz sektorunda 2050-ci ilə qədər nəzərdə tutulan və iqlim

dəyişmələrinə təsirin azaldılmasına gətirən potensial tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi və həmin tədbirlərin həm texniki, həm də iqtisadi tərəfdən qiymətləndirilməsi işləri görülmüşdür.

Yaşıllaşdırma:

SOCAR-ın idarə və müəssisələri üzrə il ərzində 103329 ədəd ağac və kol bitkiləri əkilmiş, 3070 m² sahəyə qazon salınmış və mövcud yaşıllıqlara qulluq edilmişdir.

Ekoloji maarifləndirmə:

SOCAR üzrə 2029 nəfər ekolojiya kursunu keçmiş, dəniz obyektlərində çalışan işçilər birinci səviyyəli neft və neft məhsullarının dağılmalarının aradan qaldırılması mövzusu üzrə maarifləndirilmişlər. Məktəb və universitetlərdə tələbələr arasında 6 müxtəlif ekoloji maarifləndirmə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Ekoloji normativ və Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədlərin hazırlanması:

İl ərzində SOCAR-ın müəssisə və təşkilatları üçün 18 ədəd "Ekoloji Pasport", 2 ədəd "Atıla Bilən Tullantı Həddi Sənədi", 1 ədəd "Buraxıla Bilən Axıntı Həddi Sənədi", 18 ədəd "Təhlükəli Tullantıların Pasportu" olmaqla, ümumilikdə 39 ədəd normativ sənəd və 1 ədəd ƏMTQ sənədi hazırlanmışdır.

Sanitar-Gigiyenik tədbirlərin həyata keçirilməsi üzrə görülmüş işlər:

SOCAR-ın idarə və müəssisələrində çalışan işçilərdən 21474 nəfəri dövrü tibbi müayinələrdən keçirilmiş, "Neft Daşları", "28 May" və "Abşeronneft" NQÇİ-lərinin fəaliyyət sahələrində istismar edilən Əks-Osmos qurğuları, mərkəzi su xətti olmayan sahələrə su daşıyan nəqliyyat vasitələri, SOCAR-da fəaliyyət göstərən yeməxanalar yoxlanılmış və laborator müayinələr aparılmışdır. Bakterioloji laboratoriyada 476 su, 193 qida, 1068 yuyuntu materialı, kimyəvi laboratoriyada isə 485 ədəd su nümunəsi analiz olunmuşdur.

Qeyd olunanlardan başqa, idarə və müəssisələrdə 5065,355 min m² sahədə deratizasiya, 4642,523 min m² sahədə dezinfeksiya, 249,574 min m² sahədə isə dezinfeksiya tədbirləri həyata keçirilmiş, ümumilikdə 2610,5 m³ həcmində ehtiyat su çənlərində dezinfeksiya və 71000 p/m məsafədə sürünənlərə qarşı mübarizə tədbirləri həyata keçirilmişdir.

Ümumi ekoloji işlər:

İşçilərin su təminatının yaxşılaşdırılması məqsədilə N. Nərimanov adına NQÇİ-nin 6 və 122 sayılı Stasionar Dəniz Özülündə Əks-Osmos qurğuları istifadəyə verilmiş, nəticədə 287,653 min m³ dəniz suyu şirinləşdirilmişdir.

Məişət çirkab sularının təmizlənərək dənizə axdırılması məqsədilə "28 May" NQÇİ-nin 112 sayılı meydançasında "Topaz 20" markalı kiçik həcmli təmizləyici qurğu

quraşdırılmış, 3, 6, 10 sayılı DDÖ-lərdə, habelə N. Nərimanov adına NQÇİ-nin 6 və 122 sayılı stasionar dəniz özüllərindəki təmizləyici qurğularda cari təmir işləri aparılmışdır.

“Neft Daşları” yatağının akvatoriyasında istismarı dayandırılan lüləsi su altında qalmış quyuların ləğvi istiqamətində “Neft Daşları” NQÇİ-nin 3 sayılı NQÇS-də “Usuxçay” gəmisi vasitəsilə dənizin dibindəki quyuların üzərində olan metal konstruksiyalar çıxarılmışdır.

H. Əliyev adına Neft Emalı Zavodu üzrə sərf olunmuş suyun miqdarına nəzarət etmək məqsədilə 13 ədəd su sayğacı quraşdırılmış, zavodun texnoloji qurğularının soyutma sisteminin təkmilləşdirilməsi məqsədilə ərazidə su soyutma qurğularının tikintisinə başlanılmışdır. 17 mart 2015-ci il tarixindən etibarən keçmiş “Azərneftyağ” Neft Emalı Zavodunun istehsalat tullantı sularının dənizə axıdılmasının qarşısı alınaraq hazırkı H. Əliyev adına Neft Emalı Zavodunun mexaniki və bioloji təmizləyici qurğularına nəql edilmişdir.

Avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri:

SOCAR-ın balansında olan 5628 ədəd nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin ekoloji müayinəsi aparılmış, standartlara cavab verməyən və istismar müddəti bitmiş 188 ədəd nəqliyyat vasitəsi istismardan çıxarılaraq silinmiş, əvəzində “Avro-4” standartına cavab verən 127 ədəd müxtəlif təyinatlı nəqliyyat vasitələri və xüsusi texnika alınmışdır.

XIX. DAŞIMALARA NƏZARƏT

01.01.2016-cı il tarixinə SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsinin balansında 4814 ədəd müxtəlif markalı avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri olmuşdur. Onlardan avtobenzinlə işləyənlər 1924 ədəd, dizel yanacağı ilə işləyənlər 2702 ədəd, elektrik enerjisi ilə işləyənlər 15 ədəd və qoşqular 173 ədəd təşkil edir.

SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsinin balansında olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin tipləri üzrə siyahısı cədvəl XIX.1-də göstərilmişdir.

cədvəl XIX.1

İdarənin adı	Minik	Avtobus	M/avto-bus	Yük	Xüsusi təyinatlı	Traktorlar	Qoşqu	Stasionar	Cəmi
1 sayılı TND	533	57	30	23	19	17	4	0	683
2 sayılı TND	271	58	13	203	71	59	13	2	690
3 sayılı TND	152	123	15	286	122	171	62	0	931
4 sayılı TND	249	86	28	254	89	113	41	3	863
5 sayılı TND	67	30	4	150	207	175	13	89	735
6 sayılı TND	178	70	3	276	152	188	40	5	912
CƏMİ	1450	424	93	1192	660	723	173	99	4814

Belə ki, aparılan məqsədyönlü işlərin nəticəsində avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin texniki sazlığının saxlanması məqsədilə vaxtı-vaxtında ehtiyat hissələri ilə təmin edilmiş, bunun nəticəsində onların texniki qulluqları və təmir işlərinin keyfiyyəti artmışdır. Yeni tarif dərəcələrin tətbiqi ilə bağlı sifarişçi təşkilatlar tərəfindən nəqliyyat xərclərinin azaldılması istiqamətində aparılan tədbirlər nəticəsində nəqliyyat və xüsusi texnikadan səmərəli istifadə nəticəsində sifarişlərin azalması müşahidə olunmuş və 2015-ci ilin 12 ayı ərzində avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin parkdan istifadə əmsalı 0,60 təşkil etmişdir.

2015-ci ildə müəssisələr tərəfindən balansdan silinməyə təqdim olunan istismar müddəti bitmiş, fiziki və mənəvi cəhətdən aşınmış, istismarı və təmiri iqtisadi cəhətdən əlverişli olmayan 962 ədəd avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinə aidiyyəti şöbələrlə birlikdə yerlərdə baxışlar keçirilmiş, rəy hazırlanaraq, rəhbərliyə təqdim edilmişdir.

SOCAR-ın müvafiq əmrləri ilə göstərilən 959 ədəd avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri müəssisələrin balansından silinmişdir, 47 ədədi satılmışdır.

Balansdan silinən texnikanın əvəzinə müasir tələblərə cavab verən 157 ədəd yeni avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələri alınmış və istismara buraxılmışdır.

SOCAR-ın idarə və müəssisələri üzrə 2015-ci ildə balansdan silinən, yeni alınan, satılan və digər müəssisələrin balansına verilmiş (SOCAR-ın balansından çıxan) avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin siyahısı cədvəl XIX.2-də göstərilmişdir.

cədvəl XIX.2

No	İdarə və müəssisələrin adları	2015-ci ildə alınan	2015-ci ildə silinən	Satılan	Balansdan çıxan
1	Nəqliyyat idarəsi	157	959	47	0

SOCAR rəhbərliyinin göstərişi əsasında Nəqliyyat idarəsində təsdiq edilmiş proqram üzrə köhnə avtomobil nəqliyyatı və xüsusi texnika vasitələrinin mərhələ-mərhələ silinməsi və yeniləşməsinin həyata keçirilməsi davam etdirilir.

Hesabat ilində yanacaq-sürtgü materiallarından istifadə edilməsi sahəsində də müəyyən işlər görülmüşdür. SOCAR-ın idarə və müəssisələri tərəfindən 2015-ci ildə yanacağın istifadəsi haqqında təqdim olunan hesabatlar araşdırılmışdır. Görülən tədbirlər nəticəsində 2015-ci ilin 12 ayı ərzində 1034,376 ton avtobenzinin və 364,483 ton dizel yanacağının istifadəsi 2014-cü ilə nisbətən azalmışdır.

Hesabat ilində Daşımalara nəzarət Departamentinin rəhbərliyi və mütəxəssisləri tərəfindən SOCAR-ın idarə və təşkilatların balansında olan avadanlıq, nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrindən və yanacaq-sürtgü materiallarının istifadəsi araşdırılarkən, aşkar edilmiş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması istiqamətində müəyyən tövsiyələr edilmiş və müəssisə rəhbərlərin nəzərinə çatdırılmışdır.

Müəssisələr tərəfindən ehtiyat hissələrinin alınması üçün də təqdim olunan tələbat departamentin mütəxəssisləri tərəfindən araşdırılmış və onların alınması üçün rəy və təkliflər verilmişdir.

Bundan başqa ötən illərdəki kimi, bu il də yeni avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin alınması haqqında avtonəqliyyat və xüsusi texnikadan istifadə edən müəssisələrdən daxil olan müraciətlər və tələbatlar tərəfimizdən əsaslı qaydada araşdırılmış, texniki göstəriciləri dəqiq təhlil edildikdən sonra onların alınması üçün rəhbərliyə təkliflər verilmişdir. Bu iş hal-hazırda da davam etdirilməkdədir.

Avadanlıq, xüsusi texnika və nəqliyyat vasitələrinin səmərəliliyinin artırılması məqsədilə 2015-ci ildə aşağıdakı işlər görülmüşdür.

İdarə və təşkilatların istifadəsində olan nəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin yerlərdə normativlərə uyğun istismarına, təyinatı üzrə istifadə olunmasına, yürüşlərinə, marşrut üzrə hərəkət edilməsinə, yanacaq-sürtgü materiallarının səmərəli istifadə edilməsinə nəzarət olunması həyata keçirilmişdir. Arvento GPS naviqasiya sistemin funksionallığı və yeniləşməsi Departamentinin mütəxəssisləri tərəfindən həyata keçirilmiş və istifadə üçün Nəqliyyat İdarəsinə həvalə olunmuşdur. Belə ki, bu sistemin vasitəsilə nəqliyyat vasitələrinin Respublikanın hansı nöqtəsində olduğunu, təhlükəsizlik və nəzarət baxımından hansı sürətlə və harada hərəkət etdiyini və bir sözlə hər gün istənilən nəqliyyat vasitəsinin istifadəsi haqqında ətraflı məlumat almaq mümkündür.

Cədvəl XIX.3-də görüldüyü kimi, avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinə quraşdırılmış izləmə və nəzarət avadanlıqları yenidən tam təftiş və xəritənin yeniləşməsi və yeni nəqliyyat vasitələrinin üzərinə quraşdırılması təmin olunmuşdur.

cədvəl XIX.3

Nəqliyyat vasitələrin tipi	2015-ci ildə quraşdırılmış	Cəmi quraşdırılmış
Minik maşınları	411	1054
Avtobuslar	243	301
Yük maşınları	220	349
Xüsusi təyinatlı avtomobillər	58	82
Traktorlar	17	19
CƏMI	949	1805

SOCAR-ın Nəqliyyat idarəsində xüsusi texnika və nəqliyyat vasitələrindən səmərəli istifadə etmək məqsədilə zonalar üzrə Texnoloji nəqliyyat departamentləri yaradılmışdır. Nəqliyyat müəssisələrində nəqliyyat vasitələri üzrə ay ərzində görülən təmir işləri kompüter proqramı vasitəsilə həyata keçirilmişdir. Boşdayanmaların qarşısının alınması məqsədilə gün ərzində işini tez başa vurmuş nəqliyyat vasitələrinin tələbatı olan bir neçə sifarişçiyə xidmət göstərməsi yerlərdə təşkil edilmişdir. Artıq yürüşlərin qarşısının alınması məqsədilə təzə açılan obyektlər üzrə nəqliyyat vasitələrinin marşrut xəritəsi tərtib edilmiş, Daşımalara nəzarət Departamentinin əməkdaşları tərəfindən ona nəzarət gücləndirilmişdir. Şənbə, bazar və bayram günlərində nəqliyyat vasitələrinin qarajlarda saxlanması təmin edilmişdir, bu iş hal-hazırda davam etdirilir.

Daşımalara nəzarət Departamentinə daxil olan bütün hesabatlar, təklif və rəylərin alınması elektron poçt vasitəsilə həyata keçirilmişdir.

Son zamanlar xaricdə istehsal edilmiş yeni müxtəlif tipli nəqliyyat vasitələrinin və avadanlıqların istismara daxil olması ilə əlaqədar SOCAR tərəfindən təsdiq edilmiş yanacaq sərfi normalarının yenidən işlənmiş və tətbiq olunması təmin edilmişdir.

Yol-nəqliyyat hadisələrinin qarşısının alınması məqsədilə yerlərdə müvafiq tədbirlər planı hazırlanıb həyata keçirilmişdir.

Daşımalara nəzarət Departamenti quru nəqliyyatdan başqa dəniz və hava nəqliyyatı üzrə sifarişlərə, sifarişlər üzrə onların iş saatlarına, görülən xidmət üzrə ödəniləcək məbləğlərə və onların səmərəliliyinə nəzarət edir. Bununla əlaqədar olaraq Departament tərəfindən görülən tədbirlər nəticəsində 2015-ci il üzrə hava nəqliyyatı xidmətləri 2014-cü ilə nisbətən 1052,25 uçuş saati və 4631186 manat hava nəqliyyatı xərci azalmış, dəniz nəqliyyatı üzrə isə 16182 gəmi iş saati artmışdır. Dəniz nəqliyyatı xidmətindən istifadəsinin 2015-ci ildə artması, "Azneft" İB-nin "28 May" NQÇİ-nin 10 sayılı DDÖ-də 4 dekabr tarixində bədbəxt hadisənin baş verilməsi və onun fəsadların aradan qaldırılması, itkin düşmüş neftçilərin axtarışı ilə izah olunur.

İdarələr üzrə hava və dəniz nəqliyyatından istifadəsi müvafiq olaraq aşağıdakı cədvəllərdə (cədvəl XIX.4 və cədvəl XIX.5) göstərilmişdir.

cədvəl XIX.4

№	İdarələrin adı	2014-cü il		2015-ci il		Fərq (+; -)	
		Uçuş saati	Məbləğ (manat)	Uçuş saati	Məbləğ (manat)	Uçuş saati	Məbləğ (manat)
1	"Kompleks qazma işləri" tresti	1489,14	6930863	1086,21	4984139	-402,93	-1946724
2	"Neftqaztikinti" tresti	972,45	4462317	571,87	2647015	-400,58	-1815302
3	"Azneft" İB	4269,76	19753220	4021,02	18884060	-248,74	-869160
CƏMİ:		6731,35	31146400	5679,1	26515214	-1052,25	-4631186

cədvəl XIX.5

№	İdarələrin adı	Gəmi iş saatları və fərqləri (saat)			Gəmi iş xərcləri və fərqləri (manat)		
		2015	2014	Fərq (+; -)	2015	2014	Fərq (+; -)
1	28 May NQÇİ	68856	64697	+4159	34767536	25434819	+9332717
2	Neft Daşları NQÇİ	45017	50271	-5254	18849706	16769257	+2080449
3	N. Nərimanov NQÇİ	85255	69133	+16122	19183023	14239936	+4943087
4	Abşeronneft NQÇİ	62851	60712	+2139	9423430	6430116	+2993314
5	Nəqliyyat İdarəsi	11922	12 774	-852	759155	715 119	+44036
6	NQT tresti	115705	118338	-2633	53684275	42 300 987	+11383288
7	KQİ tresti	50156	53 887	-3731	26628258	24 448 356	+2179902
8	GGİ	14096	14022	+74	5204821	4 753 695	+451126
9	DQXİİ	25796	19803	+5993	4760661	1903355	+2857306
10	Ekologiya İdarəsi	1116	951	+165	360186	242538	+117648
CƏMİ		480770	464588	+16182	173621052	137238177	+36382873

Qeyd olunanlarla yanaşı Daşımalara nəzarət Departamenti gündəlik cari işlərlə və SOCAR rəhbərliyinin müvafiq tapşırıqlarının yerinə yetirilməsi ilə də məşğul olmuşdur.

Yuxarıda göstərilən işlərlə yanaşı, 2016-cı və ondan sonrakı illərdə SOCAR-ın nəqliyyat sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi, nəqliyyat xərclərinin və eləcə də təmir xərclərinin aşağı salınması, yük və sərnişin daşımalarının optimallaşdırılması, avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin texniki hazırlıq əmsalının yüksək səviyyədə saxlanması, yanacaq-sürtgü materiallarına qənaət edilməsi məqsədilə, aşağıdakı tədbirlərin görülməsi nəzərdə tutulur:

- SOCAR-ın balansında olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinə GPS naviqasiya sisteminin qoşulmasını davam etdirilməsi, bununla bağlı nəqliyyat vasitələrinin yürüşlərinə və yanacağın sərfinə nəzarətin gücləndirilməsi;
- Rusiya istehsalı, eləcə də istismarı iqtisadi cəhətdən səmərəsiz olan avtonəqliyyat və xüsusi texnika vasitələrinin balansdan silinməsinə davam etdirilməsi, əvəzinə yanacaq sərfi az təşkil edən yeni nəqliyyat vasitələrinin alınması, o cümlədən dizel yanacağı ilə işləyən nəqliyyat vasitələrinin alınmasına üstünlük verilməsi;

- Texniki cəhətdən saz, lakin tələbatdan artıq, istismarı iqtisadi cəhətdən səmərəsiz hesab olunan nəqliyyat vasitələrinin müəyyənləşdirilməsi və satıřa çıxarılması.

XX. SOSIAL MƏSƏLƏLƏR

SOCAR əvvəlki illərdə olduğu kimi 2015-ci ildə də ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı və vətəndaşların rifah halının daha da yüksəldilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən təsdiq olunmuş Dövlət Proqramlarında nəzərdə tutulan tədbirlərin icrası çərçivəsində təkcə paytaxt Bakıda deyil, eləcə də ölkənin bütün bölgələrində müxtəlif infrastruktur layihələri həyata keçirmiş, təhsil, sosial və digər obyektlərin inşası uğurla davam etdirmişdir. SOCAR ictimai məsuliyyətini dərk edən bir şirkət olaraq, ölkənin sosial həyatında fəal iştirak edir, respublikamızda həyata keçirilən bütün mühüm sosial-iqtisadi layihələrə öz töhfələrini verir.

Dövlət Proqramları çərçivəsində Respublikamızın müxtəlif regionlarında və Bakı şəhərində əsaslı tikinti, təmir-tikinti, asfalt-beton və abadlıq işləri aparılmışdır.

Sabunçu rayonu, Şəhər şosesi 5-ci döngədə yerləşən 8 saylı 2 mərtəbəli yaşayış binası yararsız vəziyyətə düşməsi ilə əlaqədar sökülmüş və yeni 21 mənzilli 3 mərtəbəli yaşayış evi istismara verilmiş, su və kanalizasiya sistemi işləri başa çatdırılmışdır.

Bakı şəhərində, Bakı İstedadlar məktəbinin tikintisi davam etdirilir. Xətai rayonu Nobel prospektində Fransız Liseyinin tikintisi başa çatdırılmış, obyekt istismara verilmişdir. Xəzər rayonu Şüvəlan qəsəbəsində 2 saylı 220 şagird yerlik xüsusi internat məktəbinin tikintisi işləri başa çatdırılmışdır.

Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbəsi Ə. Əmirov adına NQÇİ-nin 3-cü mədəni ərazisində "Bibiheybətneft" NQÇİ-nin yeraltı təmir və XTS-nin tikintisi başa çatıb və istismara verilmişdir. Bakı şəhəri, Xətai rayonu F. Bayramov küçəsi 21 ünvanında yerləşən SOCAR-ın Qaz İxrac İdarəsinin mövcud inzibati binasının yenidənqurulması obyektində tikinti işləri başa çatdırılmışdır.

SOCAR-ın dünya standartlarına uyğun Yeni İnzibati binasının tikintisi işləri davam etdirilmişdir.

Paytaxtda öz müasir tikinti üslubu ilə fərqlənən və xüsusi gözəlliyi ilə seçilən Bakının Sabunçu rayonunda, "Koroğlu" metro stansiyası yaxınlığında inşa olunmuş 68 min tamaşaçı tutumlu irimiqyaslı sosial layihələrdən olan Bakı Olimpiya stadionunun tikintisi 2015-ci ilin fevral ayında başa çatdırılmışdır.

Ötən dövrdə Bakı şəhərində parkların, yaşayış binalarının fasadlarının və dam örtüklərinin bərpa-abadlıq işləri yerinə yetirilmiş və bəzi sahələrdə isə bu işlər hazırda davam etdirilir.

SOCAR üzrə hal-hazırda 3898 nəfər işçi mənzil uçotundadır ki, onların da 442 nəfəri Respublikanın müxtəlif rayonlarında (Siyəzən, İmişli, Kürdəmir, Salyan, Neftçala və Şirvan şəhəri), 3456 nəfəri isə Bakı şəhərindədir.

Bu müddət ərzində SOCAR tərəfindən 224 neftçi ailəsi mənzillə təmin olunmuşdur. Onlardan 220 nəfəri "Neftçi" mənzil-tikinti kooperativi vasitəsilə yeni mənzillərlə, 2 nəfər qəzalı vəziyyətdə olan Bakı şəhəri, Sabunçu rayonu, Sabunçu qəsəbəsi, Şəhər şosesi 5-ci döngə 8 nömrəli evin sökülərək yerində tikilmiş 3 mərtəbəli yaşayış binasından yeni mənzillərlə, 2 nəfəri isə SOCAR-ın balansında olan qeyri-yaşayış sahələrində müvafiq təmir işləri aparılaraq yaşayış sahələrinə çevrilmiş mənzillərlə təmin olunmuşdur.

“Neftçi” mənzil-tikinti kooperativi vasitəsilə yeni mənzillərlə təmin olunmuş işçilərdən 35 nəfəri SOCAR-ın Təqaüd Proqramı üzrə təhsilini başa vurub SOCAR-da işlə təmin olunmuş gənc mütəxəssislərdir.

Kooperativ tərəfindən Qaradağ rayonu, Sahil qəsəbəsi, E. Quliyev prospektində 204 mənzilli yaşayış binası tikilib istifadəyə verilmişdir. Xətai rayonu M. Hadi küçəsi 2944-cü məhəllədə 9+mansard mərtəbəli 144 mənzilli yeni yaşayış binasının tikintisi isə davam etdirilir.

Hal-hazırda Qaradağ rayonu Lökbatan qəsəbəsi “28 May” küçəsində 452 mənzilli yaşayış kompleksinin bölgüsü və Suraxanı rayonu Hövsan qəsəbəsinin qərb hissəsində fərdi mənzil tikintisi üçün 211 nəfərlik torpaq sahəsinin (12,51 ha) bölgüsü aparılır.

Çoxminli neftçilər ordusunun sosial problemlərinin həllini hər zaman diqqət mərkəzində saxlayan SOCAR bu istiqamətdə genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirir. Belə ki, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkəti və Azərbaycan Neft və Qaz Sənayesi İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin birgə müvafiq əmr-qərarı ilə təsdiq edilmiş, 494 bənddən ibarət “Azərbaycan Respublikasının Dövlət Neft Şirkətinin qurumlarında çalışan işçilərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə 2011-2015-ci illər üçün Sosial-İnkişaf Proqramı”na uyğun olaraq, yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulmuş tədbirlərdən 202 bənd üzrə işlər tam, 151 bənd üzrə işlər qismən yerinə yetirilmişdir.

“Azəriqaz” İstehsalat Birliyində işçilərin iş şəraitinin müasir tələblərə cavab verən standartlar səviyyəsində qurulması üçün yeni inzibati binaların tikintisi və mövcud binaların təmiri diqqət mərkəzində saxlanılmışdır. Tərtər QİS-nin inzibati binası tikilib istifadəyə verilmiş, Yevlax və Salyan QİS-nin inzibati binalarında son tamamlama işləri aparılır.

“Azərikimya” İstehsalat Birliyinin tabeliyində olan “Etilen-polietilen” zavodunun istehsalat və keyfiyyət nəzarət laboratoriyası sahəsi əsaslı təmir olunmuş, otaqlar istilik sistemi və lazımi avadanlıqlarla təchiz olunmuşdur. Binada qida qəbulu otağı, 2 soyunub-geyinmə otağı yaradılmış, 66 ədəd paltar şkafları ilə təchiz edilmiş, ətrafı sahə abadlaşdırılmışdır.

“Qaz İxrac” İdarəsində ötən dövrdə İdarəetmə aparatının inzibati binası, yardımçı binası əsaslı təmir olunmuş, magistral qaz kəmərləri sahələri inventar və zəruri avadanlıqlarla təmin olunmuşdur. Qİİ-nin idarəetmə aparatında 60 yerlik yeməxana mətbəxi cari təmir olunmuşdur. Gəncə QPS-də modul tipli QPS-in tikinti obyektində, Astara-Qazıməmməd MQK-nin 174-km hissəsində Azadkənd, Ağdaş MQKS-nə məxsus

Qaramusalı, Siyəzən MQKS-nə məxsus 43-cü km-də ölçü qovşaqlarında yeməxanalar tikilmiş və zəruri avadanlıqlarla təchiz olunmuşdur.

“Kompleks qazma işləri” trestinin Günəşli İstehsalat Bölümünün 8 sayılı DSÖ-də sanitar qovşaqlar təmir olunmuş, 112 sayılı DSÖ-də çalışan işçilərə tibbi xidmət göstərilməsi məqsədilə tibb məntəqəsi yaradılmış, zəruri avadanlıqlarla təchiz edilmişdir. Özüldə istirahət guşəsi yaradılmış, otaqlar bütün növ avadanlıq, qurğu və vasitələrlə təmin olunmuşdur.

Trestin Bulla, 8 Mart, Ümid İstehsalat Bölümünün 122 sayılı DSÖ-də vaqon evciklərdə cari təmir işləri aparılmış, Abşeron İstehsalat Bölümünün Pirallahı sahəsində çalışan işçilər üçün yeməxana təşkil edilmiş, yeməxana mal-materiallarla, stol və stullarla təmin olunaraq istifadəyə verilmişdir.

“Azneft” İstehsalat Birliyi üzrə:

“Neft daşları” NQÇİ-də yataqxananın “A”, “V” və 9 mərtəbəli qadınlar korpuslarının fasadlarında və dəhlizlərində təmir işləri aparılmışdır. 9 mərtəbəli qadınlar korpusunun 1, 7, 8, 9-cu mərtəbələrində cari təmir işləri aparılaraq yeni avadanlıqlarla təmin edilmişdir.

9 mərtəbəli qadınlar korpusunun 1-ci mərtəbəsində və 252 sayılı meydançada yerləşən yeməxanalarda yeni hava təmizləyicisi quraşdırılmış, vertolyot meydançasının gözləmə zalında cari təmir və rəngləmə işləri aparılmış, sanuzel otaqları yeni avadanlıqlarla təchiz edilmişdir.

1, 2, 3, 4, 5 sayılı NQÇS-də, Stasionar Dəniz Özüllərində, digər sex və sahələrdə çalışan işçilərin sosial məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması məqsədilə sahələr tələbata uyğun məişət avadanlıqları (soyuducu, kondisioner, paltaryuyan maşın, paltarqurudan maşın, elektrik qızdırıcısı və sair), döşək, yorğan, ədyal, yastıq və yataq dəsti ilə təchiz edilmişdir.

“28 May” NQÇİ-də 14 sayılı DDÖ-nün yaşayış blokunda əsaslı təmir işləri başa çatdırılmışdır. Yaşayış blokunun dəhlizlərində divar üzülkləri yenilənmiş, döşəməyə metlax döşənmiş, işıqlanma qurğuları yenisi ilə əvəz edilmişdir.

112 sayılı Stasionar Dəniz Özülünə yeməxana təyinatlı vaqon evcik verilmiş, yeməxana stol və stulla təchiz edilmişdir. QYHN və KTS-nin yaşayış binasında hazırda əsaslı təmir işləri aparılır.

Çilov adasında yeni inşa olunan 150 yerlik akt zalının və 200 yerlik yeməxananın tikintisi başa çatmış, mebel və məişət avadanlıqları ilə təchiz edilmişdir. NQÇİ-nin sahələrində, Çilov adasında yerləşən 2, 4, 4a, 14 və 57 sayılı yataqxanalarda və Dərin Dəniz Özüllərində təmirə ehtiyacı olan kondisioner, soyuducu, televizor və paltaryuyan maşınlar təmir edilərək işlək vəziyyətə gətirilmişdir.

Tikilməkdə olan 7 sayılı DDÖ-nün yaşayış bloku, məişət evi hazırlanmış, helikopter meydançası quraşdırılmışdır. DDÖ-yə lazım olan məişət avadanlıqları, mebel dəstləri, yeməxana üçün qab-qacaqlar alınmışdır.

N. Nərimanov adına NQÇİ-nin 429, 81 və 485 sayılı Estekada Yanı Meydançada olan məişət evciklərinə və tikiliyə 11 ədəd kondisioner quraşdırılmışdır. 3 sayılı NQÇS-nin ərazisində yerləşən 757, 60, 588, 704, SDÖ-də və 4 sayılı NQÇS-nin Bulla 53, 55 sayılı DDÖ-də məişət evciklərində təmir işləri aparılmışdır.

“Abşeronneft” NQÇİ-nin “Qərbi-Abşeron” yatağında yeni tikilmiş 20 sayılı SDÖ-də yaşayış blokuna 19 ədəd evcik, 2 ədəd yeməxana və 6 kabinalı hamam duşxana yerləşdirilmişdir. 3, 4 sayılı NQÇS-nin, NKH və NS-də xidməti və istehsalat təyinatlı binalarının tikintisi başa çatmaq üzrədir.

“Azneft” İstehsalat Birliyinin tabeliyində olan Ə. Əmirov adına, H. Tağıyev adına, “Siyəzənnent”, “Bibiheybətneft” neft-qazçıxarma idarələrində və digər strukturlarında işçilərin sosial-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar müvafiq tədbirlər həyata keçirilmişdir.

"Günəşli" yatağında yerləşən Dərin Dəniz Özüllərində, "Ümid" strukturu 1 sayılı Dərin Dəniz Stasionar Özülündə, həmçinin "28 May" NQÇİ-nin Neft Daşları ərazisində yerləşən Qazın İlkin Hazırlanması Nəqli və Kompresor Təsərrüfatı Sahəsinin Sıxıcı kompressor stansiyalarında növbəli iş üsulu ilə (vaxt metodu ilə) işləyən 2145 nəfərə yaxın işçi gündəlik keyfiyyətli və yüksək kalorili isti yeməklə pulsuz təmin olunmuşdur.

Ötən dövr ərzində respublikanın istirahət zonalarında, ümumilikdə 3142 nəfərə yaxın neftçinin və onların ailə üzvlərinin, 2-3 günlük və çoxgünlük, "Qubek Hotel" İstirahət Mərkəzində isə 1390 nəfərin istirahəti təşkil olunmuşdur. Müalicəyə ehtiyacı olan 2172 nəfər neftçi sanator-kurort müalicə mərkəzlərinə göndərilmiş və bundan əlavə Naftalan şəhərində 3395 nəfərə yaxın işçinin müalicəsi təmin olunmuşdur.

SOCAR işçilərinə "Maddi yardım verilməsi haqqında Əsasnamə"yə uyğun ötən dövrdə də işçilərə maddi yardım verilməsi davam etdirilmiş, şəhid ailələri və müharibə əlilləri daimi diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq Sərəncamı ilə SOCAR-ın himayəsinə verilmiş, Ağdam rayonu ərazisində yerləşən, "Dördyol 1-2", "Təzəkənd" və yeni İmamqulubəyli qəsəbələrində, Tərtər rayonunda, Fizuli rayonunun Əhmədilər, Mirzənağılı və Qazaxlar kəndlərində məskunlaşmış 27522 nəfər məcburi köçkünə və Sumqayıt şəhərində müvəqqəti sığınacaq tapmış 1700 nəfər məcburi köçkün və şəhid ailələrinə bayramlar münasibəti ilə ərzaq yardımını verilməsi davam etdirilmişdir.

SOCAR-ın idarə və müəssisələrində çalışan işçilərin sağlamlığının mühafizəsini gücləndirmək məqsədi ilə 2012-ci ilin yanvar ayından etibarən "Paşa Sığorta" ASC ilə Könüllü Tibbi Sığorta müqaviləsi bağlamışdır. 2015-ci il üçün bağlanmış müqaviləyə əsasən SOCAR-ın 54714 nəfər əməkdaşına respublika üzrə 13 tibb müəssisəsi tərəfindən ümumi profilli tibbi xidmətlər və 8 tibb müəssisəsi tərəfindən isə yalnız stomatoloji profilli tibbi xidmətlər göstərilmişdir. Eyni zamanda sığorta müqaviləsinə uyğun olaraq tibb müəssisələrində sığortalıların ailə üzvlərinə müxtəlif güzəştlər tətbiq edilmişdir. 2013-cü ilin oktyabr ayından isə SOCAR-ın rəhbərliyi 15000-ə yaxın təqaüddə olan neftçini də sığorta proqramına daxil etmişdir və bu günə qədər onlar Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasında sığorta proqramına uyğun tibbi xidmətdən yararlanırlar.

Könüllü Tibbi Sığorta proqramına uyğun olaraq sığorta şirkəti SOCAR əməkdaşlarına 24/7 saat təcili tibbi yardım (həkim və feldşer məntəqələrində isə ilk tibbi yardım), stasionar, ambulator və stomatoloji xidmətləri göstərir. Həmçinin zərərli istehsalat sahələrində çalışan işçilər arasında xəstələnmə hallarının qarşısının alınması məqsədi ilə onların illik dövrü tibbi müayinələrinin aparılmasını həyata keçirir. Belə ki, 2015-ci ildə Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin 24/2 sayılı 15.05.2014-cü il tarixli "İcbari tibbi müayinələrin keçirilməsi qaydası haqqında" əmrinə əsasən, SOCAR-ın idarə və müəssisələrində təhlükəli, zərərli və əlverişsiz istehsalat sahələrində çalışan 21904 nəfər işçidən 21554 nəfəri qrafikə uyğun dövrü tibbi müayinədən keçirilmişdir. Müayinə nəticəsində 2060 nəfərdə xəstəlik aşkar edilmiş və bunlardan 26 nəfəri vərəm xəstəsi olmuşdur. Vərəm xəstələrin hamısı stasionar müalicəyə göndərilmiş, xəstələrlə təmasda olanlar Gigiyena və Epidemiologiya Mərkəzinin əməkdaşları tərəfindən profilaktik müayinələrə cəlb edilmiş və müvafiq dezinfeksiya tədbirləri aparılmışdır.

MÜNDƏRİCAT

I.	SOCAR strateji layihələrini ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə həyata keçirəcəkdir (SOCAR prezidentinin məqaləsi).....	2
II.	SOCAR-ın təşkilatı strukturu.....	6
III.	SOCAR və xarici şirkətlərin təsisçiliyi ilə yaradılmış Birgə Müəssisələr, Əməliyyat Şirkətləri və Alyanslar.....	7
IV.	Geofiziki və geoloji işlər.....	9
V.	Neft və qaz yataqlarının işlənməsi.....	14
VI.	Qazma.....	19
VII.	Neft-qaz hasilatı	22
VIII.	Qazın yığılması və nəqli	26
IX.	Neftin emalı.....	29
X.	Maya dəyəri.....	33
XI.	Personal və əmək haqqı.....	35
XII.	Mexanika və energetika.....	39
XIII.	Kapital qoyuluşu.....	46
XIV.	Maddi-texniki təchizat.....	50
XV.	Elm və texnika.....	52
XVI.	Kadrlarla iş.....	60
XVII.	Əməyin mühafizəsi.....	73
XVIII.	Ekologiya.....	77
XIX.	Daşımalara nəzarət.....	80
XX.	Sosial məsələlər.....	84